

Din adîncă dragoste părintească,

eu neobosită grijă pentru

viitorul națiunii

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ȘI TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU

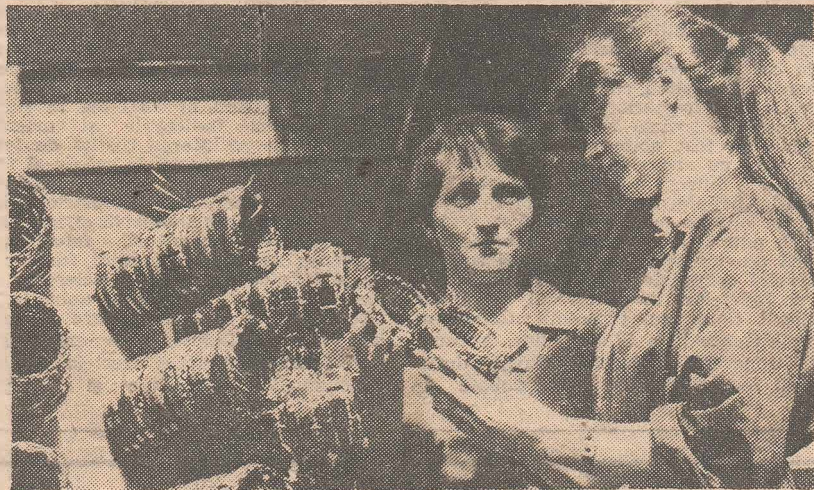
au inaugurat
Palatul pionierilor și șoimilor patriei

Comentariul în pagina 3

LUCRĂRILE MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

Marele forum legislativ al țării a aprobat Legea Planului național unic de dezvoltare economico-socială și Legea Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare, documente de o deosebită importanță, vast program de înflorire a patriei, în cel de-al 8-lea an al revoluției noastre. Comentariul în pag. 2

Săcele sau ambiția unei suburbii de a deveni oraș (pagina 5)

În vremea Marelui Mircea

— serial —

Pagina 8

Ce facem cu timpul liber
La sfîrșit de săptămînă

Paginile 20-21

Feți-Frumoși

Fiilor mei, vă dau învățătură :
Să fiți viteji și harnici, dreți, cumiți,
Cum ne-am trezit din moși și din părinți,
Prin graiul viu păstrat din gură-n gură !

Feților mei, vă dau învățătură :
Viața s-o iubiți întâi cu dor
Și soarele, eternul ei izvor,
Cu dragoste curată, fără ură !

Copiii mei, vă dau învățătură :
Să vă cinstiți voi patria, marea,
S-o apărați, de-a pururi, cu viața,
Lumina ei eternă, naltă, pură !

IOAN ȘERB ■

ORELE GRÎULUI,
adică pîinea, viața
și forța cea mare a țării

Paginile 4-5

Marea Adunare Națională a constințit prin lege obiectivele și sarcinile celui de-al optulea cincinal

NOUĂ ȘI GRANDIOASĂ ETAPĂ DE ÎNFLORIRE MULTILATERALĂ A ROMÂNIEI

După cum este cunoscut, recent, reluându-și, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, lucrările sesiunii a treia a celei de-a noua legislaturi, Marea Adunare Națională a adoptat în unanimitate documente de cea mai mare importanță pentru progresul multilateral al României — Legea Planului național unic de dezvoltare economico-socială a Republicii Socialiste România în perioada 1986—1990 și Legea Planului de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare pe perioada 1986—1990.

Deschizind o etapă nouă, hotăritoare în desfășurarea programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării noastre pe perioada 1986—1990 reflectă obiectivele și sarcinile privind dezvoltarea intensivă a economiei românești în acest cincinal, subliniate în magistrale expuneri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta plenară a Comitetului Central al partidului și la plenara comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, care reprezintă documente de excepțională însemnătate teoretică și practică, cuprinzând un vast program revoluționar de acțiune în vederea împlinirii exemplare a hotărârilor Congresului

al XIII-lea al Partidului Comunist Român. Fundamentat pe directivele, orientările și sarcinile stabilite de Congres și elaborat sub directa conducere și îndrumare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, noul plan cincinal al cărui obiectiv strategic fundamental îl constituie intrarea României într-un stadiu superior — trecerea de la stadiul de țară în curs de dezvoltare la acela de țară mediu dezvoltată — poartă amprenta gândirii revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, reliefează rolul determinant al secretarului general în elaborarea și înlăturarea strategiei politice a partidului și statului, bazată pe aplicarea principiilor și adevărilor generale valabile ale socialismului științific la condițiile concrete din România. În concordanță deplină cu largul sistem democratic ce caracterizează întreaga viață economică și socială a țării, prevederile de plan au fost elaborate într-o strânsă conlucrare cu organele de conducere colectivă din întreprinderi și centrale, cu consiliile populare, cu ministerele și cu celelalte organe centrale, au fost dezbătute în adunările generale ale oamenilor muncii din unitățile economice și sociale, la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și județelor, la Congresul consiliilor populare, Congresul Țărânimii, Congresul Uniunii Generale a Sindicatelor, precum și la Congresul Științei și Învățămîntului, au fost examinate și aprobate în

unanimitate de recenta plenară a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, de plenara comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale.

Celălalt document adoptat de Marea Adunare Națională, Planul de dezvoltare a agriculturii și industriei alimentare pe perioada 1986—1990, întocmit sub directa îndrumare și conducere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, s-a fundamentat pe cerințele economiei naționale și pe posibilitățile de creștere a producției agro-alimentare la un nivel care să asigure atât cantitățile prevăzute în programele de autoconducere și autoaprovizionare, a fondului de stat, cât și a celorlalte nevoi ale economiei naționale. Prevederile acestui plan au la bază hotărârile adoptate de Congresul al XIII-lea al partidului și reflectă indicațiile și orientările cuprinse în cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al III-lea Congres al țărânimii cu privire la dezvoltarea agriculturii și industriei alimentare: dezvoltarea intensivă și modernizarea întregii agriculturi, folosirea cu eficiență sporită a fondului funciar și a bazei tehnico-materiale, accelerarea creșterii producției vegetale și animale, sporirea gradului de valorificare a materiilor prime în industria alimentară și diversificarea producției acesteia, reducerea consumurilor materiale și energetice,

sporirea eficienței economice în toate sectoarele de activitate ale agriculturii și industriei alimentare.

Desfășurate într-o perioadă în care țara noastră cinstește împlinirea a șase decenii și jumătate de la făurirea Partidului Comunist Român și a 50 de ani de la procesul luptătorilor comunisti și antifasciști de la Brașov, lucrările sesiunii a treia a celei de-a noua legislaturi a Marii Adunări Naționale s-au constituit într-un vibrant omagiu adus tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru îndelungata și rodnică sa activitate revoluționară consacrată împlinirii aspirațiilor fundamentale, de libertate, independență, pace și progres ale poporului român. Prin glasul deputaților care au luat cuvîntul, în forumul legislativ suprem al țării s-a exprimat angajamentul tuturor oamenilor muncii că vor răspunde cu însuflețire chemărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru realizarea exemplară a prevederilor planurilor adoptate, că vor acționa cu abnegație și dăruire pentru înlăturarea politicii interne și externe a partidului și statului, că vor face totul pentru realizarea mărețelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, pentru întărirea continuă a forței materiale și spirituale a patriei, a independenței și suveranității României socialiste.

P. NICOARĂ ■

În numărul nostru viitor:

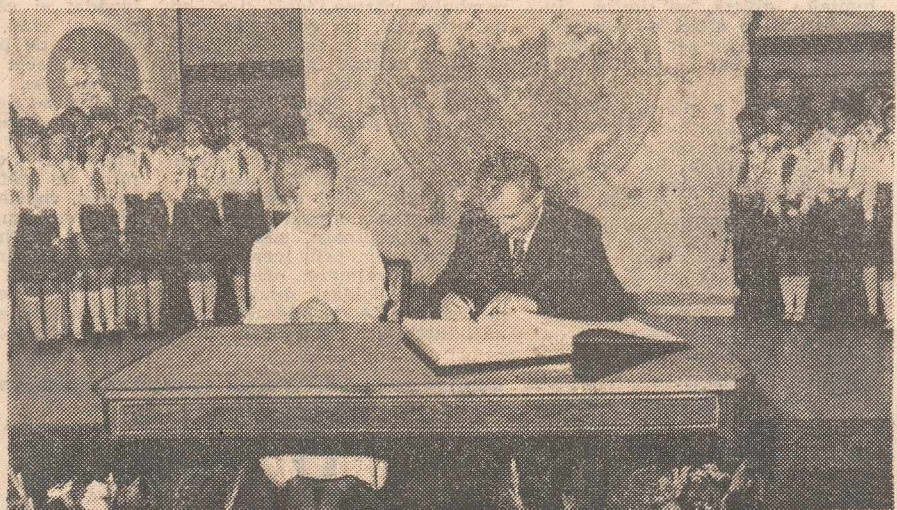
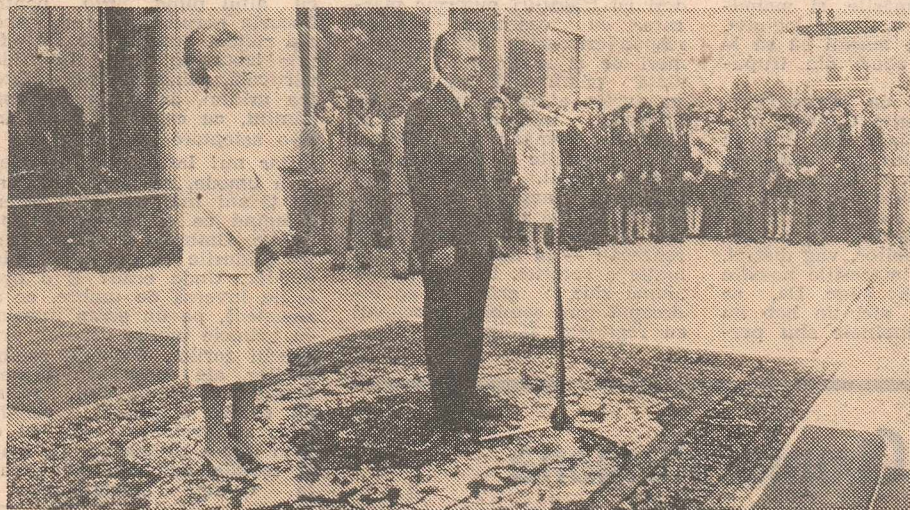
România — cincinalul opt

o amplă masă rotundă în care specialiști de prestigiu din învățămînt și economie dezbat legile de excepție și importanță pentru viitorul țării adoptate la recenta sesiune a Marii Adunări Naționale

La inaugurarea Palatului pionierilor și șoimilor patriei

Din balconul noii clădiri, salutând pionierii și șoimii patriei

Acest palat să servească pentru a învăța, a învăța

La sfârșitul săptămânii trecute tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarăsa Elena Ceaușescu au inaugurat noua clădire a Palatului Pionierilor și Șoimilor Patriei, ridicat în Parcul Tineretului din Capitală. Cu prilejul acestei festivități, în numele tuturor copiilor patriei, președintele Consiliului Național al Organizației Pionierilor a adus mulțumiri tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarăsei Elena Ceaușescu, dând asigurări că din Palat se va face o școală de educație patriotică, revoluționară a copiilor, un centru model de pregătire și de perfecționare a cadrelor organizației de pionieri. S-a exprimat angajamentul că se va depune în viitor o activitate calitativ superioară de educare a celor mai tinere generații ale patriei, integrându-se această activitate în munca eroică a poporului român, sub conducerea partidului comunist, pentru înfăptuirea hotărârilor Congresului al XIII-lea, a orientărilor și indicațiilor date de secretarul general al partidului.

În cuvântarea rostită cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că noul Palat al Pionierilor și Șoimilor Patriei constituie un minunat dar pe care partidul, întregul popor îl fac copiilor, pionierilor și șoimilor patriei, pentru ca și prin activitatea care se va desfășura aici să se asigure însușirea celor mai noi cunoștințe în domeniile științei și tehnicii, ale cunoașterii umane. Arătând că în România se face totul pentru ca tineretul, copiii patriei să aibă cele mai bune condiții de viață, de muncă, de învățatură, conducătorul partidului și statului a spus: „Acum, cînd primiți acest minunat palat — creație a muncii avîntate a oamenilor muncii — trebuie să vă propuneți să folosiți cu rezultate cit mai bune acest palat, toate celelalte case ale pionierilor, școlile, toate mijloacele pe care societatea noastră le-a realizat și le realizează pentru a educa și forma copiii și tineretul patriei noas-

tre. Trebuie ca acest palat, toate casele pionierilor, școlile și toate celelalte mijloace de educație să servească pentru a învăța, a învăța, pentru a vă pregăti temeinic, însușindu-vă cele mai noi și mai înalte cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii în toate domeniile de activitate! Numai așa veți putea să asigurați miine dezvoltarea minunatelor realizări ale strămoșilor și părinților voștri, să continuați tradițiile revoluționare, trecutul de luptă al partidului, al poporului nostru, care, de peste două milenii, a făcut totul pentru a păstra independent pămîntul pe care trăim și pe care va trebui să trăim vesnic!”

Într-o atmosferă impresionantă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a tăiat panglica inaugurată și a dezvelit placa situată la intrarea în Palat și pe care se află scris: „Palatul pionierilor și șoimilor patriei, ridicat ca o expresie a dragostei părintești a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a tovarăsei Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-viceprim-ministru al guvernului, președintele Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, reprezintă o minunată mărturie a grijii nemărginite față de cele mai tinere vîrstare ale patriei, cărora le-au dăruit acest grandios edificiu de cultură și educație patriotică, revoluționară, ce va purta prin vremi strălucita imagine a împlinirii fără egal ale „Epocii Nicolae Ceaușescu”, cea mai luminoasă din întreaga existență multimilenară a poporului român”. În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au vizitat Palatul Pionierilor și Șoimilor Patriei.

O semnificativă expresie a sentimentelor de dragoste și prețuire a copiilor din România pentru conducătorul partidului și statului a constituit-o spectacolul omagial susținut, cu prilejul inaugurării Palatului, de pionieri și șoimi ai patriei, în prezența tovarășului Nicolae

Ceaușescu și a tovarăsei Elena Ceaușescu. Spectacolul a exprimat, totodată, hotărîrea celor mai tinere generații ale României de a răspunde grijii partidului și a secretarului său general prin succese tot mai mari în pregătirea pionierilor și șoimilor patriei ca viitori constructori de nădejde ai socializmului și comunizmului pe pămîntul românesc.

La sfârșit, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au semnat în „Cartea de onoare” a Palatului Pionierilor și Șoimilor Patriei: „Cu prilejul inaugurării Palatului pionierilor și șoimilor patriei — minunat lăcaș de educație și cultură, de pregătire și formare a tinerei generații — adresăm tuturor copiilor, pionierilor și șoimilor patriei, întregului tineret al țării cele mai calde urări de sănătate și fericire, tot mai multe satisfacții la învățatură, în muncă și viață, în creșterea și formarea ca cetățeni demni și de nădejde ai României socialiste; să duceți mai departe făcînd progresului, independenței și demnității naționale, să cinstiți pe părinții și înaintașii voștri care au luptat pentru libertatea națională și socială a poporului român, să asigurați prin faptele voastre, sub îndrumarea și conducerea Partidului Comunist Român, înălțarea necontenită a patriei pe culmile tot mai luminoase ale socializmului și comunizmului!”

Fără îndoială că însuflețitoarele îndemnuri din aceste rînduri, din cuvîntarea rostită de secretarul general al partidului vor călăuzi pe toți tinerii în activitatea de pregătire multilaterală pentru muncă și viață, pentru a deveni participanți activi la opera istorică pe care poporul român o înfăptuiește, sub conducerea partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de ridicare a patriei pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație, de afirmare tot mai puternică a României socialiste în rîndul națiunilor lumii, de promovare consecventă pe meridianele globului a idealurilor de pace și colaborare.

ION CODRU ■

Orele grîului, adică pîinea, viața și forța cea mare a țării

Pe țărmul Dunării, în Gruia Mehedinților, dimineața a debutat cu trîmbe de aburi. Trîmbe de aburi, pături moi de lumină difuză, se umflă în juru-ne ca o alfel de Dunăre, ca un balaur de aer alb plutind amorf între cer și pămînt. Va ploua?

Azi noapte a plouat, cîmpul e ud, combinele încă n-au intrat în lanurile de grîu, așteaptă la capătul lor desăvîrșirea lucrării soarelui. Aburul stăruie, amortizînd soarele prin mătasea lui transparentă, care face suportabilă lumina prea vie a dimineții. Ciclul acestei prime zile de iulie e totuși lucid și clar ca o dimineață. Ii cîești verii destinul pînă la capăt și-l găsești rotund ca un fruct. Orzul cules pînă azi pe raza S.M.A.-ului Gruia — peste 5 700 kg. la hectar la C.A.P. Vrata, 5 500 la C.A.P. Pristol — e o primă făgăduință pentru victoriile care vor veni.

Ride porumbul, suride grîul

Dar aburul stăruie, orizonturile întîrzie să se limpezească. Va ploua totuși? Inginerul Vasile Galea, directorul S.M.A.-ului (38 de ani, de 7 ani director la Gruia, de 15 inginer mecanic, om tînăr, dar uns cu toate întîmplările cerului și pămîntului), crede că nu. „Om merita și noi o zi ca lumea, ca să ne facem treabă”, zice el cu o mină sumbră, adresîndu-se de fapt nu nouă, ci amintirilor unui „an rău”. Un an care, după foarte multe nazuri, capricii, tachinării, care i-au umplut pe oameni de furii, chiar dacă nu și de resemnare, ar trebui „să-și mai vină și-n fire”, răsplătîndu-le truda pentru recoltă. Da, a fost un an cam necrutător cu oamenii și cu truda lor, un an cu o toamnă uscată și cu o primăvară de tot abrașă, stoarsă de apă ca o iască veche. Steaua recoltei și-a tot mutat de ici-colo loeul în zodiac, silîndu-i pe oameni la mari eforturi ca s-o ajungă. Nu va ploua! Cerul arde, e tot numai soare, inginerul ne împinge precipitat într-o dubă de intervenții, zburăm spre cîmpul care s-a umplut de lumină.

Trecem pe lingă lanuri de porumb înalte, compacte, puternice, grele, strălucitoare, lanuri viteze, „leite ca niște oști

în zale”, pornite în aprigă cucerire spre toate zările. Ploile prea tîrzii ale primăverii răzbună grîul prin făgăduința porumbului, căruia, iată, „i-a și dat moțul”, i-a dat mătasea, „deci a scăpat”, zice directorul Galea, a scăpat la larg, nimic nu-l mai poate întoarce din drumul lui. Și de-ar mai cădea o ploaie și pe la jumătatea lui iulie....

Arată totuși bine, chiar dacă nu la înălțimea rivnei oamenilor, și grîul. Căci oamenii, văzînd că ploaia întîrzie, i-au ieșit în întîmpinare, suplinînd-o prin truda lor, prin lucrări masive de întreținere, prin fertilizări și erbicidări, dîndu-i pămîntului toate stimulentele care să-i întetească zelul de a pro-

inăbușitoare temperatura efortului, e mai comod să lezezi cămașa, să lucrezi în maiou sau fără. Mai toți combinerii și-au lepădat și cămășile, și maiourile, și cînd, la orele leguiste, coboară de pe mașini ca să le regleze, scot aburi din trupurile incinse.

Șeful secției de mecanizare, maistrul Georgică Gavrilă, bărbat trupeș și tînăr, mai tînăr ca inginerul Galea, ne întinde o mină de „șef”, și fermă, dar și moale, chestionîndu-ne dacă ne place sau nu cum merg treburile în parohia lui. Ne ascultă cu un aer zimbor, vag distrat, știa sigur că impresiile noastre nu pot fi decît bune. Da, se lucrează bine, nici un bob nu se pierde, combinele sînt per-

din care 29 de Inginerie pe lingă tractoare și pe lingă combine, dar încă tînăr, de fapt fără vîrstă, cu obraz rotund, deși cu trăsături puternic marcate, cu cearcăne acuzînd răspunderi, griji, insomnii, temeri de zi și noapte pentru viața pămîntului, adunate de pe durata atîtor campanii. Un specialist, unul din miile ai Cîmpiei Române. Un trudit, unul din miile și răsmiile ai acestei cîmpii, primîndu-i în plin piept arșițele și viforele, secătuiți după fiecare campanie dar renăscînd — trebuînd să renască! — la fiecare nouă soamnă a recoltei. Ne aruncă un „bună ziua!” grăbit și se îndreaptă spre combinerii ocupați cu reglajele. Il urmăm.

gini de lan și așteaptă. Așteaptă iarăși desăvîrșirea lucrării soarelui. Combinerii privesc cîmpia, tăcuți. Cu un ochi rid, cu altul plîng. Rid pentru bucuria porumbului, care parcă s-a ridicat deodată, cu toate fiarele izbucnite pe o invizibilă verticală, plîng pentru tristețea grîului, acum aplecat spre pămînt, cu capul în piept, într-o așteptare posacă.

Dar nu! Iată-i, în postafele încă umede, pe țărani, multimi de țărani inarmați cu seceri, culegînd ce combinele nu pot culege. Umbrele le dispar printre faldurile fără sfîrșit ale lanurilor. Unde erau? E o proiecție inversă de umbre, ce se amestecă, pe un ecran interior, cu primele umbre văzute prin aburul zorilor. Umbrele combinerilor, ale primilor oameni descinși în cîmp. Unii, acum, au predat o ștafetă, ceilalți, iată, au preluat-o, cuprinși cu toții într-o bătălie de zile mari. O bătălie fierbinte, istovitoare la culme, inversunată la culme, ca s-o ia înaintea vremii, ca să-i smulgă acesteia tot aurul roadelor, pînă la bob. Doi combineri, Virgil Antonie și Nicolae Antonie, sar din cabine, inarmați și ei cu seceri, și se pierd în mulțimea ce umple cîmpul.

O gigantică seceră cuprinde în repede arciuire cîmpia. O seceră cit Cîmpia Română.

Ploaie și soare, soare și ploaie, combine și seceri, atacuri și contraatacuri, retrageri și regrupări, semne minus și plus care-și schimbă mereu și capricios poziția pe tabela cîmpiei, incurcăături astrale, incurcăături de muncă și de zile... Constant, peste toate, rămîne omul. Omul, străvechiul pămîntean al locurilor, cu truda lui și cu marea lui dăruire. Omul de azi al Cîmpiei Române, cu știința lui de a-i da naturii ce îi lipsește și cînd îi lipsește. Omul ce știe că, fiind, deocamdată, doar un intermediar între natură și viitor, trebuie să scurteze distanța nu numai dintre cîmpii și cîmpii elizee, ci și între el, cel de azi, și același de mine, pentru a domina mai profund și natura, pentru a se domina mai profund și pe sine.

Ca să obțină pîinea — adică viața și forța țării.

ILIE PURCARU ■

O seceră cit Cîmpia Română

duce. Pe cele 3 600 de hectare cu grîu păstorite de S.M.A. Gruia se anunță o recoltă de 4 000—4 200 kg la ha. Orzul, pe 670 de hectare, a dat peste 4 300. Cifre mulțumitoare, dacă le raportezi la secetă, cifre totuși zgîrcite, strînse, dacă le pui în cumpănă cu așteptările oamenilor. Da, cifre strînse, care fac mina omului strînsă, ca să nu scape din ea nici un bob. Ca și bobul îndelung trudit și atent numărat al străduintelor anului, ajunse acum la soroc, bobul din cîmp va trebui regăsit, pînă la ultimul, în hambarele verii, în marea cămară gospodărească a țării.

Oprim la o tarla a C.A.P. Pătule. Cele 12 combine ale secției de mecanizare Pătule 1 cutreieră lanurile (frumoase lanuri, promițînd pe puțin 4 500 kg la hectar!) ca niște febrile și uriașe mașini de tuns. Comparația ne-o dictează directorul Galea, tot el veghează ca s-o notăm în carnet. „Mașini de tuns numărul zero!”, supralicitează directorul, mașini care, într-adevăr, pigulesc totul, rad totul, nelăsînd în urmă-le decît tîgva neagră și lucie a pămîntului, gigantic dezvelită sub soarele care crește. E cald, e abia ora 8, dar sînt peste 30 de grade (la sol sînt peste 50!), e

fect etanșezate, vitezele de lucru sînt mari, oamenii „trag în forță”. Imaginea luptei e militară, mașinile atacă în formații compacte lanurile și, la fel ca pe front, toți își cunosc precis misiunea, cu lecția de strategie și de tactică învățată pe dinăfară. Sînt și reprezentanți ai diferitelor foruri (C.U.A.S.C., primărie, direcție agricolă județeană, minister), care foiesc în jurul mașinilor, dînd dispoziții, ordine, într-o competiție de vociferări ce transformă incinta de grîu într-o mare sală de ședințe sub cerul liber. Bine măcar, zice Georgică Gavrilă, că acum, în campanie, s-a renunțat la celelalte ședințe, care în restul anului îți dereglează atîtea treburi, făcînd ca între deziderate și fapta muncii să se interpună adesea prea multă abstracțiune.

Dialog la 35 de grade

Ora 11, clipe de pauză. Al doilea reglaj al combinelor, după cel din zori. Aerul fierbe la 35 de grade.

Lîngă noi oprește o „Dacie”, coboară din ea inginerul Ion Floricică, directorul Trustului S.M.A. al județului. 55 de ani,

Discută cu Nicolae Chiata, unul din vechii mecanizatori ai Gruiei. (Îns mai tînăr, 45 de ani, dar cu trăsături la fel de marcate, de adîncite și de asprite de febrele și de grija campaniei, ai zice că-l frate geamăn cu inginerul). Ascultăm, notăm.

I. Floricică: „Ja zi-mi, cit pierzi? Pierzi trei la sută?” N. Chiata: „Sub trei la sută. Eu zic că mult sub trei”. Directorul trustului (către noi): „Trei la sută e procentul admis de pierderi de boabe. O să ziceți că-i un procent de nimica, dar nu-i așa. La o producție de 5 000 kg la hectar, trei la sută înseamnă peste 150 kg în plus!” (Către Chiata): „Inseamnă că ai etanșezat combina „la meserie”, bravo!”

Gata, combinele sînt reglate, oamenii sar în șeile lor cu o grabă infrigurată. Căci cerul, iată, s-a innorat deodată, pale de vînt mătură aspru lanurile, acuși-acuși o să înceapă ploaia.

Incurcăături astrale

Ploaie ca o explozie a înalturilor, zuruitoare, potopitoare, nu lungă, repede secerată de soare, dar combinele nu mai pot lucra. S-au retras în mar-

Oameni din Bărăgan

Iese fum din Bărăgan. Mai poste tot se seceră și pe unde se taie orzul și grâul, nori de praf se ridică de sub roți și de sub arțile mașinilor și soarele arde chinuitor, făcând aerul să tremure și să curgă, dând cimpiei imaginea de nesfârșită corabie la ceas de răsărire, cu liniile de plopi ca niște margini verzi ale punții de griu. Numai popindăii traversează asfaltul, frigându-și lăbuțele roze. La Grădiștea, nu departe de Călărași, elefanții roșii, combinele, se incolonează și pornesc pe marginea canalului de irigații ca un convoi militar, unul strigă, calc-o mă pe coadă, și cel din față accelerează și pământul se cutremură sub roțile rătoilor. E poate ultimul petic de orz de la Grădiștea și nu-i nădejde într-o zi sau două să-l dea jos și șeful, nea Cocos, a dat semnul de plecare, hai băieți, dăm o raită pe la Ivănești, le tăiem grâul și ne întorcem poimine, ca să nu stăm degeaba. N-a trecut un minut și convoiul era departe, cu sacaua și harabaua pentru mîncare, cu lăbițele de „Loc pentru fum” și ceștile de apă. În cinci minute n-a mai rămas decât miriștea tunsă scurt, cele două brazde care o înconjurau și groapa de fum. Toți s-au dus de parcă i-ar fi înghițit Bărăganul, de parcă ar fi intrat într-o groapă de căfelul pământului. Mare artist al secerării este acest Cocos pe care îl cheamă altfel. Dar cei mai mulți nu-i știu numele. Așa l-au pomenit, așa-i zic, așa s-a obișnuit și el. Vine cite unul și-i zice, tovarășu Cocos, și el răspunde, nu zice că nu-l cheamă așa, nici nu ride și e un om zdravăn, puternic, cu o față mare, cu păr scurt, tuns perie. Ai senzația că dacă ar da cu pumnul în blocul motor al unei mașinării, acesta ar geme de durere și s-ar opri imediat. I se spune Cocos încă de pe vremea vapoarelor. Era puternic, iute și aspru. Umbla cu locomobilele din Călărași și striga mereu, bagă paie, mă cutare, că-mi îngheață mașina! A lucrat și cu plugurile cu abur pe moșia lui Aurel Pană și-a ajuns să știe tot tînutul, de la Cacomeanca, zisă azi Grădiștea, până jos la Dunăre și sus spre Ichliu. Și omul ăsta cu 13 frați a dat semnalul de plecare pentru că n-are astimpăr. De ce să stea combinele la Grădiștea, mai bine se duc la Ivănești, seceră, bagă în punga stațiunii 60 000 și vin îndărăt și-și văd de treabă. Are 80 de combine, 80 de oameni care stau călare pe ele și 230 de tractoare. Tot el a făcut și harabalele. Astea sint niște remorci cu coviltir, dotate cu spălător, cu mese și scaune pentru prinz. Tot el a

fost și cu grădina, și cu expoziția. „Îi muncesc, da-i iubesc”, zice directorul Stațiunii de mașini agricole Cuza Vodă, cunoscut de peste 45 de ani sub numele de Cocos, dar care se numește de fapt Ion Năstase. Are 47 de ani în cimpul muncii și încă nu se astimpără. Vine dimineața la 6, e peste tot, și prin C.A.P.-uri, și pe la I.A.S. și pe la C.U.A.S.C. și, cînd îi-o lumea mai dragă, te trezești cu scoate capul din porumbiște și-i strigă unui tractorist, bagă, mă plugu ca lumea! Și acolo în cimp, lângă ultimul petic de orz din C.U.A.S.C.-ul de la Cuza Vodă a rămas și el cu gîndul că prinde convoiul din urmă. Și abia după ce combinele nu mai erau, acolo în cimp, s-au trezit toți cei cuprinși de febra secerării. Era și primarul Florian Iancu, copt de nesomn, zicînd, n-am dormit de două nopți. N-am mai avut cu ce căra orzul și toată ziua am secerat și l-am vărsat pe platformă și l-am cărat noaptea. De orzul de la Grădiștea răspunde secretarul Consiliului popular. Și inginerul șef, și șeful secției de mecanizare și paznicul de cimp se uită la ultimul petic de orz. Mai are două zile de stat în picioare. Departe, prin lan, se vede Casa Albă. Pare mică și stingheră, apăsată de umbra unui copac. Abia cînd te apropii descoperi că este o casă în toată regula, albă și curată, o adevărată gospodărie în mijlocul amefitor al Bărăganului. Acolo se pregătește mîncarea pentru tractoriști, acolo dorm, acolo se ascund de ploaie. Și pe toți, strînși în grup, nu-i auzi decît vorbind despre grîu și despre orz. Și repetă o întrebare. Cît? Cît? Nu-i mult. Dar tot e ceva. Au ieșit citeva sute peste cit ne-am zis, spune unul.

Dincolo de lucrările de la combinatul siderurgic se întinde baltă Dunării, pământul de pe fundul fostului lac Iezeru. E moale pământul. Ploile și infiltrațiile lasă combinele să intre pînă la genunchi. Cei de la I.A.S. Mircea Vodă au adus combine pe șenile, de la orezării. Pînă seara a căzut ultimul fir de orz. Pe cimp, femeile și copiii sint la spice. Ca într-o glumă frumoasă, directorul I.A.S.-ului, inginerul Gheorghe Costea, adună spice. Spice adună și șefa de fermă. E stagiară. Rea și frumoasă. Elena Miț, președinta C.U.A.S.C.-ului Cuza Vodă zice: „Peste tot am ieșit la spice. Din ele am sărit cu 150 de kilograme la fiecare hectar... La Ceacu se ară. La Rasa se ară. La Mircea Vodă se ară. În Bărăgan mai toate lucrurile au un Vodă. În două zile, pe toate terenurile cu orz se va semăna cultura a doua”,

zice președinta de C.U.A.S.C. Sint sute de hectare cu sămînța bine pusă în pământul moale. A plouat pe alocurea cu găleata. Au fost peste o sută de litri pe metru pătrat. „Ne incurcă la orz, zice un om, da' ne crește grîul cu peste 500 de kilograme la hectar”. Și bucurie și necaz. Așa e pământul, așa e Bărăganul. Au fost patru ani răi. N-a ieșit nici grîu mult, nici orz. Seceta le-a tras în pământ pe toate, le-a piticit și le-a uscat. Vin patru ani buni, zice un inginer. De acum a început să plouă la vreme. Po-cumbul s-a trezit din somn. Și floarea soarelui face ochii mari. „Nu sintem noi C.U.A.S.C.-ul cu recoltele cele mai mari, dar avem niște oameni pricepuți, legați de Bărăgan”, spune Elena Miț. Directorul Gheorghe Costea a rămas la ferma din baltă. Cocos a plecat pe urma convoiului de combine. Merge iute, frumos și apăsător. Ar trebui să se pensioneze. Nici el n-a vrut, nici el nu l-au lăsat. De pământ nu scapi oricum. Anghel Mușat a fost toată viața șeful unei secții de mecanizare la Grădiștea. De trei ani e și președinte. „S-a dus orzul de parcă nici n-ar fi fost”. Pe o margine de drum așteaptă gînoii pentru cultura a doua. Dincolo de un șir de plopi se ierbicidează orezul. Culturile sint dese și arată ca un ierbar într-o tavă de pământ. Și acolo tot tractoriștii sint baza. Pe ei se reazemă toate recoltele. Mulți și-au început munca pe tractor. Au trecut 30 de ani la volan și acum se apropie de pensionare. Pe grîul secerat la Grădiștea, la Cuza Vodă, la Ceahu, la Rasa ar trebui să scrie și numele lor. Dar nu-i știe nimeni. Cine a auzit de ei? Țăranii din Bărăgan. Ei îi cunosc ca pe niște artiști. Dar cum trec dincolo de marginile pământului pe care-l ară, nu-i mai recunoaște nimeni. Devin oameni simpli de-ai Bărăganului. Dacă scrii Gheorghe Necula și citești un om, el ridică din umeri. Cine-i. Gheorghe Necula? Un tractorist din Bărăgan. Mare lucru? Mare? Deci pentru bucuria lor nescrisă pe grîu și pe altele recolte, iată o scurtă listă de oameni care nu părăsesc niciodată cimpia și-și trăiesc viața trăgînd de covrigul tractorului și împărțind pământul după asprele leși ale semintelor: Gheorghe Apostol, Alexandru Surdu, Traian Manea, Lazăr Frâsin, Gheorghe Andronescu, Gheorghe Tiliscan, Gheorghe Vasile, Panait Nuțu, Dumitru Culea, Gheorghe și Traian Comisarov. La ora aceea orzul a ajuns în hambare și grîul se întoarce în paletă, pregătindu-se de marea călătorie spre piine.

BOGDAN NISPOIU ■

Săcele sau despre desprinderea unui satelit

Bătrînul e ultimul mohican din vechea Electroprecizie. Face 40 de ani în același loc. E scund, bondoc cu miini puternice. La întrebarea mea, ochii încep să-i joace. Se apleacă puțin peste masă, și-mi șoptește mai aproape de ureche, n-ai cumva niște cirilice bune de păstrăv? E dezamăgit cînd îi spun că evit orice legătură cu peștele. Înseamnă că degeaba și-a pierdut vremea cu mine, nu știu să mă bucur de viață, nu știu să mă relaxez. Eu pescuiesc de cînd mă știu, zice el. La început făceam naveta la Brașov și asta îmi mîncă timpul da' de cînd ne-am mutat aici, joia și simbata mă duc la pește. Întîi ne-am mutat într-o moară. Trăgea un curent de-ți fluierau urechile. Și făceam tot felul de aparate de bord pentru I.A.R.-uri. Lucram cu Trifu și cu Pop. Aștia doi erau prietenoși și ne era frică să nu ne mute înapoi la Brașov. Ce era Săcele? O comună din patru sate, cu oieri. Aia din Brașov ne și ziceau, oierii de la Săcele. Ne era cam frică să nu se închidă. O și vedeam pe bunica, dimineața la cinci cum vine și mă bate pe umăr și zice, scoal, Miroco că n-ai să ajungi pînă sună goarna. Ei, da' firma o crescut, Săcele s-o făcut oraș și mi-a trecut frica”. Acum e liniștit. Miroca Zbinciu, după 40 de ani de meserie, se poate retrage. Electroprecizia nu se mai mută, la Brașov. Va rămîne în orașul acesta cu multe case vechi, strînse ca niște soldați în poziție de drepti pe marginea șoselei șerpuitoare, ca pe măsură ce se apropie de strînsura munților să se desfacă, să dea friu liber construcțiilor noi.

Sala e goală. Sintem numai noi doi, dulapurile și scaunele peste care bizie un tub de neon. Încerc să privesc pe o ferestră. Nu se vede decît zidul unei clădiri. „Dumneata vezi niște clădiri. Și în ele nu-s decît mașini și oameni d-ai noștri. Ca și pe aiurea. Da, mie mi-e drag locul ăsta. În el sint patruzeci de ani din viața mea, sint toate piinele pe care le-am dus acasă și prietenii care s-au dus sau au mai rămas. Ne-am zbatut, ne-am chinuit, ne-am distrat, da' am muncit. Noi n-am lălat-o mult. A fost nevoie de ceva, am pus mina și am făcut. Eu am tras la matrușe. Așa a' fost specialitatea mea. Sculele alea cu care se toarnă sub presiune sint făcute cu mina mea. Și cite altele? La asta m-am priceput, asta am făcut. Eu și cu Imre Iostif, că ăsta era artist, dacă venea directorul, cu care am fost colegi la Lia, și ne cerea să facem cutare, apoi ne făcăm lunte și punte și făceam. Da' Imre s-a pensionat. Miine poimine mă duc și eu. Rămîn ăstia mai mici. De acum nădejdea e în Bucurenciu, în Vochim, în Agapie. Vin ăstia mai tineri, mai iuți, mai desțepți, da' eu cred că și noi am făcut ceva, o fabrică pentru 6.000 de oameni pe o mlaștină și pe un parc”.

Pe aproape 17 hectare, Electroprecizia își așază secțiile despărțite de alee curate și împodobite cu arbori și flori. Mai toată lumea poartă halate albastre și albe și nu miroase a ulei amestecat cu praf, nu miroase a fabrică bătrînă, cu pielea tăbăcită de vreme. Dimpotrivă. Electroprecizia are aerul unui institut cu centre de cercetare, laboratoare și încăperi experimentale în care se reproduce climatul oceanic sau cel de deșert, clima polară sau cea tropicală, cu oameni care au zeci de brevete de inventatori (ing. Alexandru Constantinescu are 50, iar colegul său Eugen Mătase are 25) și este una din marile întreprinderi ale țării, producătoare de aparatură electrică. Directorul Gheorghe Bucerzan vorbea mereu despre cartierul Electropreciziei. Așa pentru că întreprinderea e mărginită de multe blocuri, de o policlinică uzinală, de un club și o bază sportivă, de citeva cămine de nefamiliști. Pe aproape se află două grădinițe și o creșă, un grup școlar iar Facultatea de electrotehnică din Brașov are aici două laboratoare și 6 ateliere de cercetare și proiectare. Adevărul este că nu cartierul acesta care a crescut în preajma întreprinderii îți șochează privirea, ci chiar întregul oraș care se reazemă pe Electroprecizia. Directorul, un om cu părul alb, frumos ondulat, arătînd ca un actor de dramă, are douăzeci de ani sub însemnele acestei firme. Nu e săcelean dar

s-a legat de oamenii de aici. Mulți i-au fost colegi de școală la celebrul liceu brașovean, mulți au stat alături de el în momente cînd era de plecat, nu de rămas. „Cînd am venit, în 1965, Electroprecizia era o fabrică, înconjurată cu case de lemn. Angajam o mie de oameni și plecam mai mulți. Trăiam în coasta Brașovului și toți se trezeau lași de valurile orașului. Atunci ne-am propus să rezolvăm toate problemele sociale ale oamenilor, să-i stabilizăm și să-i cîștigăm pe țărani din satele vecine. Am zis că dacă le vom face oamenilor viața, ei ne vor face întreprinderea și vom prinde putere”. În Săcele directorul Bucerzan e mai cunoscut decît orice actor de cinema. Îl știu și copiii și bătrînii, și șoferii de po auto-buze, și vinzătorii de la magazine. Și l-am întrebat, dacă miine ar trebui să renunțe la acel birou, încotro ar lua-o „La sculărie”. Așa e mîndria mea”, a răspuns el. Am mai vorbit preț de citeva minute și a plecat. Ca orice om ordonat, a vorbit pe puncte. 1. Nici o întreprindere n-a reușit să sufle vreun produs de la Electroprecizia. 2. Vice-versa s-a întîmplat adeseori. 3. Mai mult, întreprinderea a cedat unele produse pentru a-i ajuta și pe alții. 4. Pe piața franceză am reușit să concurăm cu succes întreprinderi japoneze. 5. Dacă înainte producea și rafturi și containere, azi își produce inclusiv mașinile de bobinat și în orice moment ar putea începe o producție de utilaje de mare tehnicitate. Cum inginerul Bucerzan a plecat la primărie pentru a participa la o discuție care privea orașul (întreprinderea construiește și o piață agro-alimentară și patronază unul din cei mai mari producători de cartofi din țară), am trecut pe la sculărie spre a descoperi argumentele amintitei mîndrii. E o secție enormă, dar care are ceva din rigoarea unui mecenism. Aici se află mașini unelte din mai toate țările lumii, o dotare impresionantă și niște meseriași cum în puține locuri există. La sculărie lucrează Emil Teșilcanu, omul de care vorbea bătrînul Zbinciu. E dintr-o familie de ciobani. Tatăl său a murit încercînd să ridice o căruță. Fiica lui, studentă la șeral, lucrează pe o mașină cu program. El a făcut prima matrușă pentru carcasa vitezeometrului de autoturism. Două luni a stat călare pe ea. Ca s-o cumpere de aiurea, cereau bani cit pentru un Mercedes ultimul tip. Și a scos-o la capăt, acum spunînd n-ar încăpea în secție cite matrușe am făcut eu la viața mea. Și ride. Uite că am ajuns să dau sfaturi. Vin alții și mă strigă, papa, matale ce părere ai? Culmea e că am păreri și cei mai mulți le și ascultă. Sculăria, chiar dacă se supără alții, e ogînda acestei întreprinderi. Te uii prin ea și-ți dai seama ce-i Electroprecizia. E viața noastră de țărani ajunși în primele fotolii ale „electrotehnicii”. Nu e nici o glumă. În aceste fotolii de prim rang stau țărani din satele care gravitau în jurul Brașovului. Acum inima lor s-a mutat spre Săcele. Din Purcăreni au venit cei patru frați Vrinceanu, din alt sat a venit Gheorghe Munteanu, cu frații săi, și lor li s-au adăugat alții și alții, mai tineri, ocrețiți de prima generație de oieri trecuți la electrotehnică. Între cei bătrîni, în echipa de la început, se află Comșa Fulga Stelian, președintele consiliului oamenilor muncii din întreprindere. „Noi toți am copilărit la oi și am ajuns să fim în virful industriei electrotehnice. Exportăm în 35 de țări și ținem în spate, cu aparatură electrică, șase giganti — Autocamioanele, Tractoarele, Olteci, Dacia, Aro și Autobuzul București. Dăm anual citeva milioane peste plan și batem spre trei miliarde în curînd. Vorbim de robotizare, de productivitatea muncii, ne ocupăm de lucruri de ultimă oră în tehnică și ne organizăm viața. Fiecare om are aici povestea lui. Dar povestea Electropreciziei e povestea unui oraș care n-a vrut să mai fie o suburbie a Brașovului”. Și pentru asta și-a făcut o firmă și și-a făcut o viață care îi asigură un drum prin vreme. El duce spre orizontul depășirii demnității pe care l-au făcut posibili anii socializmului.

CORNEL NISTORESCU ■

Pe urmele materialelor publicate

Am pus o combină la lucru!

INTREPRINDERE DE MAȘINI AGRICOLE „SEMĂNĂTOAREA” BUCUREȘTI: Sesiunea apărută în revista Flacăra din 23.05.1986, privind combina C6P abandonată de mai multe luni în comuna Ion Roată, este intrutotul adevărată. Combina este proprietatea I.A.S.-ului Mihail Kogălniceanu, județul Constanța, a fost livrată de întreprinderea noastră la data de 17 decembrie 1985, dată la care a rămas în pană în sus-menționata comună, în timp ce se deplasa pe roți spre destinație. Imediat după apariția notei, o echipă service din I.M.A.S., deplasată a doua zi la fața locului, a găsit combina completă și în stare de funcționare, iar în după amiaza aceleiași zile combina a fost ridicată de beneficiar. Regretăm cele întimplare, dar dorim să precizăm că un asemenea mod de lucru nu caracterizează colectivul de oameni ai muncii din I.M.A.S. Vă mulțumim pentru atenționare, deoarece în acest fel s-a rezolvat o situație ce trena de prea mult timp.

„Trăim în miezul unui ev aprins și-i dăm a-nsflețirii noastre vamă“

*S-ar putea crede, cu îndreptățire, și afirma: spune-mi ce carte de muncă ai, ca să știu cine ești.

Cartea de muncă nu este un simplu act după care, la nevoie, să se poată scoate un duplicat. În filigran, ca să zicem așa, pe oricare filă din cuprinsul ei se întinde portretul fiecăruia dintre noi. Din punct de vedere profesional și implicit moral cartea de muncă vorbește despre fiecare om cu limpezimea cu care el însuși n-ar putea s-o facă.

Printr-o carte de muncă putem descifra o biografie, linia unei vieți. Simplă sau complicată, asemeni unui drept sau asemeni unui drum cu multe ocolișuri, cartea de muncă este un act prin care ne identificăm în câmpul relațiilor sociale în măsura în care în rubricile paginilor ei apar mărturiile hărniciei, ale aptitudinilor fiecăruia dintre noi, ale perseverenței și statorniciei în exercitarea acestui fundamental drept al omului, dreptul la muncă. În lumina principiilor

ce guvernează societatea noastră socialistă munca reprezentând, deopotrivă, o datorie.

Acest adevăr esențial conform căruia nu există altă cale de împlinire, decît prin muncă, a aspirațiilor noastre de progres și bunăstare se regăsește și în reportajele alăturate, despre oameni cu cărți de muncă exemplare. O carte de muncă exemplară nu poate vorbi, se înțelege, decît despre un om exemplar. Asemenea oameni se află, pe frontul muncii, în linia întâi. Prin strădania lor și deopotrivă prin semnificația acestei strădării, acești oameni aduc prin plinătatea vieții lor sentimentul tonic al izbînzii și al bucuriei de a munci.

Prin felul lor de-a munci, acești oameni creează, ei înșiși, un climat favorabil de muncă.

Prin munca lor, acești oameni rostesc zilnic, cu simplitate și modestie, adevărul că țara strălucește prin oamenii ei.

■ Ambițiile unei foste speranțe (aproape) olimpice ■ Morala flăcării de sondă: să nu fii niciodată singur ■ Omul care s-a încapăținat să trăiască fără buletin de București ■ Pilda unei vieți obișnuite ■ Constructorului îi stă bine cu șantierul ■ Miraculoasa salată de Nil ■ Argumente pentru „nimicul“ esențial ■

Viața fără mănuși

Pînă în urmă cu cîțiva ani buni, performanța cu care se putea lăuda Aurel Urdea era una sportivă: locul III la campionatul național de box din 1954, fiind învins de cel care peste doi ani avea să devină campion olimpic la Melbourne, celebrul Nicolae Linca. Numai că timpul și viața mai distilează biografiile oamenilor, astfel încît și la vajnicul boxer din Sighișoara au putut ieși la iveală alte virtuți, veritabile performanțe morale, care au detronat și au pus în umbră, pînă la urmă, episodul sportiv de acum trei decenii. Cu alte cuvinte, dintr-un fost viitor mare boxer, Aurel Urdea a devenit un foarte bun strungar, apoi maestrul principal și, de vreo 13 ani, chiar șef al unui atelier important din întreprinderea de piese auto Sibiu. Lucrează aici din 1951, această stabilitate fiind ea însăși o performanță și o dovadă de moralitate profesională. Mai înainte lucrase vreo șase ani la „Nicovala“ Sighișoara, dar la întreprinderea sibiană și-a dat seama repede că trebuie să-și pună la treabă nu numai mușchii. Chiar la angajare, i-au dat în batjocură („ia să vedem ce știe boxerul asta“) o probă de lucru foarte severă — să facă un surub cu filet pătrat. Cînd meșterii l-au văzut pe puști cum se încercenează și manevrează strungul, s-au potolit din ris și au început să-l privească chiar cu atenție, pentru că apoi să-l și felicite, cînd surubul cu pricina i-a ieșit ca la carte. Era clar pentru toți că fabrica ciștigase nu numai un boxer, ci și un bun meseriaș. Ambiția lui nea Aurel a fost tocmai asta, să nu incurce borcanele, să fie, adică, cel mai bun boxer între strungari și cel mai strungar între boxeri; el a vrut să fie cel mai bun în fiecare din meserii, luate separat. La box, cum am văzut, nu prea i-a reușit în întregime (de fapt s-a și lăsat, prin 1958); dar la strungărie se consideră un campion încă netronat. Mai mult decît atât, a început să-și folosească mai des mintea decît brațul, făcînd din colectivul său un colectiv model pe întreprindere, care deține acest „titlu“ încă din 1975. Mai nou, în rîndul acestui colectiv a fost alcătuită o grupă de meseriași de elită, cu mare experiență și spirit novator, care nu fac altceva decît să „însușesc“ zilnic și amănunțit fiecare loc de muncă din fabrică pentru a vedea ce îmbunătățiri și perfecționări se pot aduce pentru a ușura munca și a crește productivitatea. În acest fel, atelierul de sculărie condus de nea Aurel a devenit în scurt timp un veritabil „laborator“ în care se pun la punct, fără prea mare tam-tam, soluții tehnologice dintre cele mai ingenioase și mai eficiente economic. Cîteva dintre acestea se referă la nuca

sferică de la bara de direcție a autocamioanelor (realizată acum printr-o singură operație, 4 milioane economii în cîțiva ani și foarte multă manoperă și timp economisite), la prelungirea vieții unor matrițe de turnat sub presiune (economie de vanadiu, wolfram și crom), la tehnologii de imbinare a sculelor bimetalice, la recuperarea uleiurilor de răcire de pe span (!) etc.

Neînșelindu-și meseria, Aurel Urdea nu s-a înșelat, de fapt, pe sine. Intrase în viață apoteotic, brigadier pe șantierul național Agnita — Botorca, apoi pe cel de la Bumbesti — Livezeni, a intervenit apoi povestea cu boxul și promisiunile amănunțite ale unei cariere sportive din care putea alege doar partumul trecător al răsfațului și al unei popularități rapide. Dar cînd plecase din Saies, comuna sa natală, tatăl său („imi era cel mai bun prieten“) i-a spus cîteva lucruri pe care le ține minte și acum. Între ele, desigur, se află și cele despre temeinicia unei vieți pe care o poate da numai temeinicia unei meserii învățate și făcute „ca lumea“, singura în care gîndurile despre viitor pot alunga crusta amăgiriilor pentru a îmbrăca platoșa solidă a certitudinilor. Este „lecția“ pe care maestrul principal Aurel Urdea o spune printre cuvinte și mai ales prin fapte, mai tinerilor săi ortaci din atelier, vreo 30 la număr. „copii buni, aproape toți au terminat liceul, iar o parte sînt la facultăți sau școli de maiștri“.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Călător într-o flacără

A fost întrebat de multe ori: cum se vede viața de după o pinză de foc? Întotdeauna foarte frumoasă, a răspuns.

Lîngă biroul lui de director se află la îndemînă, într-un dulap, costumul de protecție. De cîteva zeci de ori a îmbrăcat costumul acesta sau alte asemănătoare și tot de atîtea ori, cum este omeneste înțeles, ar fi preferat să nu fie nevoie să-l îmbrace, dar forajul sau extracția de petrol n-au cum să ocolească, întotdeauna, clipa înfrîntă cu hazardul ce face să erupă o sondă și atunci, oricît de tare ar bătea inimile, oamenii parcă se mai liniștesc dacă inginerul Nicolae Tache se află în echipa de intervenție.

Face parte dintr-o echipă specială de intervenții, alcătuită pe ministere, ceea ce înseamnă că a fost trimis să domolească și sonde care nu intră în perimetrul Trustului de foraj-extracție Bolintin Vale, unde Nicolae Tache este director tehnic.

N-a stat să povestească nimănui pe îndelete ce-i trece

prin minte cînd intră în flacără, la gura sondei, cînd unica realitate pe care o trăiește este atât de necesara cordonare a acțiunii echipei. Atunci și acolo nu mai e loc pentru cuvinte și nu mai e timp pentru nici o aminare, petru nici o ezitare. N-a stat nimănui să povestească pe îndelete și nici n-ar fi putut s-o facă. Nu numai pentru că este un bărbat încă tînar, în toată puterea, și n-a ajuns încă la vîrsta cînd se poate întoarce în liniște către amintirile lui, dar și pentru că, e de bănuț, cine intră în vîltoarea flăcării se scutură de cuvinte, de multe cuvinte, așa cum se scutură de frunze, foamna, stejarii din Pădurea Neagră de lîngă Bolintin. El nu are nevoie să spună nici un cuvînt pentru ca noi să înțelegem că el riscă totul, la urma urmei, atunci cînd intră să oprească erupția unei sonde. Odată, cînd tocmai se desprinsese din vecinătatea focului, a simțit nevoia să fie singur și s-a îndepărtat puțin și acolo s-a trezit că vine cineva din urmă, un tovarăș cu muncă de răspundere, care i-a oferit o țigară bună. Fie și într-un asemenea gest, ce-ar fi putut să pară derizoriu față de riscul pe care Nicolae Tache îl înfruntase, se putea citi limpede stîmă aparte și dragostea cu care era înconjurat. Dar erupțiile, zice tot el, se întîmplă cînd se întîmplă, foarte rar, și atunci cînd ele apar nu fac decît ca petroliștii să aprecieze încă și mai mult excepționala însemnătate a stării normale, a zilei obișnuite de muncă.

În urmă cu vreo douăzeci de ani o adevărată revelație a produs descoperirea unor importante zăcăminte de petrol pe un spațiu mare în Cîmpia Română, mai întîi la Cartojani, apoi la Videle și Hirlești. În scurt timp a fost înființat, pe la începutul anilor '60, Trustul de foraj-extracție Bolintin Vale, în a cărui subordine se află acum trei schele de foraj și cinci de producție petrolieră. Trustul acesta coordonează activitatea de cercetare geologică și de foraj și extracție de la Oit pînă spre Galați și este, se spune, cel mai mare trust din istoria exploatărilor petroliere din țara noastră. Însumată, producția schelelor aparținătoare de acest trust reprezintă aproximativ un sfert din producția națională de petrol. Și în aceste condiții, se înțelege, a fi director tehnic la un asemenea trust înseamnă a avea o muncă de mare răspundere.

Nicolae Tache este de fel din ținutul de nord al județului Dimbovița. A crescut în cultul meseriei de petroliștii și nu întîmplător, așadar, a ajuns inginer petroliștii. O vreme, după absolvirea facultății, a fost asistent universitar însă a cerut să lucreze în producție și cererea lui a fost aprobată, apoi a fost chemat să lucreze în minister, dar iarăși a făcut cerere să fie trecut în producție și din aceste episoade ale biografiei lui profesionale se poate înțelege ușor că omul acesta își iubește meseria într-un fel pătimaș, s-ar

spune. Poate de aceea oricîrei discuții despre el însuși îi preferă o discuție despre sondele la mare adîncime ce se forează acum pe teritoriul trustului sau despre mijloacele tot mai perfecționate de creștere a factorului final de recuperare. Petroliștii stă în formațiunile geologice subterane ca apa într-un burete iar din depozitele acestea a căror liniște n-a fost clintită de multe milioane de ani oamenii au izbutit să scoată doar o parte. Uneori o treime, alteori chiar mai mult. Dar niciodată specialiștii n-au crezut că n-ar mai fi de făcut încă un pas pentru a spori procentul de extragere a prețioasei materii. Prin combustie subterană, de exemplu, au fost obținute în ultimii cîțiva ani importante cantități de țigete din sonde ce altfel erau sortite abandonării. Și ar mai fi de reținut și faptul că în zona Videle-Bălăria procedeul combustiei subterane se aplică la adîncimi ce reprezintă o performanță mondială. Toate instalațiile necesare aplicării acestui procedeu fiind de fabricație românească. Aceasta, zice inginerul Nicolae Tache, reprezintă o dovadă a capacității industriei noastre de a realiza utilaje și tehnologii de anvergură mondială, prin care România se înscrie la loc de frunte în domeniul petrolier. Aceste utilaje perfecționate, ar trebui să mai adăugăm noi, încap pe minile unor oameni care prin faptul că au ajuns la o veritabilă știință a profesiei reprezintă, ei înșiși, un titlu de mîndrie pentru țara noastră.

Între acești oameni, între petroliștii, Nicolae Tache fiind un profesionist despre care s-ar putea spune că nu se grăbește cu vorba înainte de a se grăbi cu fapta. Și despre el s-ar mai putea spune: acest om călătorește prin viață într-o flacără. Nu-i vorba nicidecum despre erupții de sonde, de dată aceasta, ci despre flacăra care este chiar dragostea lui împinsă pînă la patimă pentru meseria de petroliștii.

DUMITRU ELIADE ■

Un loc ridicat la lumină

Cînd a cerut să meargă în producție, lumea a rămas blocată și, mai în glumă, mai în serios, pe față sau pe la colțuri, se întreba cam ce are omul asta în cap? De la Fețești, unde fusese repartizat, reușise să „ajungă“ în București, trecînd prin filtrul sever al unor concursuri de specialitate în urma cărora obținuse mult învidiatele titluri de cercetător științific și doctor în medicină veterinară și, cu acestea, dreptul de a profesa în cel mai mare institut de specialitate din țară, Institutul

„Pasteur“. Aici a reușit să se impună destul de repede, nu numai profesional ci și moral, ca să zicem așa, devenind unul din oamenii cei mai stimați și apreciați de întregul colectiv. Harnic și pasionat, cînst și principial, dr. Liviu Morariu devenise, pe scurt o personalitate a institutului. Și cînd toți credeau că a ajuns „pe culmea gloriei“, că a atins un nivel de realizare socială și profesională care-i putea face viața mai liniștită și zilele mai fără probleme, ce face doctorul Morariu? Cere să meargă în producție! La cea mai slabă unitate zootehnică din țară, oriunde, numai să fie în producție. Se înțelege că solicitarea sa nu i-a fost luată în seamă, fie și din simplul dar consacratul motiv că de om bun nu te poți dispensa așa ușor. Tevatura transferului a durat destul de mult, dar pînă la urmă i s-a făcut voia și, într-adevăr, a fost trimis la una din cele mai slabe unități zootehnice din țară, Asociația economică de stat și cooperatistă pentru creșterea și îngrijirea porcilor „Gheorghe Lazăr“ de lîngă Slobozia, Ialomița. „Ce căutam, aia găsisem. Organizatoric și economic, unitatea se prezenta ca după război. De altfel, organele locale intenționau s-o desființeze și pe locul asta să are și să pună porumb. Mi-era rușine că am acceptat să vin fără ca măcar să știu unde se află. În primele zile eram buimac, nu mă puteam dezmetici și nu știam de ce să mă apuc mai întîi. Asta se întîmpla prin august 1983. Mi-am dat singur un termen de doi ani pentru a face aici dintr-un loc predestinat să fie ras de pe fața pămîntului o unitate zootehnică model“. Primul lucru pe care l-a făcut doctorul Morariu a fost să-și procure fiole alcoolscopice și un aparat de fotografiat, pe care le-a folosit din plin în primele săptămîni, rezultînd un album al amintirilor urite pe care-l mai răsfoiește și acum, din cînd în cînd, nevenindu-i parcă nici lui să creadă că acele imagini dezolante au fost cîndva aievea. Se fura ca-n codru și se bea ca-n birturile ordinare, furajele erau pitite prin stupi spre a putea fi subtilizate la orele nopții, se făcea economie de becuri pentru că întinericul era un bun adăpost al indisciplinei („noroc că aveam și blitz la aparatul de fotografiat“), nimeni n-avea răspundere și interese pentru ordine și disciplină. „Am luat o hală de porci în primire, în îngrijirea mea personală, și le-am demonstrat oamenilor cum trebuie să muncească în fiecare fază tehnologică, în fiecare perioadă a zilei. Prima reacție au fost bineînțelese, reclamațiile, dar albumul acesta vorbea de la sine. În cele din urmă, oamenii s-au dat pe brazdă, iar cei care n-au înțeles treaba asta lucrează acum în altă parte“. În paralel cu stîrpirea debandadei, doctorul Morariu a pus la punct tehnologia, „care trebuie respectată la sînge, altfel munca e inutilă. Am mers pe Marele Alb, care are capacitate de asi-

milare mai mare și este mai puțin pretențios față de furajele pe care le putem asigura. Am demonstrat că Landrace-ul este nerentabil la scara industrială, și de aceea am refuzat vierii de Landrace în scroafele mele! Renunțând la trei ferme, pe care le-am desființat, dar umblind serios la tehnologie, producția a crescut de la 2.900 tone la 4.200 tone pe an, ceea ce nici în visele cele mai optimiste nu se aștepta de la această unitate".

Între gardul unității și un dig de protecție împotriva inundațiilor erau 15 ha acoperite de fiare, moloz și gunoale; le-a curățat la metru pătrat („am scos peste 50.000 tone de astfel de reziduuri”) iar pe terenul astfel revigorat a amenajat 4 ha de grădina, două livezi cu pomi („cireși germani”) și culturi intercalate, o lucernieră („de pe care, la prima coasă, în mai, am scos 4 tone de furaj”) ; în locul unei gropi de gunoi, a săpat un heleșteu („1.400 m.p. suprafață, 6 metri adâncime, care asigură, pe săptămână, o masă gratuită de pește pentru toți lucrătorii”); pământul rezultat din săpare l-a folosit la amenajarea unor căi de acces între ferme („cei de la drumuri își ceruseră un milion jumate să facă treaba asta, eu am făcut-o prin muncă voluntară”); din grătarele uzate, ce nu mai puteau fi folosite în grajd, reparate și vopsite, a făcut garduri interioare, chiar elegante; dintr-un alt gard, demolat la un stadion, a făcut o împrejmuire civilizată întregii incinte, iar din niște recipiente abandonate, vopsite și recondiționate și ele, a făcut un cochet și funcțional depozit de carburanți, dotat inclusiv cu pompă ca la PETCO („ca să stim o socoteală”); prin curte erau vreo 10 silozuri („investiția costase 11 milioane, dar silozurile nu fuseseră folosite niciodată”), cărora le-a dat destinații dintre cele mai utile. Pe două dintre ele, în care a pus apă adincă de vreo 30 cm a amenajat o bază furajeră. Pe apă? „Da, pe apă. Am adus sămânță din două plante exotice, salată de Nil și brândușă de Nil, care cresc pe luciu de apă, inclusiv poluată. Din iunie pînă în octombrie aceste plante asigură hrana zilnică necesară pentru 5.000 de scroafe cu porci. Sunt plante care cresc extrem de repede, 8-10 tone pe zi la hectar pe luciu de apă, le recoltze seara și dimineața lacul e din nou complet acoperit, dar sînt și foarte hrănitoare, au 30 la sută proteină și de aceea le dau scroafelor care alăptează. Dacă-ăș avea răbdare și posibilități, planta asta înflorește la trei zile, putînd obține o medie de 20.000 flori pe zi care s-ar putea vinde, măcar cu un leu firul... Prefer, însă, să am hrană pentru scroafe.” Pe fierul vechi livrat din gunoalele care inpresurau fermele și-a procurat o stație de radioamplificare, cu difuzare în fiecare hală. A pus pe picioare o cantină la care oamenii pot minca bine și foarte ieftin și, mai ales, în condiții civilizate. Ridicînd stacheta bunului simț, i-a obligat pe oameni să se ridice și ei la un alt nivel de comportare, „să devină din ei înșiși niște ei înșiși alții, chiar dacă sînt îngrijitori de porci”.

La „Gheorghe Lazăr”, în numai doi ani, un loc a fost adus la lumină. Un om a cîștigat pariul vieții sale, o viață pe care și-a cîștigat-o singur plină de meandre tocmai în momentul în care părea mai rectilinie și mai liniștită. L-am întrebat și eu pe doctorul Morariu, nu m-am putut abține, ce-a avut în cap cînd a cerut să vină aici. „Am vrut să-mi fac datoria, să nu fiu nepăsător la astfel de probleme și să lucrez din plăcere. Prietenii mei sînt animalele”. Ultima propoziție nu mi s-a părut deloc retorică, mai ales cînd am aflat povestea fiecărui animal din „punctul zoologic” înființat de doctorul Morariu chiar lîngă intrarea în unitate. Se află acolo vulpi, serpi, ulii, căprioare, o ursoaică, o maimuță și chiar un leu. Fiecare dintre ele are o poveste pitorească, ce merită depănată pe indelete, poate în filele unui almanah de iarnă. Această mini-grădina zoologică dovedește că fiecare meserie, chiar și aceea de îngrijitor de porci, are o fațetă estetică, ce nu poate lipsi atunci cînd există pasiune și voință.

Dacă e adevărat că omul sfințește locul, ceea ce s-a petrecut în numai trei ani la A.E.S.C. „Gheorghe Lazăr” dovedește cu prisosință acest adevăr. Doctorul Liviu Morariu continuă să sfințească acel loc, aflat la numai cîteva kilometri de un oraș, Slobozia, pe care nu-l prea cunoaște.

OCTAVIAN ȘTIREANU

„Am trei copii, doi băieți și o fată și măcar pe băieți o să-i fac constructori”

ne declară — desigur, de acord cu cei doi băieți — maestrul Aurel Mindrescu, de la Porțile de Fier II

— Aveți 18 ani cînd, tînăr lăran pierdut printre mii ca dv. (e drept, și cu un „lustru muncitoresc”, căpătînd în scoala profesională), ați apărut pe santierul hidrocentralei de la Bicaz. Astăzi aveți 46 de ani și sînteți un nume celebru în lumea montajului de centrale electrice. Sînteți „turbiniștii hidro” Aurel Mindrescu, maestrul principal la Porțile de Fier II, as al profesiei, cunoscut de specialiști, de ministri, solicitat la cele mai pretentioase lucrări ale branșei. De fapt, se zice că meseria dv. este ea însăși o meserie a așilor. Că dv., „turbiniștii hidro”, alcătuiți un detașament de elită, un fel de „ordin” al energiei, în care mulți sînt chemați, dar puțini aleși. Spuneți-ne, e adevărat că dv., fondatorul acestui „ordin”, vă cunoașteți bine unul pe altul, vă știți pe nume, sînteți la curent fiecare cu isprăvile celorlalți, chiar dacă drumurile nu vi se întîlnesc decît rareori?

— Da, cunosc bine cîteva sute de turbiniști, de maistri, de sefi de formații, răspîndiți prin toată țara. Și, sigur, stim fiecare ce se petrece cu ceilalți. Căci montarea unei turbine nu e o întîmplare de toată ziua, e un eveniment al energiei naționale.

— Cîte turbine hidro ați montat pînă azi?

— Să socotim. Am montat la Bicaz, pe Bistrița-aval, pe Argeș, pe Lotru, pe Olt, la Porțile de Fier I, șase aici... Cu toate, să fie vreo 30. Poate peste.

— Ce e o turbină, tovarășe Mindrescu?

— Un obiect.

— Poffim?!

— Asa le numesc proiectanții, „obiecte”. Tot „obiecte” le zic și barajelor, și ecluzelor... Vedeti, dinșii, de, au cum se zice, o privire de sus asupra lucrurilor. Văzută de sus, o turbină nu e, firește, decît un „obiect”.

— Dar văzută de jos?

— Are 1.400 de tone. Și un număr de piese, ansamble și subansamble de ordinul zecilor de mii. Unele piese sînt microscopice, altele au zeci, chiar sute de tone. Toate trebuie ansamblate perfect, sudate perfect în corpul turbinei, la toleranțe de sutimi de milimetru. Căci, nu uitați, un astfel de „obiect” trebuie să reziste presiunii unui fluviu! O fisură, fie și infimă, cit să se strecoare prin ea un bob de apă, l-ar da peste cap.

— Deci principala dv. preocupare e calitatea, dusă la pragul cel mai de sus. Înțelegem acum de ce meseria de „turbiniștii” e o meserie a așilor.

— Da, calitatea, dar și viteza de lucru. Lucrăm nu numai sub presiunea apelor, ci și a timpului, dictată de nevoia de energie a țării.

— Practic, ce faceți ca să răspundeți acestei nevoi?

— Să cercetăm dinamica intrării în funcțiune a hidroagregatelor „Porților II”, e elocventă. La hidroagregatul nr. 1, în tre lansarea blocului generator și cea dintîi rotire a turbinei s-a consumat un timp de execuție de 11 luni și jumătate; la hidroagregatul nr. 2, de 9 luni și 15 zile; pentru ca la hidroagregatul nr. 5, ultimul pus în funcțiune pînă azi, timpul să fie de doar 4 luni și 20 de zile. Dinamica asemănătoare, ducînd deseori la adevărate recorduri, s-au înregistrat și la „Porțile I”, și la alte hidrocentrale.

— Cineva — un ziarist străin — zicea că însăși construcția Porților de Fier e un record. O compara cu un veritabil Program „Apollo”.

— N-am știut! E o comparație frumoasă și, cred eu, intru totul îndreptățită. Centrala de la „Porțile I” e cea mai mare din Europa de mijloc și de apus, ecluzele ei sînt printre cele mai grele din lume, turbinele „Kaplan”, prin dimensiunile lor, sînt un record absolut al genului, fiind urmate, poate că știți, doar de cele ale centralei „John Day”, din S.U.A. Performanțele de același calibru, găsiți și aici, pe insula noastră, pe Ostrovul Mare, la „Porțile

II”. Găsiți în întreaga creație energetică națională, în care s-au făcut și se fac investiții echivalente ca greutate (inteligentă, forță de muncă, rezerve economice, tehnică și capacitate tehnică, valută) cu cele făcute de marii acestei lumi în cursa Cosmosului. (Firește, punînd în balanță potențialele absolute angajate de noi și de ei în cursurile pe care le întreprindem!). O politică energetică responsabilă și vizionară, gîndită și pusă în operă de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Iși vădește azi întreaga ei forță. Criza energetică planetară, care prin alte părți face ravagii, nu ne-a surprins nepregătiți, chiar dacă, trăitorii fiind pe această planetă, n-am putut fi scutiți de efectele ei. În materie de hidrocentrale, căci despre ele vorbim, nu știu dacă multe țări din lume au făcut sau fac ce facem noi. Am înfăptuit și înfăptuim, sub denumirea de sistem hidrotehnic național, un adevărat sistem de valorificare și gospodărire a apelor țării, suprapus, practic, insuși sistemului hidrografic!

— Se spune totuși că cea mai bună hidrocentrală e o termocentrală. Hidrocentralele sînt expuse fluctuațiilor timpului, secetei care le seacă lacurile de acumulare...

— Desigur, dar, știți bine, există o compensație, și nu una de neluat în seamă. Termocentralele consumă cărbune, o materie primă limitată, hidrocentralele se hrănesc cu apa cea vesnică. Și mai notați, vă rog, un lucru, care vădește că sistemul nostru hidroenergetic e chiar un „sistem”, cu tot ce implică termenul ca ordine și organizare interioară. Iată, aici, la „Porțile”, seceta nu ne supără, sau ne supără prea puțin. Debitul marii ale Dunării favorizează „Porțile I”, cele scăzute „Porțile II”; primele convin turbinelor „Kaplan”, celelalte turbinelor „Bulb” (la noi, pe Ostrov, fiind turbine tip „Bulb”, o premieră tehnică națională, special consacrate debitelor reduse de apă), astfel că, pe ansamblu, sarcina energetică e atinsă.

— O să spunem acum o vorbă mare, la care, desigur, o să zîmbiți: credem că meseria dv. se învată greu.

— Da, greu.

— Dv, cum ați învățat-o?

— Eu am început ca „diesel-ist”, ca montator de motoare Diesel pentru produs energie. Am făcut, pentru asta, o scoală profesională la școala „Iosif Ranghet” din București. Școala asta era pe lîngă liceul „Gh. Sincai” și era, din punct de vedere al exigentelor pregătirii, mai drastică decît un liceu militar. Făceam și pregătire teoretică bună, dar făceam, mai ales, o practică „la smotru”: făceam, cum se zice la armată, o mie de „culcări” pînă ce-o izbuteam pe cea corectă, profesorii nu ne păsuiau nici cit de-acți pînă colo. Tîn minte, în anul I mi s-a dat să execut un patent de electrician. L-am făcut, mi s-a dat inapoi, nu era bun. L-am refăcut, iarăși mi-a fost respins, am trudit la el și nopțile: plîngeam și trudeam, pînă l-am meritat. Mi s-a spus că acum da, e bun (asta, după ce mesterul-diriginte îl examinase un ceas cu lupa), că e chiar foarte bun, că o să fie pus în expoziția școlii. Atunci l-am cerut inapoi, ca să-l mai lustruiesc o dată, cu smirghel fin. De fapt, nu mă înduram să mă despart de el, prea-l trudeam, prea-l dichisiseam; pînă la urmă, tocmai datorită acestei trude, prinsesem dragoste de scula pe care o blestemasem atîtea nopți. Toți cei ce am ieșit din școala aia am ieșit meseriași de-adevărat, ne-am descurcat în producție din prima zi. Cred că liceele industriale și cursurile profesionale de azi fac multe lucruri utile, dar și unele inutile. Absolventul e toabă de carte, dar, pus în fața sarcinii concrete de producție, cîteodată se pierde. Se pierde mai cu seamă în acele „lucruri mici” (pe care școala le-a considerat astfel, tratîndu-le ca atare!) ce, pușe cap

la cap, sînt ca picăturile ce fac lacul mare. În brigada mea sînt 170 de inși, cei mai mulți oameni tineri și foarte tineri, absolvenți de cursuri profesionale ori absolvenți ai liceului din Ostrov (da, avem aici, pe insulă, un liceu seral de profil energetic, e acum la a patra promoție). Băieții astia stau bine cu teoria, știu teorie mai multă decît le trebuie, dar mă tem că prea puțini dintre ei ar reuși să facă un patent ca lumea. Formarea lor ca oameni ai practicii ne dă mult de furcă.

— Concret, ce faceți ca să-i formați?

— Vedeti dv., meseria noastră, a turbiniștilor, se mișcă între două extreme, aflate la mare distanță una de alta. Pe de o parte este truda de amănunt, care pretinde migală, răbdare, transpirație, rutină, supunere strictă la niște canoane, robia sutimii de milimetru, de care vorbirăm mai înainte. Pe de alta este creația, sau gîndirea, cum vreți să-i ziceți, fără de care scurtarea continuă a duratei de execuție n-ar fi posibilă. Și-apoi, ne mai și lovim, nu zilnic, desigur, dar ne lovim, de fel de fel de probleme, multe din ele noi și grele. Nu todeauna fragmentele „obiectului”, asa cum le-au făurit constructorii resitenți, se imbucă perfect în corpul viu al turbinei. E nevoie de ajustări, de corijări, de regîndire a unui lucru, de împlinire a lui, deci de creație. (În treacă fie zis, n-o să-i chemăm pe resitenți pentru toate astea, căci Resita e departe și la noi se ajunge greu, nu vine decît o „ITA” pe zi, și aia arhiaglomerată. Și mai e și orgoliul nostru, ce, noi nu putem să ne punem mîntea la bătaie, ca să rezolvăm ce e de rezolvat?). Ei bine, pentru primul caz, cel al lucrului de migală și de răbdare, îl pregătăm pe tînăr prin dădăceala de zi cu zi, nu-l slăbim pînă nu visează lucrul acela. Pentru cazul al doilea, în care intră pe primul plan mîntea omului, este nevoie, vă dati seama, de o altfel de pregătire. Una care să-i cultive tînărului imaginația, spiritul inventiv, ingeniozitatea, adică însușirile din care se naste faptul creației. Uneori însă noi, profesorii tinerilor, nu luăm act că aceste însușiri chiar există, că ele fac parte din ceea ce numim „tezaurul tineretii”, dar din tezaurul ei perisabil. Lucrurile se întîmplă astfel: pierzînd aceste însușiri, sau mentîindu-le în forme care-au fost proprii vremii lui, mesterul-profesor nu le mai vede la tînăr, chiar cînd are sarcina să le cultive. Sau dacă le cultivă, nu le cultivă metodic. Sau le cultivă după o metodă veche.

— Vorbiți-ne despre cîteva dintre tinerii brigăzii dv.

— As începe chiar cu seful brigăzii. Are 37 de ani, e aici, pe insulă, de cînd a terminat facultatea, de prin 1977, iar în anii astia s-a format ca un specialist și ca un conducător de prima mînă.

— L-am notat, dar vă rugăsem să ne vorbiți despre muncitori.

— Treceți-i pe Gheorghe Ababei, pe Cornel Rosca, pe Florin Predescu, pe Sandu Păis, sefi de echipă, pe... Dar stați, ce-ați vrut să spuneti, ați tras curva, sau mi s-a părut, o linie de hotar între muncitori și ingineri? Desigur, n-ați tras-o, n-aveți cum s-o trageți, dar, fiindcă ajunserăm aici, cred că e bine să ne amintim ce inseamnă azi inginerii, intelectualitatea tehnică, ce loc au ei în detașamentul muncitorimii. A arătat-o, limpede, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la adunarea solemnă închinată aniversării partidului. Am ziarul aici, citiți: „Este necesar să primim clasa muncitoare într-o concepție mai largă, în rîndul căreia să se cuprindă și intelectualitatea, în-deosebi cea tehnică, care reprezintă o parte însemnată, mai avansată din punct de vedere științific și tehnic, a clasei muncitoare”. E evidentiată aici una din schimbările mari din structura muncitorimii. O

schimbare revoluționară, zic eu. — Ca vechi muncitori, ați remarcat, de fapt ați trăit, și alte schimbări în fizionomia clasei dv.

— As aminti, înainte de toate, că muncitorul de azi este omul unei culturi complexe, cerută de o economie complexă, de o tehnică în continuă evoluție, de însuși cadrul de nouă civilizație în care se mișcă societatea noastră. Avem aici, pe Ostrovul Mare, v-am spus, destui muncitori absolvenți de liceu, avem și muncitori ce-au îndrăznit la facultate, acum sînt ingineri, avem, și nu puțini, „ingineri fără diplomă”, cum le zicem noi, adică muncitori cu pregătire înaltă, inginerească. Noua cultură se vede și la nivelul limbajului, care e unul muncitoresc-ingineresc. Muncitoresc-ingineresc, cu înclinare către ingineresc. Dacă i-ați asculta vorbind pe turbiniștii mei, v-ați crede nu într-o hală industrială, ci într-un mare și exigent cabinet tehnic. Rămîne deschisă o problemă: păstrarea spiritului muncitoresc.

— De ce-i o problemă? Se păstrează mai greu acest spirit în condiția specializării profesionale înalte și a ierarhiilor ce decurg de aici?

— Uneori, da, dar nu neapărat. Dacă veneați pe insulă acum vreo lună-două, l-ați fi găsit aici pe maestrul principal Nicolae M. Nicolae. Acum s-a mutat, e la Tg. Mureș. E cel mai vechi și mai bun turbiniștii din țară, asul așilor, stau drept în fața dînsului și directorii generali; este chemat oriunde-i o problemă afurisită cu vreo turbină, roiesc în juru-i și îl ascultă ca pe-un oracol tot felul de sefi, de specialiști... Îl cunosc de mulți ani, îmi scot pătăria în fața meseriei pe care o știe, dar îl mai admir pentru ceva. Dînsul, specialistul specialiștilor, omul nostru nr.1 în montajul turbinelor, are în sine o disciplină pe care, de regulă, o cerem numai „răcănilor”, celor abia botezați cu boteluz muncii. De cînd îl știu, n-a întîrziat un minut de la lucru, ori peste pauza de prînz, ori... Și cine ar fi cutezat să-i reproșeze acest minut, cînd dînsul a pierdut sute de nopți, mii de nopți, de duminică, de sîrbători, ca să facă energetică în România! Dar nu, iți poți potrivi, cum se zice, ceasul după sosirea dînsului la lucru. Îl poți potrivi la secundă. Ei, o să-mi ziceți dv. acum, chestia asta cu minutul și cu secunda e totuși un fleac, un nimic. Dar „nimicul” este adesea esențial în marile expediții. Iar construcția noastră este o astfel de expediție.

— Și cum e, tovarășe Mindrescu, viața pe-aici, pe Ostrovul Mare, departe de lume?...

— Acum e agitată, foarte agitată. Sîntem în plină numărătoare inversă, mai avem de pus în funcțiune trei turbine, și gata, predăm hidrocentrala beneficiarului. O să vă fac acum o mărturisire. Să nu mă credeți un sentimental, nu sînt, nu-mi place să plîng, n-am mai plîns din școala profesională, de cînd mă chinuiam cu patentul acela. Dar să știți că mi se stringe inima cînd mă gîndesc că mine-poi mine o să-mi iau zborul de-aici. De-ar mai fi de montat încă douăzeci de turbine, aici aș rămîne. Aș rămîne pentru insula asta și pentru viața ei. Nu-i viață chiar dulce, iarna te îngroapă nămetii, vîntul alergică cu 100 de kilometri pe oră, vara te îngroapă praful, praful de loess, cel mai al dracu' praful din cîte există. Apoi mai e, cum ziceați dv., și izolarea, trăiești aici în mijlocul Dunării, între țărni pustii, nu vezi decît apa și cerul, aceleași ape și același cer, aceiași țărni, cu aceleași salcii bătrîne, iți vine uneori să urli de urît. Dar dv. nu știți ce colectiv s-a sudat aici, în ciuda, sau poate tocmai din pricina acestor condiții! Toți ne cunoaștem între noi, toți sîntem prieteni. Nu încap între noi invidiile, vanitățile, „lucrăturile”, căci legea creației noastre este cooperarea, unicitatea operei fiind o rezultată obștească de eforturi și îndrăzneli. Sîntem aici ca pe un cîmp de luptă, sau, dacă vreți, ca într-o expediție polară, în care victoria e asigurată doar prin solidaritatea depînă, prin răspunderea fierbinte a fiecărui pentru destinul și reușita tuturor. S-a creat aici, zic eu, un adevărat model de etică și de climat, căruia de pe acum îi duc dorul... Sigur, modelul asta se naste pe toate marile santiere, dar... Poate că toți sînt un sentimental? Am trei copii, doi băieți și o fată, și măcar pe băieți o să-i fac constructori, poate chiar turbiniștii hidro. Vreau să trăiască și ei viața mea, sînt sigur c-o să-mi mulțumească.

ILIE PURCARU

Strategia drumurilor comerciale

Într-una din cele mai ferme-cătoare lucrări ale sale, **Istoria românilor prin călători**, Nicolae Iorga începe prin a reconstitui peisajul românesc cu ajutorul măturilor drumetilor străini care au străbătut meleagurile țărilor românești Muntenia, Moldova, Transilvania și Dobrogea. Demersul marelui istoric era perfect legitim intrucat pentru veacurile de început ale societății feudale românești nu dispunem de alte măturii scrise pentru a fixa acel cadru natural și demografic asupra căruia stăruie — chiar dacă nu întotdeauna în măsura dorită de noi — călătorul străin. Venit adesea din zări foarte depărtate, el a notat acele aspecte care fixau analogii sau deosebiri cu locurile ce-i erau familiare, rigoarea constatărilor sale depinzând de un șir de factori precum gradul de cultură, spiritul de observație, rigoarea critică etc. Uneori, din dorința de a-și impresiona ori chiar șoca cititorii — dacă observațiile sale erau destinate publicului — el a adăugat elemente fantastice, rod al credulității sau imaginației sale bogate. Iată de ce relatările de călătorie trebuie trecute prin grila criticii, ca de altminteri, toate sursele istorice pe care se întemeiază efortul nostru de reconstituire și cunoaștere a trecutului.

Odată fixate aceste principii, să convocăm — așa cum am promis — pe călătorii străini care i-au străbătut țara pentru a ne aduce informațiile lor despre pământul românesc în vremea marelui Mircea. Demersul ne este inlesnit — cum am mai spus — de acel admirabil corpus de texte **Călători străini despre țările române**, pe care istoriografia noastră îl datorează acelei mari medieviste de erudiție și acribie, care este Maria Holban. Așadar, Johann Schiltberger, v-ați născut în apropiere de Freisingen (Bavaria), la 9 mai 1381, ați participat la bătălia de la Nicopole (1396), ați căzut prizonier la turci, apoi la mongoli, ați participat la campaniile lor, apoi, după întâmplări vrednice de un palpitant roman de aventuri, v-ați întors în Bavaria, străbătând pentru a doua oară pământul românesc. Ce ne puteți spune despre țara voievodului Mircea?

Johann Schiltberger: „Am fost și în Țara Românească în cele două capitale ale ei, care sunt numite Argeș și Tirgoviste, și într-un oraș care se numește Brăila și care e așezat pe Dunăre și acolo își au locul lor de așezare luntrele și corăbiile cu care negustorii aduc mărfuri din țara păgînilor. Și mai trebuie amintit că locuitorii din Moldova și din Țara Românească păstrează credința creștină; ei vorbesc o limbă deosebită; și ei își lasă părul și barba să crească și nu o taie niciodată”.

Spusele dumneavoastră sînt de cel mai mare interes; ele ne informează despre principalele centre urbane ale Țării Românești, între care Argeș și Tirgoviste erau reședințe domnești, iar Brăila se afirma deja ca unul din cele mai de seamă puncte de schimb de la Dunărea-de-Jos. „Drumul Brăilei” era segmentul final al marii artere comerciale care unea Europa centrală, trecînd prin orașele transilvane Sibiu și Brașov, cu Marea Neagră. Spre Brăila se îndreptau — așa cum spuneti și dumneavoastră — corăbii din întregul bazin pontic, „păgînii” de care vorbiți fiind, desigur, mongolii și turcii. Țara Românească a beneficiat din plin de această așezare favorabilă sub aspect geo-economic. Atît timp cît a funcționat această mare cale de negoț, domnia Țării Românești a dispus — prin sistemul vămilor — de mari venituri ce i-au asigurat o puternică bază economică. Este indeajuns de amintit că în 1330, cînd Carol Robert, regele Ungariei, a invadat cu oastea sa Țara Românească, Basarab I i-a oferit, pentru a pune capăt ostilităților, suma de 7 000 mărci de argint, ceea ce înseamnă aproape 74 kg de aur, semn al bogăției de care dispunea domnul român.

Aș dori să mai relev din cele spuse de dumneavoastră unitatea de limbă dintre munteni și moldoveni. Așa cum ați remarcat, cu perfectă dreptate, ei aveau același grai, comunitatea lingvistică fiind unul dintre cei mai puternici și mai relevanți factori ai unității de neam a românilor. Alături de unitatea de teritoriu, de structuri social-

economice și instituționale, de unitate culturală — expresie a psihologiei specifice a neamului românesc — și de relațiile atît de variate între românii din vatra străvechii Dacii unitatea de limbă a favorizat și consolidat marea comunitate etnică a românilor.

Cît privește afirmația dumneavoastră că românii nu-și „taie barba niciodată” ea este, evident, o exagerare menită să sublinieze contrastul dintre obiceiul lor — dar care se întîlnește și în alte părți ale Europei orientale — de a purta plete și bărbi mari, care amintea de chipul strămoșilor geto-daci, și obiceiul acelor din occident de a avea fața rasă sau cu o mică „podoabă capilară”.

„Valahia Mare” — „Valahia Mică”

Ați remarcat, prin urmare, unitatea de limbă a muntenilor și moldovenilor, ca urmare a

totuși nu e mai puțin adevărat că drumul comercial și lupta pentru controlul acestuia a fost o componentă hotărîtoare a etapei finale de constituire a statului feudal, atît în cazul Țării Românești, cît și al Moldovei; ea a precipitat constituirea teritorială a celor două state în limitele lor istorice și a imprimat direcția acestui proces (gurile Dunării și Marea Neagră). Concluzie vrednică de cea mai mare atenție intrucît ea luminează politica dunăreană și pontică a lui Mircea cel Bătrîn, asupra căreia vom reveni pe larg.

Aș vrea să relev numele pe care îl folosiți pentru a vorbi despre Moldova: „Valahia Mică”. El presupune existența unei „Valahii Mari” care este, într-adevăr, Țara Românească. Am arătat că „vlahi”, „valahi” este numele dat de germani, slavii bizantini, românilor și c. dec. „Valahia” înseamnă „Țara Românească”. Dumneavoastră, ca și alți contemporani, vorbiți de „Valahia Mare” și de „Valahia Mică” pentru a desemna

Transilvania, trup din trupul țării

Aș dori acum să vă întreb dacă ați fost și în Transilvania? „Am fost de asemenea... și în Transilvania, care e o țară germană și capitala acestei țări se numește Sibiu; și în Țara Birsei și capitala se numește Brașov”.

Stimate Johann Schiltberger aici săvîrșiți o greșală, explicabilă prin împrejurările călătoriei dumneavoastră. Transilvania este și ea o țară românească, însă spre deosebire de Muntenia și Moldova care erau state independente, ea avea statutul de voievodat în cadrul regatului ungar, care își extinsese autoritatea și în interiorul arcului carpatic. Însăși existența voievodatului transilvan este una dintre cele mai clare dovezi ale caracterului românesc al acestui pămînt. Sub termenul de origine slavă voievodatul include la români un conținut politic specific: pretutindeni în lumea sla-

dumneavoastră să o numiți o „țară germană” sînt desigur coloniștii sași (germani) întîlniți în cele două orașe pe care le amintiți: Sibiu și Brașov. Acești coloniști fuseseră aduși cu rosturi de pază la frontieră de către regii unguri, începînd cu Geza al II-lea (1141—1162) și beneficiaseră de un șir de privilegii, dintre care cele mai însemnate au fost fixate în marea diplomă acordată de regele Andrei al II-lea, în anul 1224, cunoscută sub numele de **Andreanum**. Așadar, țineți minte că și dincolo de Carpați, în interiorul bazinului carpatic, tot pe pămînt românesc ați călcat.

Să mulțumim lui Johann Schiltberger pentru conversația ce ne-a acordat-o și să ne adresăm unui alt călător pe meleagurile noastre, în vremea marelui Mircea: călugărul dominican Ioan, ajuns arhiepiscop de Sultanih (Asia Mică).

Arhiepiscopul Ioan, ați călătorit de mai multe ori în Europa, îndeplinind misiuni diplomatice. Ați cunoscut multe țări și popoare și ați și scris, în anul 1404, un mic tratat de geografie **Libellus De Notitia Orbis** (Carte despre cunoașterea lumii). Un document din 1409 vă semnalează la Brașov. Ce ne puteți spune despre țara voievodului Mircea, și, în general, despre pămîntul românesc?

„...lîngă Marea cea Mare sau Pontică este Valahia, o țară mare. Are un domn al său, și deși turcul a prins pe mulți dintre ei și și i-a făcut tributari, totuși, nu a dobîndit stăpînirea acestei țări ca și a celorlalte. Valahia e numită: cea Mare și cea Mică. Prin această țară, trece Dunărea, cel mai mare fluviu de pe pămînt, ce coboară din Germania și trece prin Ungaria, apoi prin Valahia și se varsă în Marea cea Mare lîngă Licostom, ceea ce înseamnă „Gura Lupului”, deoarece cînd se revarsă în mare formează mai multe insule și multe guri. Ei nu au orașe mari, ci sate multe și multe animale. Pămîntul e mînos, vîi sînt puține, sînt ape mari și cîmpii întinse”.

Vă mulțumesc pentru informațiile dumneavoastră. Ele le completează pe cele ale lui Johann Schiltberger. Vorbiți de Licostom (Chilia Veche) și de Gura Lupului, ceea ce ne face să ne amintim că, derivat din forme slavone — Vilc (lup) — topicul se întîlnește și în alte părți ale teritoriului Vilcea (județul) și Vilcan (munții). Voi reveni în cursul discuției asupra însemnătății deosebite pe care o are informația dumneavoastră privind relațiile lui Mircea cel Bătrîn cu Poarta otomană; acum aș dori să ne oprim asupra datelor privind peisajul, populația și economia Țării Românești în timpul lui Mircea cel Bătrîn.

Față de zonele cu numeroase orașe. Țara Românească n-a apărut ca avînd puține centre urbane. Este adevărat că la acea dată Celatea de Argeș, Cimpulung, Tirgoviste și Brăila erau orașele țării și, cu excepția celui din urmă, erau situate toate în zona de sub munte, aparținînd Piemontului getic, care a jucat un rol atît de mare ca vatra a începuturilor organizării vieții de stat muntene. Dacă orașele erau puține — spuneti dumneavoastră — satele erau multe. Într-o lucrare de cea mai înnoitoare viziune, **Țara Românească în secolele XIV-XV**, Dinu C. Giurescu a ajuns la concluzia că „în Țara Românească a secolelor XIV-XV existau cel puțin 3 000 de sate (tirgurile inclusiv)” și că „omul era pretutindeni, la munte, la deal și la ses, în pădure și pe văile rîurilor și la baltă și fiecare punct de pe hartă — dacă l-am proiecta mîndru-l la scara naturală — ne-ar dezvălui casele și bordeiele, înconjurare de cîmpuri lucrate, de pășuni cu turme, de bălți și iazuri, de păduri, ne-ar desfășura imaginea unui centru de viață, din alte peste 3 000, care alcătuiau societatea românească (dintre Carpați și Dunăre — n.n.) a secolelor XIV—XV”.

Iată o reconstituire cu puternică forță de evocare a realităților demo-economice pe care dumneavoastră, Ioan de Sultanih, le-ați putut constata în țara lui Mircea-Vodă. Acestea erau locurile, dar discuția noastră va continua pentru a afla cum vi s-au părut oamenii, adică românii, de la nord și sud de Dunăre.

FLORIN CONSTANTINIU

*) Textele lui Johann Schiltberger și Ioan de Sultanih se află în **Călători străini despre țările române**, vol. I, sub red. Mariei Holban, București, Ed. Științifică, 1968, 30—31, 39.

În vremea Marelui Mircea

(II)

„Tot ce mișcă-n țara asta...”

trecerii prin Moldova. Ce altceva ne mai puteți spune despre cealaltă țară românească?

„Pe noi ne-a trimis împăratul de la Constantinopol pe o corabie la o cetate ce se numește Chilia și acolo se varsă Dunărea în mare. Și la această cetate m-am despărțit de tovarășii mei care au venit cu mine din păgînatate și m-am alăturat unor negustori cu care m-am dus într-un oraș ce se numește în limba germană, „Weiszstadt” care se află în Valahia. Și apoi într-un oraș care se numește Iași. Și apoi am ajuns la un oraș numit Suceava și care este cetatea de scaun a Valahiei Mici”.

Din nou ne-ați comunicat date importante. Mai întii ați amintit alte două mari centre comerciale: Chilia și Cetatea-Albă, care au îndeplinit, ca și Brăila, o însemnată funcție economică, la capătul unui alt mare drum comercial ce străbatea teritoriul românesc: acela care lega Marea Baltică de Marea Neagră. Ca și în Țara Românească acest drum a asigurat domniei moldovene venituri însemnate și i-au dat forță economică. Rolul acestor importante artere comerciale a fost viu discutat în istoriografie, și marele nostru istoric Nicolae Iorga nu a sovăit să vorbească despre drumul de negoț ca factorul determinant al formării statului: drumul, creator de stat. Într-un studiu de remarcabilă adîncime, unul dintre cei mai de seamă continuatori ai operei lui N. Iorga, medievistul Șerban Papacostea conchide îndreptățit: „Drumul nu a creat statul, cum afirmase marele istoric, în exuberanța descoperirii unei deosebit de însemnate corelații a istoriei noastre; și

Muntenia și, respectiv, Moldova ca două țări românești. Un foarte merituos cercetător ieșean, Victor Spinei, a arătat în cartea sa — ce nu poate fi lăudată îndeajuns — **Moldova în secolele XI—XIV** — că cea dintîi folosire cunoscută a termenului de „Valahia Mică” pentru Moldova datează din 1377, cînd, într-o corespondență papală, Margareta, mama lui Petru Mușat, este numită **domina Walachie minoris**, cancelaria papală folosind, într-un text din 1373 pentru Muntenia, termenul de **Walachia maior**. Se dovedește că, și sub aspectul denumirilor geografice, se vădește unitatea românilor din cele două state feudale. Să amintim de pe acum că pentru Moldova, vom întîlni în timpul lui Mircea cel Bătrîn termenul atît de sugestiv „Moldovlahia”, adică Țara Românească a Moldovei.

O descoperire documentară recentă pune și ea în lumină caracterul românesc al acestor teritorii. Medievistul francez Michel Balard a semnalat un contract din 25 august 1360 prin care un anume Costa Aga împrumută cu o sumă de bani pe un locuitor din Pera (Constantinopol). Contractul a fost tradus, ni se spune, „de lingua latina in romecha et de romecha in latina”, adică din latină în română și invers. Pe baza unei analize strîmne, Michel Balard a ajuns la concluzia, pe care o socotim corectă, că este vorba de limba română (cînd se fac traduceri din grecește, textele precizează **de lingua latina in gregescha et de gregescha in latina**), deci cea mai veche atestare a utilizării în scris a limbii române (studiul lui Michel Balard a apărut în revista „Südöst-Forschungen”, Bd. XLIII, 1979, p. 1—12).

vă, voievodul este un dregător subaltern, numai la români el este conducătorul politic și militar suprem. Dați-mi voie să vă citez concluzia unui mare istoric român — Victor Papacostea — pe deplin confirmată de toate cercetările ulterioare: „Voievodatul este forma străveche a organizației politice ardelenne. Această formă politică — specifică popoului român atît în Moldova cît și în Muntenia — s-a menținut și în Transilvania veacuri întregi după invazia maghiară, adică pînă în a doua jumătate a veacului al XVI-lea, cînd, în urma desființării Ungariei de către turci, Transilvania s-a transformat în mare principat, desfăcîndu-se cu totul de coroana Ungariei. Astăzi, știința obiectivă a demonstrat că voievodatul Transilvaniei prezintă caractere fundamentale identice cu cele ale voievodatului muntean sau moldovean. Ca și în Moldova, ca și în Muntenia, voievodul ardelenilor concentra în demnitatea sa toate atribuțiile militare, administrative și judiciare ale statului. El dispunea de o autoritate completă, — ca și dincoace de munți —, cu singura deosebire că nu se putea intitula singur stăpînitor. Printr-una din acele forme asociative caracteristice raporturilor dintre state în evul mediu, voievodatul Transilvaniei depindea într-o oarecare măsură de coroana Ungariei. Dar această dependență era adesea pur nominală; o **fermă** care nu știrbea decît prin abuz fondul total autonom al organizației voievodale”.

Este limpede că Transilvania era, cînd ați străbătut-o dumneavoastră, stimate Johann Schiltberger, tot o țară românească, precum Muntenia sau Moldova. Ceea ce v-a făcut pe

Poezie și istorie

Cred că poetul nu e doar caligraful minutului ci și frunza pe care Timpul își gravează semnele. Implicat în istorie la fel ca în prezentul ființei lui și — mai ales — ca în viitor. Și ce ar fi viitorul fără energiile anticipative ale poeziei într-alc carei proiecții fantastice ne întâlnim cu chipul de miine al lumii? Suma acestor fumegoase proiecții, ambiția ei de a se constitui într-o oglindă galactică, credința ei în biruința sintagmelor solare; toate acestea fac din poet un părinte al istoriei de pină și de după istorie. Orgoliu copleșitor, dar îndreptățit dacă gândim poezia ca pe un fruct rodit de Timp ori ca pe un sensibil instrument de istoricizare a clipei ce încă nu e prezent și ce demult nu mai e mit.

Când vorbim despre relația istorie-poezie îi imaginăm în primul rând funcțiile de interdependență. Istoria nu se poate lipsi de una dintre cele mai sensibile mașinării pe care geniul ei le-a creat (e vorba, desigur, de poet) dar nici acesta nu se poate abstrage spațiilor pe care istoria i le boltește asupra versului, ca asupra mormintului.

Și astfel poetul ajunge să fie martorul ocular al celor mai spectaculare pagini din epica planetei. El e (și bineînțeles a fost) totdeauna la fața locului, cum spun despre sine marii reporteri sau, cum superb-mucalit zice Marin Sorescu, el e mereu la capul trebii sau, cum zice cronicarul de bucoavne, el e acolo unde e începătura neamului.

În războaiele singeroase ale dacilor cu trufiile romanilor poetul deține rangul militar cel mai înalt (e deci soldat) și e și cel ce bea vinul victoriei, dar și învinsul al cărui mîndru cap comat e rostogolit pe scările Gemonei. Cătană și la Rovine și la Podul înalt, la Guraslău ca și în Tatra, el își împarte bucata de piine și singele, frigul îndoielii și calda credință în speranță cu cei din care se trage și cu care înfruntă potrivnicile: cu ai lui. Și dacă acești fără număr ai lui se pot întoarce cu steag de izbîndă pe la casele lor ori se întorc în lutul cimitirului anonim (vinat de pofa olarului) poetul se cade să dea seamă de tot ce a fost. Dă seamă deopotrivă pentru bucurie și lacrimă. Cunoaște cinstita vorbă de recunoștină dar e și osîndit. Cînd ne oferă, din șerpar, limbile de balaur ale versului lui parcă ar face, cu însuși Timpul, un schimb de prizonieri.

La el acasă, în frescele voioase unde e înfățișat cu spada în mina dreaptă și cu călimara în stînga...

La el acasă în criptele pe care pietrăul n-a mai avut răgaz să-i rîdicie numele (numele lui, singuraticul totdeauna numeros și mai totdeauna fără nume).

La el acasă în căldările cu bronz topit din care nu știi dacă se vor turna clopote ori tunuri...

La el acasă, poetul, în casa aspirațiilor lui, limba românească, roasă ca o vioară de spunere ca și de nerostire, vechită ca o deltă de fluviu și pururi reinălțîndu-și țărînille, vrejurile inimismate și scoicile pe care s-au depus toate boelile sfinte ale stelelor.

Așa scrie el „despre” istorie: trăind istoria cu cită viață și cu cită moarte i-au fost date. Și e imbelșugat cu amîndouă. Istoria e moșia lui pentru care are făloase acte de cancelarie, cu peceți sunătoare. E patul lui de nuntă. E masa ospetelor. E teaca din care-și trage trupul în fiecare dimineață și căreia toate dicționarele pămîntului îi spun vis. Și funul de crîn ars căruia un singur dicționar, al românilor, îi zice dor.

Poetul și istoria? Să încheiem aceste firave rînduri citîndu-l ca înrajuțorare pe unul din clasicii noștri, pe Mihai Viteazul (clasic al buzduganului și halebardei).

Ce-ar fi poetul față cu istoria alor lui?

„Poftă pohtită”...

GHEORGHE TOMOZEI ■

POEME PENTRU PATRIE

Solstițiu de grîu

De unde-ncepe Țara și unde se termină?
Din rădăcini de brazdă, din pîntece de mamă,
hotaru-i izvorăște-n etern, ca o lumină
și în ograda-i sacră ne crește și ne cheamă.

Adie lin văzduhul albastru către vară,
sînt clipele de aur și-i aerul înalt,
vuind, spre bărgane, pădurile coboară
că-i ceasul grav al sevei și-al marelui asalt.

Un buzdugan de spice arunc din zare-n zare
și-un curcubeu de păsări se iscă, tricolor,
se-aud curgînd, în taină, semințele-n hambare
și cum se coace piinea străbună în cuptor.

Mi se-arcuiește palma pe seceră și coasă,
piciorul mi se-nfige-n pămînt ca un pripon
și-mi gilgiie, din oase, sudoarea luminoasă
cînd reimbrac cămașa țaranului lon.

Și-n jurul meu, prițeni, e vară și e pace,
e-atîta vară-n toate și-atîta pace-n noi,
că auzim cum mustul în struguri puri se coace
și se întorc, din moarte, străbunii înapoi.

ION IANCU LEFTER ■

Salba de cuvinte

Prin patrie nu poți străbate
decît cu singele curat:

inima pămîntului românesc
viguros pulsează de milenii
la Sarmisegetusa Traiană.

La Sarmisegetusa Regia
ochiul de vînt și bobul de rouă
s-au preschimbât în statui
iar un imens ornîc astral
ne învață ordinea stelelor.

În m'ezul de lună plină
răsfrînt peste gl'a străbună:

cuvintele sacre ale patriei
nu le poți rosti decît
cu vocalele Limbii Române.

PETRU NOVAC DOLANGA ■

Cîntarea României

Ca o lacrimă de rouă

Am scris acum un an cîteva rînduri despre expoziția de pictură a medicului Sever Miu găzduită în holul Bibliotecii Municipale „Mihail Sadoveanu”. Între timp, mai exact spus acum cîteva luni, în numărul 3 al revistei *Steaua*, în cadrul unor pagini dedicate medicilor ce-au penetrat cu magnifică strălucire în artă și literatură, am citit un foarte elegant și temeinic studiu semnat de mai vechea mea cunoștință, medicul Sever Miu, ce-și deconspira astfel, pe lingă pictură, un alt domeniu al preocupărilor sale. Nu mică mi-a fost surpriza cînd am avut prilejul să citesc în manuscris cîteva însemnări din excursiile și călătoriile sale prin țară și străinătate, cîteva delicate gînduri despre acel teritoriu de-aleasă simțire, pur ca o lacrimă de rouă, numit copilărie, așa cum tot în manuscris am citit cîteva zeci de poezii ce vădeau o incontestabilă cunoaștere a tainelor ce se ascund într-o silabă de aur. Și, ca să spun aproape totul despre acest om, medic mai întii și-nții de toate, medic cu o apreciată activitate profesională, trebuie să mai adaug că Sever Miu este, în aceeași măsură și în același timp, un mare iubitor de muzică, un avizat și rafinat spectator al concertelor bucureștene, al spectacolelor de operă și balet. Nu există în acest succint portret al medicului Sever Miu nici un adjectiv care să nu fie acoperit de adevărul cel mai adevărat cu putință. Am încercat, cu alte cuvinte, să vă fac cunoștință cu un om pe care eu, ca reporter ce-am cunoscut atîția și-atîția oameni, îl consider ca fiind cu totul și cu totul deosebit, un om pentru care strădania întru frumos și omenesc înseamnă scopul însuși al vieții. Între atîtea și-atîtea preocupări literar-artifice, cea care l-a acaparat decisiv și definitiv este pictura. Cea de-a patra sa expoziție personală, după ce-a participat la o sumedenie de alte expoziții colective, grație cărora i s-a înminat înaltul titlu de laureat al Festivalului Național „Cîntarea României”, ediția a V-a, găzduită ca și-acum un an tot în holul Bibliotecii „Mihail Sadoveanu”, face din plin dovada că lumea unui artist amator, a-

tunci cînd are în ea însăși argumentele unei permanente evoluții, cînd este sprijinită de-o perseverență aplecare asupra lucrului, poate atînge aceeași profundă stare a mărturisirii de sine, aceeași tulburătoare intruchipare de gînd și simțire, așa cum o întîlnim adeseori în lumea artistului profesionist. Nu vreau să spun că medicul Sever Miu este un artist profesionist. Nici nu cred că tînde spre un astfel de statut. Rostul vieții sale este profesiunea de medic, neînchipuit de grea și de frumoasă, cum însuși ține să o declare. A ajutat un om, a lupta să-l smulgi din ghearele unei boli, a reuși să-l redai vieții, toate acestea și multe altele încă, ni se destăinuie medicul Sever Miu, alcătuieste o satisfacție fără de egal. „Pentru mine, a picta, a scrie poezii sau a consemna într-un jurnal de călătorie ceea ce văd și ceea ce simt, înseamnă, în ultimă instanță, a mă apropia și mai mult de oamni. Înseamnă a dialoga cu ei și despre ei. Înseamnă a mă descoperi în final, pe mine însumi”. Cit despre pictura medicului Sever Miu, despre recenta sa expoziție, pentru că, la urma urmelor, ea a provocat scrierea rîndurilor de față, se cuvîne să spunem că ea este marcată de un lirism cu vădite accente romantice, pictorul fiind cu precădere atras de poezia cromatică a unor peisaje în interiorul cărora ochiul său descoperă dulceața unei blinde reverii. De cele mai multe ori, prim planul peisajelor sale este neliniștit, frămîntat, tușele par să se zvîrcolească, să caute ceva anume, pentru ca în planul doi, în perspectivă, culoarea să se liniștească, să se limpezească, să transmită o stare de beatitudine, un calm atotestăpînitor. Interpretat ca atare, realul se încarcă de simțirea însăși a artistului, preia o stare de spirit și nu de puține ori pinza reușește să oglindească, să surprindă, ca o radiografie, tumultul de gînduri și sentimente ce străbate ființa pictorului. Fîrtește, pe-alocuri, cite o tușă n-are decizia necesară, cite o culoare încă nu strălucește îndeajuns de limpede, sau, uneori, compoziția mai scoate la iveală și cite o stingăcie, dar, cum între expoziția de anul trecut și cea de față se află o apreciazabilă distanță, nu doar temporală, ci și calitativă în planul artei, sîntem convinși că unele mici neajunsuri se vor etompa în timp.

VICTOR NIȚĂ ■

Artistul — conștiința a epocii sale

„Lumea basmului
— un tărîm pe
care ninge mereu
cu frumusețe”

— Lucrările dumneavoastră — desen, grafică, pictură — mărturisesc atracția pe care o aveți față de lumea visului. La ce mai visați, Sabin Ștefănuță?
— La un prieten împreună cu care să cumpăr un cal alb.
— Un cal? De ce numaidecît un cal?

— Vezi, în copilărie am stat la un canton de cale ferată. Era în mijlocul cîmpului, între Ucea de Jos și Arpaș. Dimineața veneau sute de cai la pascut. Se profilau pe sălcile de pe malul Oltului. Erau de toate culorile: albi, sau albi cu pete negre, negri cu ochelari roșii... Nu mă

mai săturam privindu-i. De-atunci mi-au rămas în amintire ca niște făpturi fără egal în frumusețe.

— Și ce făceați la acel canton? Nu vă pliciseați?

— Nicidecum. Deși n-am avut nici jucării și nici prieteni. Jucăriile mele erau trenurile care treceau și uneori chiar și o preau. Mă știau toți mecanicii. Am petrecut multe ceasuri în cabinele lor.

— Dar cînd nu opreau trenurile?

— Stăteam trîntit în iarbă și mă uitam la forfota gizelor, la bulgării de pămînt sau la flori. Ore în șir. Răbdarea pe care o am, atunci am dobîndit-o. Ca și dragostea pentru oamenii tăcuți. Tot în vremea aceea m-am împrietenit cu un șarpe de casă. M-am bucurat cînd am aflat că emblema farmaciei e un șarpe.

— Totuși, nu trecea greu timpul?

— Nu-mi dădeam seama cînd se făcea trecerea de la noapte la zi. Mă culcam devreme și mă sculam devreme. Doar anotim-

(Continuare în pag. 15)

GEORGE ARION ■

O prezentare a celui
de-al doilea volum
din Dragostea
și revoluția
de Dinu Săraru

(pagina 11)

PROFESORII
DIN SATU MARE —
de Eugen Simion

(pagina 15)

CĂMINELE
CULTURALE —
un raid-anchetă
de Victor Niță și Radu
G. Țeposu

(pagina 14)

Universul de poveste
al lui Sabin Ștefănuță

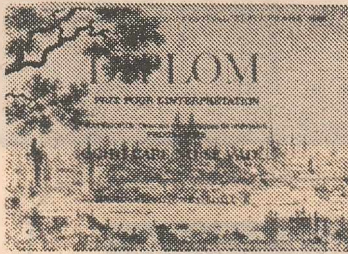
Viața culturală la zi

Ochii, ferestrele sufletului

La cea de-a 23-a ediție a Festivalului internațional de televiziune „Praga de aur”, regizorul **Dan Necșulea** i-a fost decernat premiul Interviziunii pentru filmul „Ochii care nu se văd”, iar la categoria „programe dramatice”, actriței **Mariana Buruiană** i-a fost acordat premiul de interpretare. Felicitându-i pe cei doi artiști români premiați, i-am rugat să ne spună cite ceva în legătură cu această încununare a muncii lor.

Dan Necșulea: Manifestarea internațională „Praga de aur” este cel mai important festival de televiziune din Europa, la care în 1986 au participat 64 de programe de televiziune din 47 de țări din patru continente, sub deviza „Micul ecran să servească cunoașterii și înțelegerii între popoare”. Întâlnirea s-a desfășurat într-o atmosferă foarte profesională, iar programele prezentate au avut teme extrem de diverse. Filmul nostru a intrat în competiție în prima zi și de obicei faptul este un dezavantaj. Iată însă că a fost încununat de juriul inter-

național cu un foarte important premiu, cel mai prestigios pe care l-a obținut Televiziunea Română la o confruntare internațională, până acum, desigur. Mai mult, a adus și Marianei Buruiană unicul premiu de interpretare ce se acordă la „Praga de aur”, TVR fiind singura organizație de televiziune care a primit două mari premii pentru același program. Televiziunea noastră a mai prezentat în secțiunea muzicală baletul „Carmen” de Bizet, în coregrafia și regia lui Oleg Danovschi, de asemenea deosebit de bine primit. Spectacolul nostru a emoționat, a fost discutat și disputat. Marea scenă dintre mamă și fiică — telespectatorii și-o amintesc, poate de la Teatrul TV din vara trecută — a fost considerată cea mai emoționantă scenă a festivalului și amindouă actrițele — Ilinca Tomoroveanu (care a dus tot greul piesei) și Mariana Buruiană au fost propuse pentru premiul de interpretare. Finalul a stîrnit și el îndelungi discuții și controverse, apreciindu-se până la urmă că e minunat dacă există, măcar în

inima unei femei din zece mii, acel grăunte de speranță care-i dă puterea să lupte și să aștepte cu demnitate. Toată echipa de realizatori a primit elogii. Acesteia — scenaristul Constantin Banu, cu care am colaborat întotdeauna excelent, redactorul Lucia Hossu Longin, care ne-a fost mereu alături, toți interpreții, despre care s-a vorbit mișunat la Praga, toți tehnicienii — îi datorez acest succes și îi mulțumesc.

Mariana Buruiană: Premiul de interpretare pentru rolul Irinei m-a surprins în primul moment, dar apoi mi-a întărit convingerea că mai există întâmplări fericite. Dar poate nici nu e o întâmplare, e așa cum ar trebui să fie întotdeauna, adică după faptă să vină și răsplata. Premiile se leagă de lucrul la această piesă, adică am lucrat bine și e bine că am luat premii. Și nu mă simt deloc singură cînd vorbesc despre asta. Atunci a avut loc ceea ce se spune sau se scrie de obicei, dar mai rar se întâmplă cu adevărat: o emulație, o efervecență creatoare. Toți am făcut tot ce am putut mai bine, nu ne-am mulțumit ușor, ne-am recunoscut greșelile, fiecare a făcut treaba lui și ceva în plus la cota cea mai înaltă, cu foarte multă grijă ca să nu fie nimic fără rost, nejustificat, gra-

tuit. A fost o adevărată colaborare și comunicare artistică. Un exemplu: filmasem jumătate din scena care a plăcut atât festivalul. Ilinca Tomoroveanu și cu mine nu eram tocmai mulțumite. Și atunci, regizorul Dan Necșulea a înțeles că ceva nu era în regulă și am luat-o de la capăt cu un alt decupaj, care servea mai bine și acțiunea și interpretarea noastră. Sint convinsă că erau foarte buni actori și actrițe în competiție la festival, dar mie, din ce am făcut până acum la TV, munca pentru acest rol mi-a plăcut într-adevăr cel mai mult, am iubit personajul meu și pe celelalte, mi-a fost drag să văd piesa pe micul ecran. Această piesă rămînea oricum

Atestate de prestigiu

Scoala interpretativă românească a dobîndit, în aceste zile, o nouă confirmare a valorii sale prin câteva rezultate de excepție obținute de tineri muzicieni români la Concursul internațional de interpretare muzicală „P.I. Ceaikovski” de la Moscova. Concursul repre-

Lauri peste hotare

în amintirea mea că o floare, ca o stea, titlul ei e înconjurat de un cerc de lumină și dacă a venit și premiul e și mai frumos. Deci sentimental premiul de interpretare mă atinge pentru că e vorba de un lucru în care am crezut. Lucid, deși îmi dau seama că trebuie să însemne ceva de bine, știu că nu-mi aduce nici talent, nici vanitate. Toate premiile din lume nu te fac nici mai bun, nici mai deștept, nici mai talentat decît ești. Premiul este un lucru frumos și bun pentru că s-a întâmplat. Dacă o să însemne și un rol foarte important care o să mi se încredințeze, pentru care să muncesc pe rupte, bucuria îmi va fi deplină.

REGHINA VÂRVICI

zintă una dintre competițiile cele mai prestigioase și mai dificile, avînd deja o vechime de câteva decenii. Pe lângă participarea extrem de numeroasă în cadrul fiecărei ediții, concursul „Ceaikovski” ridică în fața interpreților exigențe deosebite. În consecință, un loc între primele în clasamentul său echivalează cu o diplomă de veritabilă notorietate internațională.

Primim, cu puțin înainte de închiderea acestui număr al revistei noastre, vestea că trei tineri interpreți români — Sonia Filip, Cristina Anghelescu și Huroș Carol s-au înscris printre laureații acestei ediții, care s-a dovedit și de această dată o confruntare la un înalt nivel artistic. Solista a Teatrului Muzical din Brașov, soprana Sonia Filip a obținut locul al II-lea la concursul de canto (femei). Violonista Cristina Anghelescu, solista a Filarmonicii „Oltenia” din Craiova, s-a clasat pe locul IV în cadrul concursului de vioară. Tînărul violoncelist Huroș Carol, încă student la Conservatorul bucureștean, a obținut Premiul special al Casei de discuri Melodia din Moscova.

Îi așteptăm în sălile de concert, unde îi vom aplauda pentru strălucita lor izbîndă artistică.

Recentul concert al orchestrei simfonice a Filarmonicii „George Enescu” nu făgăduia lucruri deosebite; o nouă lucrare românească, un pianist francez — necunoscut publicului bucureștean — și prezența la pupitrul a colaboratorului cvasipermanent al instituției din Capitală, dirijorul sibiian Petre Sbărcea. Cu toate acestea, asistența — destul de redusă la număr — nu a avut ce regreta, ba dimpotrivă, deoarece manifestarea s-a ridicat, neașteptat, la rangul unui eveniment artistic, datorită a cel puțin trei motive: **calitatea, noutatea și vulcanismul** acului interpretativ.

Surprizele, care s-au ținut lanț, au început cu prezentarea celei mai noi creații a cunoscutului și valorosului compozitor Theodor Grigoriu, intitulată **Pastorale și idile transilvane**. Afirmarea unei reîntoarceri la limbajul tradițional este, aici atât de vie, încît ea invită, în mod imperativ, la o meditație profundă. Observăm, cu bucurie, că de cîva timp, mai mulți mari maestri români au purces către un limbaj muzical pus, mai direct, în subția și la îndemina înțelegerii lui de către

omul contemporan. Cu cîteva luni în urmă, Simfonia a V-a de Anatol Vieru — prezentată în primă audiere de orchestra simfonică a R.T.V. aflată sub bagheta lui Ludovic Bacî — înfățișa din plin redescoperirea talentului melodic al proaspătului laureat Herder, melodică infiltrată în cadrele scriiturii contemporane, obținindu-se — în primul rînd — inteligibilitatea de către receptorul dotat cu o oarecare pregătire pentru a primi un nou act de creație. Este această simfonie (care are drept bază versurile Lucașăru-lui) o declarație fățișă muzicală, a unui șef de școală, căci, să nu uităm, Vieru este unul dintre cei mai sirguincioși și productivi profesori de Conservator care au slefuit talente remarcabile, în cel mai nou spirit modern, talente devenite astăzi valori autentice ale compoziției actuale românești. Dacă un virf muzical ca Vieru se gîndește și chiar ilustrează „reîntoarcerea”, dacă la alți mari reprezentanți, ca **Tiberiu Olah** și chiar **Ștefan Niculescu** (vezi Simfonia a II-a) acest fenomen (deloc nou în muzica europeană din zilele noastre) se observa mai din

timp, dacă alți mari maestri, cum ar fi **Pascal Bentoiu** și **Wilhelm Georg Berger** rămăsese în credință pe pozițiile unui tradiționalism postenescian, apoi — în cazul nostru — Theodor Grigoriu merge mult mai departe, aducînd în suita simfonică mai curat, mai autentic și mai valoros mesajul umanist

O primă audiere și un debut

adresat direct celui din sală, ilustrînd splendid spiritul plaiurilor românești și al muzicii populare începînd cu melodia și terminînd cu armonia, ori cu modularile simple, necombinate, ca mixolidianul și lidianul, prin acest „retro” democratizînd deci în și mai mare măsură simfonizarea folclorului, asemeni înaintașilor giganti care au fost **George Enescu, Mihail Jora, Martiian Negrea și Paul Constantinescu**. Astfel, cele cinci părți ascultate demonstrează o linie de largă respirație, un acord perfect în ceea ce privește influențarea reciprocă a creațiilor culte de către arta popu-

lară, o sugerare directă fie a naturii, fie a obiceiurilor, a doinei sau a jocului, în final o artă cu **apartenență** neîndoieinică la nația română din care ea provine; și, toate la un loc, să nu uităm, într-un limbaj contemporan și integrat în universalitate datorită valorii gîndirii și exprimării! Iar ca un ultim fapt, ne bucurăm sincer că această lucrare a și fost inclusă în programele viitoarelor luni, de către două dintre cele mai cunoscute orchestre americane!

La cei 26 de ani ai săi, francezul **Philippe Bianconi** ne-a fermecat, interpretarea dată de el Concertului în la minor pentru pian și orchestră de Robert Schumann fiind fără cusur, strălucitoare și profundă. Această a fost posibil datorită tehnicii sale de virtuoz, a unei sensibilități aparte, a exuberanței proprii vârstei (Allegro-ul final), dar și a întrepătrunderii mesajului marelui romantic german. Să ne amintim doar de dialogul excepțional din Andante grazioso, dintre pian și clarinet, în care partenerul său, apreciatul nostru Aurelian Octav Popa și-a demonstrat din

nou clasa sa artistică situată la un nivel mondial. Cercetînd biografia tînărului pianist, aflat pentru prima oară în țara noastră, am găsit și explicația acului interpretativ; elev al celebrilor Gabriel Tacchino și Gaby Casadesus, laureat al pretențioaselor concursuri internaționale Van Cliburn (S.U.A.), Robert Casadesus (S.U.A.) și Jeunesses Musicales (Iugoslavia), concerte cu numeroase orchestre de primă mînă aflate sub baghete fermecate ca ale lui Lawrence Foster, Kurt Masur, Philippe Entremont, Michel Plasson și alții. Un oaspete pe care-l dorim, adesea, la Ateneul Român.

În sfîrșit, dirijorul **Petre Sbărcea** a talmăcit într-un chip aparte, dar cu atât mai ilustrativ și convingător, cu deplina sa probitate profesională, creația lui Musorgski **Tablouri dintr-o expoziție**. El a condus astfel, cu o mînă sigură spre un final triumfal, întregul concert care rămîne una din manifestările de referință ale stagiunii actuale, susținută de primul colectiv simfonic al țării.

CLAUDIUS NEGULESCU

CAP LIMPEDE

● **Zilele Eminescu.** Timp de aproape o săptămînă s-au desfășurat în județul Botoșani numeroase manifestări culturale-artistice dedicate poetului Mihai Eminescu. Organize de Comitetul județean de cultură și educație socialistă în colaborare cu Uniunea Scriitorilor, Uniunea Artiștilor Plastici și Radioteleviziunea Română, manifestările s-au dovedit mult mai bogate în conținut față de precedentele ediții, reunind de astă dată prestigioase nume ale culturii și artei din

țara noastră. La colocviul „Eminescu-azi” au prezentat comunicări Constantin Ciopraga, George Muntean, Amita Bhoșe, Dumitru Vatamaniuc, Mihai Gramatopol, Victor Crăciun, Dumitru Tișaniuc, Dan Mureșan, Lucia Olaru Nenati. În sala mare a Teatrului „Mihai Eminescu” publicul a urmărit recitaluri oferite de actorii Silvia Popovici, Valeria Seciu, Ovidiu Iuliu Moldovan, balerinei Liliana Comșa și Victor Rusu și soliștii Ion Budoiu și Monica Teodorescu. Numeroși

scriitori din Bacău, București, Cluj-Napoca, Oradea, Iași, Sibiu, Suceava și Botoșani au participat la șezătorile culturale din Botoșani, Dorohoi, Trușești, Pomirla, Ipotești și Drîngeni. Tot în aceste zile a debutat a doua ediție a Festivalului de artă plastică, în cadrul căruia au expus Ion Gheorghiu, Petre Popovici, Ligia Macovei și Mihai Bejenaru. În cadrul aceluiași manifestări a avut loc și expoziția de ediții rare ale operei eminesciene, a-

parținînd colecționarului ieșean Dumitru Grumăzescu, deschisă în holul teatrului. (**Radu Levărdă**)

● **Cinematograful Union**, unul dintre cele mai harnice din rețeaua capitalei, face parte dintre speranțele noastre... Dacă n-am reușit să prîndem cutare film teribil, știm că peste o lună, două, trei îl vom putea vedea cu siguranță în cunoscuta „sală din Piața Palatului. Iată însă că, alături de laudele pe deplin meritate, pentru bunul gust și oportunitatea pro-

gramărilor de la Union, sintem nevoiți să facem și o observație: două săptămîni consecutive, afisele din vitrina cinematografului au oferit trecătorilor două flagrante greșeli de ortografie, etalate cu toată generozitatea unor litere de-oșchioapă. Am putut citi deci: „Centru înaintea moare în zori” și, o săptămînă mai tîrziu, „Munții albaștrii” (subl. noastre). Ce să zicem? SIC!

● **Ciudățeni edito-rială.** La Editura Literară a apărut recent un volum care vă da de-

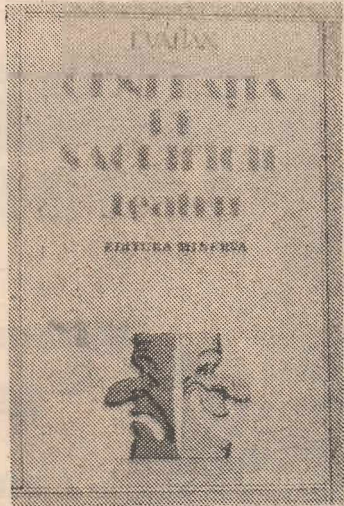
sigur multă bătaie de cap bibliotecarilor. Care dintre fișierele tematice trebuie să includă o carte intitulată **Matematică în versuri și proză**, de Cereș Mihai?... (Semn că nici noi nu sintem în măsură să propunem vreo ieșire din dilemă e și faptul că am ales această rubrică pentru prezentarea volumului). Dincolo de mirări, cartea este de-a dreptul captivantă. Aflăm între co-pertile ei un scurt excurs al istoriei comune a matematicii și poeziei, exemple de

„matematică versificată” la popoare mai vechi sau mai noi (la indieni, „elevii cîntau teoremele și problemele în cor, iar la găsirea soluțiilor — care erau exprimate în versuri — jucau cu totii de bucurie”), amuzamente matematice ingenioase etc. Vreți să știți de pildă cum sună în versuri o ecuație? Citiți pagina 27 din cartea profesorului Cereș Mihai: „Odată-un roi zbura să-și caute nectarul (sic!) etc.” (T.R.).

VITRINA CĂRȚILOR

Drame și comedii

Pentru prima dată sint publicate într-un singur volum toate piesele dramaturgului Ion Al. Vasilescu, scriitor și avocat cu-

noscute în lumea literară sub pseudonimul I. Valjan, coleg de generație cu Goga, Panait Cerna și Eugen Lovinescu, spirit spumos și caustic care a cultivat satira blajină și observația morală. Ingrijit de Despina Valjan și Ion Potopin, cu o prefață și o addenda de Ion Potopin, volumul aparut la editura „Minerva” sub titlul **Generația de sacrificiu** cuprinde șase comedii două drame și o selecție din interviurile acordate de autor de-a lungul anilor, fidelă radiografie a laboratorului său de creație.

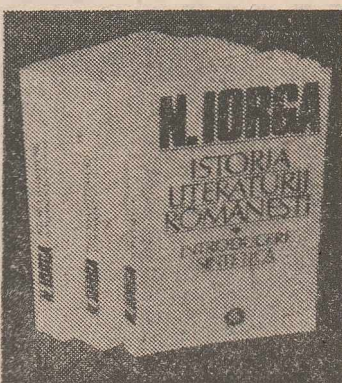
Hașdeu, poetul

A apărut, în colaborare cu Academia de Științe Sociale și Politice și cu Institutul de istorie și teorie literară „G. Călinescu”, primul volum din seria de **Opere** de B.P. Hașdeu. Însotit de un riguros aparat critic (ediția, note, comentarii și indicii de Stancu Ilin; studiu introductiv de George Munteanu; traduceri de Raluca Tulbure și Victor Tulbure), volumul cuprinde producția poetică hașdeiană. Sint publicate astfel, pentru întâia dată, toate

poeziile autorului într-o ediție critică de indiscutabilă competență, cititorul avind prilejul să parcurgă, în integralitatea lor, atât textele din **Poezii** (1873) și **Sarcasm și ideal** (1897), cit și pe acelea din periodice, strinse pentru prima oară într-o ediție și, desigur traduse-rile autorului din alte limbi. Volumul, apărut la Editura „Minerva” în colecția „Scriitori români”, arată, o dată în plus, că Hașdeu era un spirit polemic de cea mai autentică speță, memorabilă nefiind nu doar arhicunoscuta poezie **La noi...**, ci încă multe altele, precum **Alexandrinae nugae**: „Poetul nu mai este bun / Decît la regi să fie slugă / Si să-i tot spele cu sâpun / De linguire și de rugă, / Făcînd din pupăză — păun!”

N. Iorga, istoric literar

O reeditare care strînge laolaltă studiile lui N. Iorga de istorie literară este cartea în trei volume **Istoria literaturii românești**, apărută de curînd la editura „Minerva”. Volumul întâi, repetiție a **Introducerii sintetice** de acum cîțiva ani, e o reconstituire a unui curs stenografiat, în timp ce următoarele două reprezintă reeditarea **Istoriei literaturii românești contemporane**, în două volume, din 1934. Ingrijită de Rodica Rotaru și prefațată de Ion Rotaru **Istoria** lui Iorga readuce în conștiința contemporanilor cuprinde-rea culturală cu totul neobis-

nești, apărută de curînd la editura „Minerva”. Volumul întâi, repetiție a **Introducerii sintetice** de acum cîțiva ani, e o reconstituire a unui curs stenografiat, în timp ce următoarele două reprezintă reeditarea **Istoriei literaturii românești contemporane**, în două volume, din 1934. Ingrijită de Rodica Rotaru și prefațată de Ion Rotaru **Istoria** lui Iorga readuce în conștiința contemporanilor cuprinde-rea culturală cu totul neobis-

nuită a autorului, sprijinită pe o informație amănunțită și competentă, chiar dacă multe din judecățile de valoare ale exegetului au devenit azi simpatice erori.

„E o perioadă fertilă”

— **Toemai ati primit cărți noi, simțată Ruxandra Donciu. După ce încheiați toate formalitățile contabilicești, o să vă întreb cîte ceva despre vinzarea cărților la Librăria nr. 50, a cărei responsabilă sinteți.**

— **Dacă dialogul e scurt, putem discuta chiar acum.**

— **Atunci vă propun să prezentati cititorilor cele mai noi și mai reprezentative apariții din ultima vreme.**

— **În primul rînd, să amintim de volumul al cincilea din editia Platon, Republica, epuizat rapid și solicitat în continuare. Încă mai avem cîteva exemplare, fiindcă am suplimentat cererea și bine am făcut. E o ediție de referință și e firesc să fie căutată. Păcat că hirtia nu mai e de aceeași calitate ca a volumelor precedente.**

— **Literatură ati primit?**

— **Mai mult proză. A fost volumul al doilea al romanului Dragostea și Revoluția de Dinu Săraru, de care încă mai întrebă cititorii, dar pe care nu li-l mai putem oferi. Nu mai avem nici un exemplar. Apoi, traduceri de Ernesto Sabato, (Abaddon, Exterminatorul), Marina Tsvetaeva (Proze) și din literatura SF (Povestiri despre invențiile mileniului trei). Aceasta din urmă, o antologie, desi poartă un titlu mai apropiat de cărțile tehnice, mi se pare o apariție editorială deosebită. Grafica este superbă.**

— **Atît?**

— **O, nu. Trebuie să notați neapărat că am primit cîteva cărți de specialitate, nu fără legătură însă cu domeniul cultural, care au stîrnit un interes deosebit. E vorba de un volum referitor la ocrotirea patrimoniului cultural, documentat și instructiv, care s-a și epuizat, **Spiritualitatea geto-dacilor** de Ion Horatiu Crisan și de foarte utilul și insolitul **Dictionar universal al arhitecților** de Paul Constantin.**

— **Perioada aceasta la care vă referiți se deosebeste cu ceva de altele în privința aparițiilor editoriale?**

— **E o perioadă fertilă. Nu apar mai puține cărți decît altădată, dar în privința calității lor n-aș zice că se poate vorbi în termenii cei mai laudativi.**

— **Văd că aveți o idee destul de exactă asupra fiecăreia din cărțile pe care mi le-ati prezentat. Cum vă documentati?**

— **Procedez normal. De fiecare dată cînd înregistrez semnalele, le și răsfoiesc, uneori înînzîri asupra unor pasaie, nu fac din asta doar un act de rutină. Apoi consult prezentările din buletinul aparițiilor. Și mai fac un lucru simplu: citesc presa literară. Cit pot, mă bizui pe lecturile proprii, însă e imposibil să acopăr toată producția de carte. Sper că nu-mi cereți să citesc tot!**

— **O, nu, dar faptul că vă pricepeți atît de bine să orientați cititorul nu este suficient? Mai recomandați-mi o carte și vă las.**

— **Pissaro de Ralph E. Shikes și Paula Harper și volumul al treilea din romanul **Printul Ghica** de Dana Dumitriu. V-am recomandat două, ca să nu vă răzgîndiți.**

Marin Preda, **Săptămîna nebunilor** de Eugen Barbu, **Arta conversației** de Ileana Vulpescu, **În curte la Dionis** de Mircea Eliade, proza lui Panait Istrati și Ion Grecea și **Dinastia Sunderland-Bauclair** de Vintilă Corbu.

„Poezia lui Eminescu n-are anotimpuri”

— **Dumneavoastră ați citit romanul lui Vintilă Corbu?**

— **Am citit primul volum, dar mai demult!**

— **La o repede socoteală, înțeleg că poezia a fost genul cel mai căutat. Este vara un anotimp al poeziei?**

Incizii în mecanismul realității

Cel mai important lucru în volumul al doilea al romanului **Dragostea și revoluția** (Eminescu, 1986) de Dinu Săraru este acțiunea. Povestitor activ, prozatorul pune înaintea tuturor artificilor epice o suită de întâmplări, dramatice și pline de miez, care vorbesc mai mult în ordine morală decît artistică. Proza sa cu activiști, umanizată pînă în cele mai mici amănunte, are ceva din aplombul romanelor cavalecești, în care cîteva principii etice consacrate se ilustrează pe o schemă epică așijderea. Pentru a fi pe deplin satisfăcută, curiozitatea cititorului mai are nevoie, în afară de încărcătura de evenimente, de o narațiune alertă și de o doză de senzațional. Nu poate fi roman acela care nu satisface toate pasiunile ascunse ale cititorului. Acest al doilea volum, intitulat **Cei care plătesc cu viața**, are de toate și chiar alternanța celor patru planuri epice poate fi un semn că prozatorul a rezervat fiecărui palier afectiv cîte ceva de natură să satisfacă așteptările.

Cel dintîi plan epic este acela al muncii de partid, în care e prins mai cu seamă Tudor Cernat, șeful unui trust de construcții, al cărui declin era anunțat la sfîrșitul primului volum. Prețuit de tinerii săi subalterni și, tacit, chiar de primul secretar al comitetului județean de partid, Dumitru Dumitru, Tudor Cernat este denunțat de propria soție, așa încît existența personalului se desfășoară acum sub semnul unei anchete la care participă și activistul Tocsobie, cunoștință mai veche, ajuns în fruntea colegiului de partid. Romanul nu lămurește destinul șefului de trust, semn probabil că va constitui în continuare obiectul celui de-al treilea volum, dar reluarea anchetei e un fel de a sugera că va triumfa binele, iar opacitățile și prejudecățile vor fi înfrînte de luciditatea politică. Fetșurile au dispărut cu totul din această parte a romanului (și din întreg romanul), viziunea prozatorului nu se întemeiază pe eroi infailibili și acțiuni ireproșabile, umanizarea e desăvîrșită. Eroarea a intrat și în biografiile personajelor ca o infuzie de viață.

Din trecut răzbate biografia lui Mihnea Teodosie Rudeanu, descendentul unei familii nobile, intrat de tînr în mișcarea comunistă prin abandonarea șco-

Dinu Săraru Dragostea și revoluția romanul

cel care plătește cu viața

lii militare, torturat de Siguranță și condamnat la moarte, dar scăpat mirabolant prin intervenția unor ocași care-i facilitează evadarea. Readucerea în prezent a acestui protagonist tenace și de o incredibilă stăpînire de sine reprezintă planul cel mai consistent al romanului, căci în plasa povestirii sint prinse cele mai verosimile personaje, precum nonagenara Stîncuța Ogrzeanu (cu vanități nobiliare și tertipurii de „molie” călinesciană), Baronul (ocnaș feroce luminat de candoare) sau Piticul (un estropiat care ilustrează umanitatea în cea mai neagră negativitate a ei). În astfel de relații, calitățile de romancier ale lui Dinu Săraru (în special narațiunea palpantă, galopantă, febrilă) se infățîșează în cea mai evidentă explozie a lor și trebuie să spun că, dacă autorul s-ar exersa mai mult în latura sarcasmului, cum o face aici, în linia lui Celine, talentul său de prozator ar fi și mai intens simțit. În aceste pagini care descriu evadarea lui Mihnea stilul inflammat al lui Dinu Săraru își găsește obiectul cel mai nimerit. Frumoasele reflecții politice din alte capitole, strecurate în fraze dichisite, s-au topit aici într-o relatare incisivă, imbinată de otrava sarcasmului. Povestea lui Mihnea e întretesută în narațiunea romanului prin Alexandra, Terenția Rudeanu, fiica lui și iubita lui Anghel Tocsobie, cercetătoare care inițiază o elucidare a biografiei ilegale a tatălui ei, plină de puncte negre pentru contemporani.

În fine, plasate în cel mai concret prezent sint chiar această poveste de dragoste dintre Tocsobie și Terenția (presărută cu ingenuități de adolescență întîrziată și cu stereotipii de activist îndrăgostit), foarte fidelă psihologic, și biografiile animate de idealuri melioriste ale tinerei generații, hotărîte să înfrunte realitatea cu elan lucid. Sint multe incizii curajoase în mecanismul realității contemporane, pe care Dinu Săraru le operează cu mină de chirurg expert, numeroase și foarte exacte sint și diagnosticele pe care le pune diverselor manifestări sociale, însă cartiera sa de medic al actualității se împlinește doar atunci cînd știința și curajul au eleganță, rafinament și imprevizibilitate de vraci, căci scriitorul trebuie să fie, înții de toate, un vrăjitor.

mingwai, **Cărțile junglei** de Kipling, **Eu, robotul** de Asimov, **Arcul de triumf** de Remarque, **O tragedie americană** de Dreiser, poezii de Rilke.

— **Care a fost solicitarea insolită a acestei perioade?**

— **Rudyard Kipling. Cam de multă vreme n-a mai fost cerută cartea lui.**

— **Șeful serviciului de relații cu publicul, Anastase Pirvu, imi spunea că se citește consecvent și presa, pe care doritorii o pot procura direct de la raft.**

— **E foarte adevărat și trebuie să vă spun că nu există nici o zi fără să fie consultate revistele, în special cele centrale de cultură.**

— **Spuneți-mi un scriitor care a fost căutat mereu, indiferent de perioada anului.**

— **Eminescu. Poezia lui n-are anotimpuri.**

Pagină realizată de RADU G. ȚEPOSU

Meseria mea e scrisul

— **Bună dimineața, Ion Băieșu, nu sint un matinal de felul meu, dar m-am temut c-o să plecați de-acasă, minat de diverse treburi. Ce faceați, seriati?**

— **Azi nu scriu, fiindcă mă pregătesc să mă duc în oras. Deși lucrez de regulă în prima parte a zilei, de cîva timp mi-am schimbat programul din cauza fotbalului.**

— **Asta nu înseamnă însă că n-ați mai scris nimic, nu? La ce lucrați? Teatru, proză?**

— **Lucrez la mai multe volume deodată, asta e stilul meu, și la urmă văd ce iese. N-am un program riguros, nu pot să scriu, de pildă, numai teatru într-o perioadă, apoi doar proză etc. Muncesc în funcție de starea în care mă aflu. Acum pregătesc un volum de teatru pentru editura „Eminescu”. Am scris șase**

piese. În cele din urmă vor fi zece, toate comedii. Voi include în volum și piesa **Autorul e în sală**, a cărei premieră a avut loc la Iași și Petroșani.

— **Inseamnă că sinteți bine dispus, dacă scrieți comedii, nu?**

— **Nu prea sint de fel miorcănos. Sint un om vesel. Și mai lucrez la ceva. Scriu două scenarii de film.**

— **Cum procedați?**

— **O zi scriu la unul, o zi la celălalt. Le alternez, să nu mă plictisesc.**

— **Asta e tot?**

— **Stați puțin, că mai lucrez la ceva. String material pentru un roman de actualitate, care sper să apară anul viitor. E un roman care n-are nici o legătură cu **Balanța**, dar alte amănunte nu vă pot da, mă aflu în faza pregătitoare.**

— **Lucrați ea un profesionist, Ion Băieșu?**

— **Păi, asta e meseria mea!**

— **Dumneavoastră, Adina Stîngă, în calitate de bibliotecar principal la Biblioteca Centrală de Stat, urmăriți lecturile cititorilor în sala de lectură „Cultură-Învățămînt” de foarte multă vreme. Preferințele lor sint, desigur, diverse și imprevizibile. În ultima vreme, ce cărți au fost solicitate toți cu precădere?**

— **Cei mai citiți au fost scriitorii români clasici, în diversitatea operei lor poezia lui Eminescu, proza lui Creangă, teatrul lui Caragiale, proza lui Delavrancea, Răzvan și Vidra de Hașdeu, Tigania de Budai-Deleanu, poeziile lui Asachi și Bolintineanu.**

— **Dar acestea nu sint solicitări permanente?**

— **Într-o bună măsură, da. Preferințele de care am vorbit au fost dictate însă de necesități de studiu, în primul rînd. A fost perioada examenelor, atît pentru studenți cit și pentru**

elevi, iar lecturile acestea sint în strînsă legătură cu programa de învățămînt. Și Alecsandri, și Macedonski, și Sadoveanu sint clasici și toți ei n-au avut ceruți de cititori în această perioadă.

— **Literatura modernă și contemporană s-a citit în acest timp?**

— **Sigur că da. Foarte solicitată a fost poezia lui Pillat, Bacovia, Nichita Stănescu, St. Aug. Doinaș, Marin Sorescu, Anghel Dumbrăveanu și Corneliu Sturzu.**

— **Acești poeți au mai fost căutați și mai înainte?**

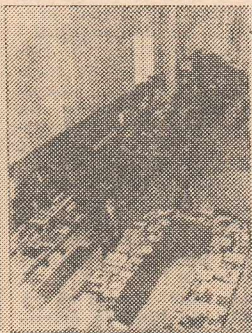
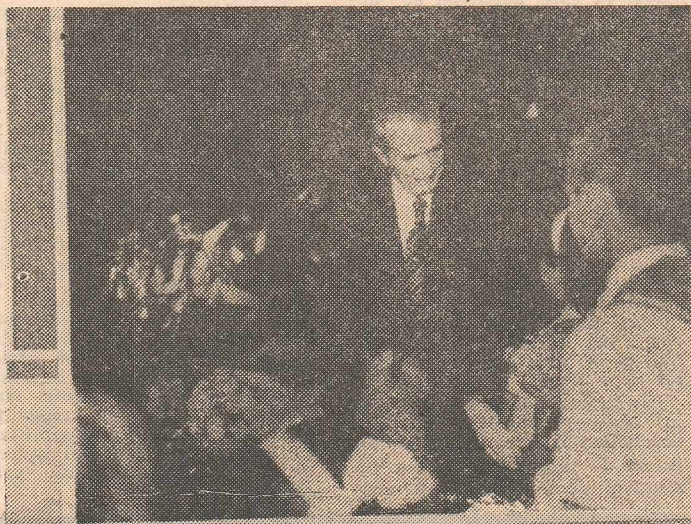
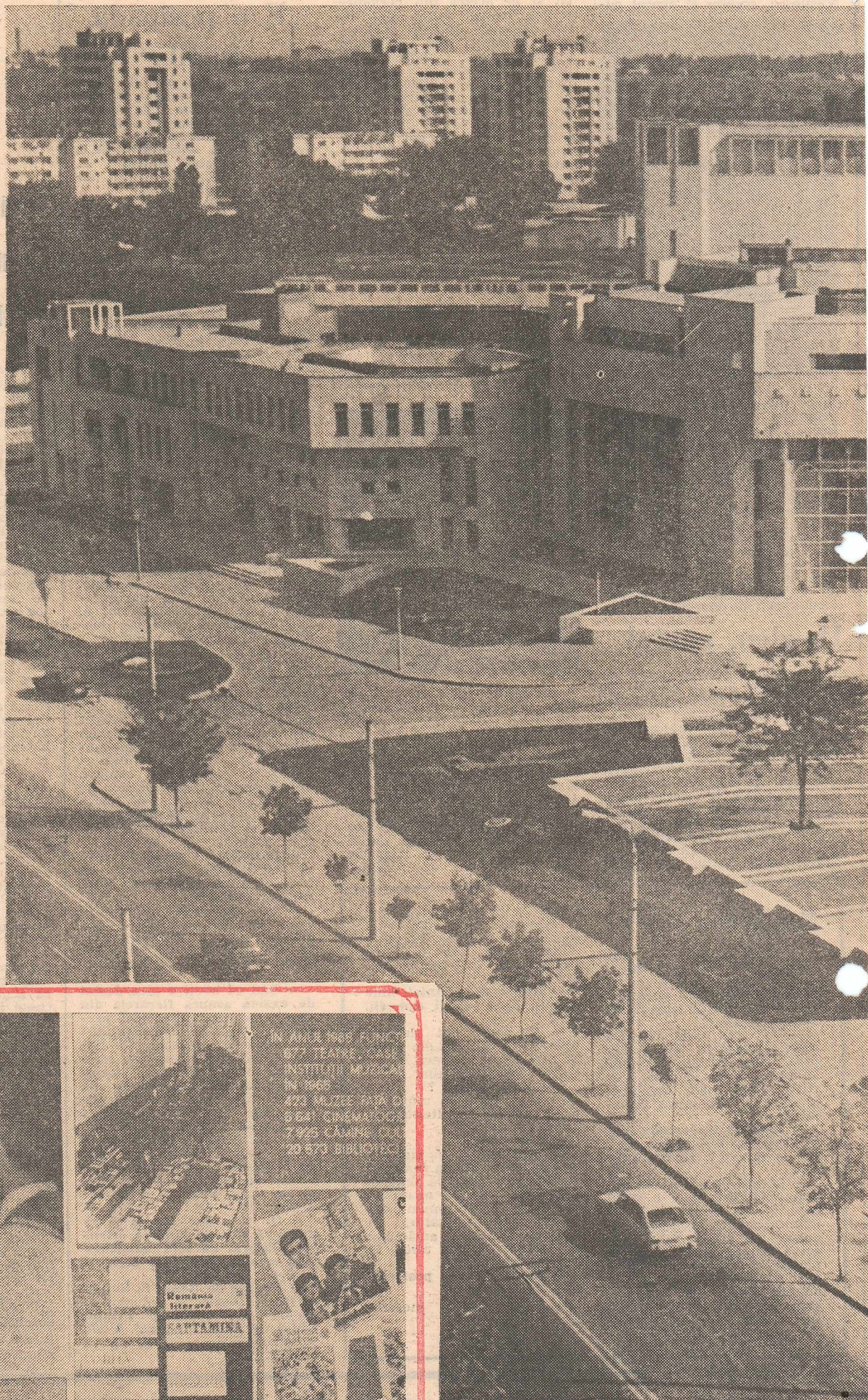
— **În cea mai mare parte. Nu-mi amintesc însă să fi oferit și altădată spre lectură poezii de Anghel Dumbrăveanu și Corneliu Sturzu. Acesta e un semn că preferințele cititorilor se diversifică.**

— **Dar proză modernă și contemporană?**

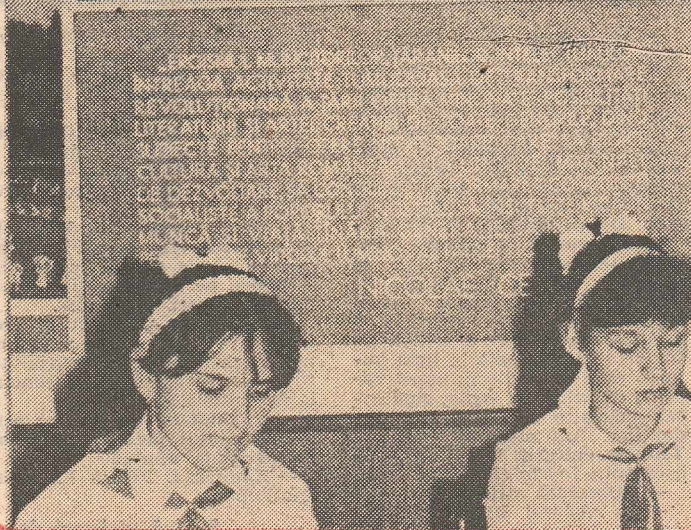
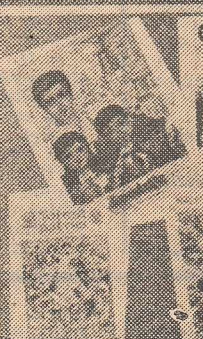
— **Să amintim **Moromeții** de**

Un palat ca-n basme per

Mărețelor ctitorii
ale Epocii
Nicolae Ceaușescu,
cele care vor duce
prin vreme mărturia
acestui timp eroic,
li s-a adăugat
noul Palat
al pionierilor și șoimilor
patriei, darul
președintelui țării
făcut tinerelor
ei vârstare, viitorului
nostru, al tuturor

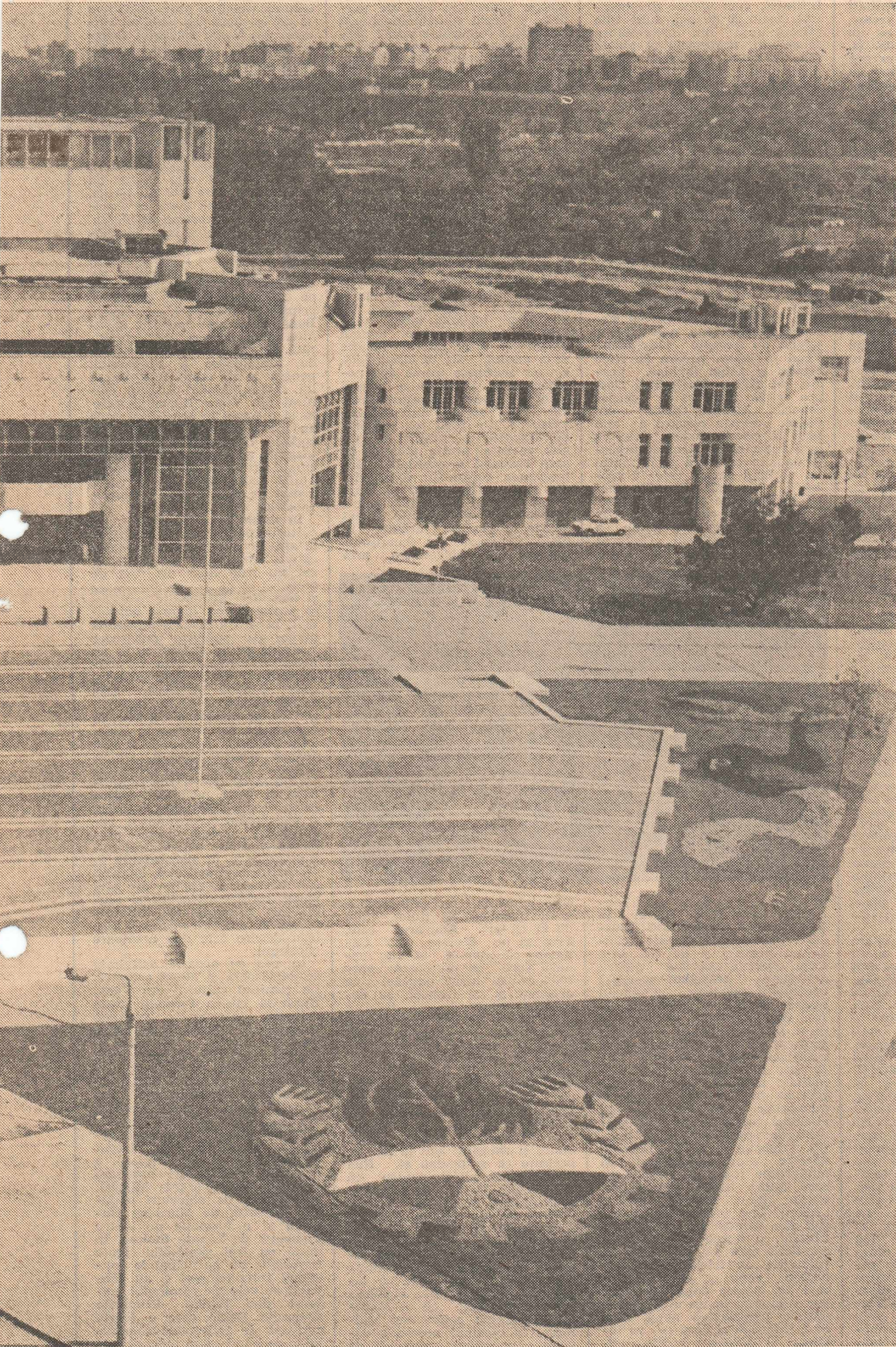
IN ANUL 1968 A FOST
177 TEATRE, 100
INSTITUT DE MUZICĂ
IN 1968
100 MUZE, 100
100 CINEMATOGRAME
100 CĂMINE DE
100 BIBLIOTECI

NUMĂRUL COTIDEN
ANUAL TOTAL DE
AL PUBLICĂTORILOR ȘI
TOTAL ANUAL DE 97

cu toate visurile copilăriei

Bun venit în casă nouă!

Își are mutatul în casă nouă obiceiurile și trăirile sale care reușesc să fixeze momentul în neuitare și frumusețe, dar mai presus de orice rămâne bucuria de a te ști la tine, într-un cosmos ce-ți aparține, pe care îl stăpânești în mulțumire. Casa nouă la care mă refer eu acum, un palat veritabil, este dat cu drept de proprietate celor mai tineri din familiile noastre — pionierii și șoimii patriei — și am fost acolo simbătă dimineața când în prezența președintelui țării și a zeci de mii de copii și părinți și-a deschis larg ușile primitoare.

În parcul plesnind de verdeață și răcorit de fântini — elev la „Șincăi”, cu ani în urmă, știu bine ce înseamnă acest loc și n-am să încerc dar nici nu cred că aș reuși să explic cuiva cam ce se putea vedea acolo — într-unul din parcurile de tot noi ale Capitalei albește, discret și ademenitor, o clădire proaspăt pusă pe picioare, între atâtea cite se adună în dimensiunea ocrotitoare a unui an de muncă. Faptul în sine ar merita oricum consemnat pentru calitatea de a vitaliza un cartier abia adunat în prelungirea a ceea ce numeam cindva magistrala Nord-Sud dintr-o nevoie de circumstanțializare a existenței într-o capitală pusă pe primenire. Cind acest ceva nou și atrăgător are ca destinatari copiii, se cuvine să-l subliniem spre luare aminte, îndemnați de semnificațiile care încap într-un asemenea gest citoricesc, ce poartă semnătura de autoritate cea mai înaltă a țării, subliniind un întreg capitol de preocupări din desfășurarea prezentului, din acumulările și deschiderile lui.

Lângă blocurile de locuințe făcute să consolideze un statut al confortului dobândit nu dintr-o dată și nici din senin, lângă clădiri de școli și facultăți noi, iată, numeroase și inteligent gândite, lăcașurile făcute să preia din timpul liber al tinerei generații, în folosul educației lor, al instrucției polivalente, al destinderii. S-au construit așezăminte de acest fel în diferite orașe din țară, pe unele le-am văzut, dacă nu pe cele mai multe, și pot depune mărturie pentru tragerea de inimă cu care s-a lucrat, pentru plăcerea și lucrul de ispravă făcut.

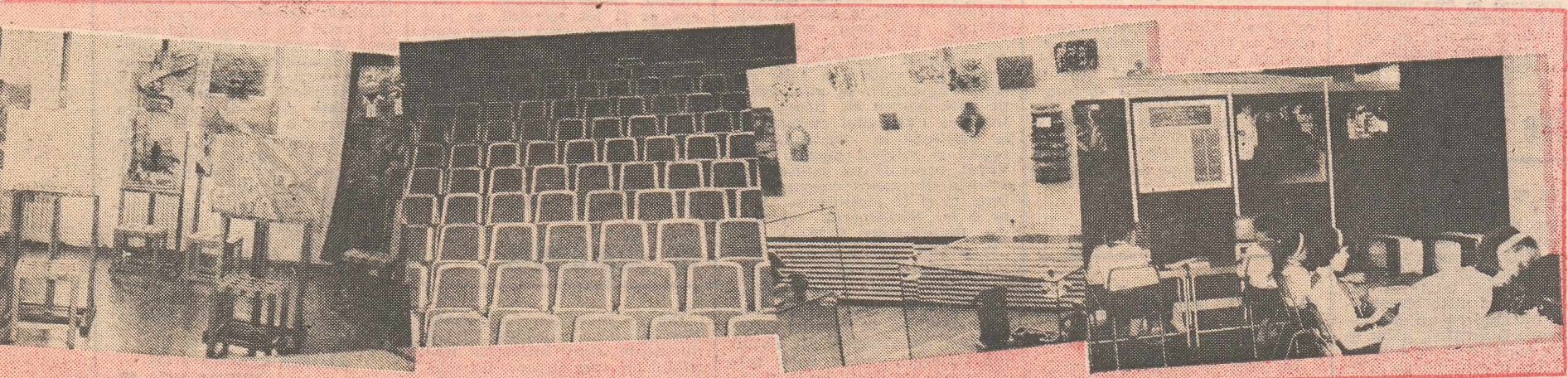
M-am întimplat martor între zecile de mii de martori oculari ai evenimentului de simbătă, ridicat, prin participarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, la rang de eveniment național. Am putut vedea Palatul pionierilor și șoimilor patriei în toată desfășurarea-i de oferte atrăgătoare, de captivante propuneri pentru timpul rămas în afara școlii, dar firesc așezat în prelungirea lui, spațiile de lucru însemnând ateliere, laboratoare, biblioteca, săli de spectacole. Adică tot ceea ce se revendică din ideea de activitate culturală, instrucție tehnico-aplicativă, cunoaștere aprofundată a istoriei și geografiei țării, a patriei, cu trecutul și prezentul, cu dorințele sale de viitor. I-am întâlnit, mai frumoși ca niciodată, pe copii, în postura de stăpâni ai locului, doritori să se folosească de tot ce li s-a pus la îndemână, aplecați asupra lucrurilor aflate la dispoziția lor și numai a lor. Le-am putut urmări vorbele prin care, adresându-se oaspeților de onoare ai zilei inaugurale, exprimau gândul de mulțumire și recunoștință pentru „darul de soare” incredințat. Obrajii, ca și florile ce le purtau în mîini. Au fost ascultați și îmbrățișați cu dragoste de președintele țării, care le-a urat să crească mari și să învețe bine, le-a dorit sănătate lor și părinților.

Pentru toți cei ce se vor aduna aici într-o captivantă aventură a cunoașterii, un de tot firesc și pe de-a-tregul sincer:

Bun venit în casă nouă!

NEAGU UDROIU ■

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU
și PAUL AGARICI ■

Fragmente din marea scenă a țării

CĂMINELE CULTURALE

Viața culturală a societății nu se mai desfășoară de multă vreme doar în cadrele restrinse ale instituțiilor profesionalizate, fără ca aceasta să însemne numai o recrudescență a formelor populare de cultură, o reabilitare a unui comportament cultural vetust. Interferența culturii de masă cu noile modalități artistice afirmate de profesioniști a fost pliată, în ultima vreme, pe veritabila sinteză a resurselor creatoare ale poporului, pe un ideal artistic superior, bazat pe emancipare și rafinament dar și, în egală măsură, pe continuitatea infailibilă cu formele perene de cultură moștenite de-a lungul vremii. În cadrul rural mai cu seamă, interferența aceasta care, departe de semnele velleitarismului, înseamnă colaborare fină între două unghiuri de vedere ale unei aceleiași viziuni se manifestă pe scenele căminelor culturale, adevărate instituții dotate, azi, cu recuzită și aparatură pe măsura necesităților, care concentrează o activitate din cele mai diverse, de la aceea de propagandă, până la spectacolul cultural propriu-zis. Dar mai ales, căminele culturale au devenit în această epocă locul cel mai nimerit de manifestare a numeroaselor acțiuni culturale întreprinse în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României”, emblemă în jurul căreia rodesc cele mai autentice talente ale oamenilor muncii. Un cămin cultural este azi un fragment din marea scenă a țării.

Miezul și coaja

Căminul cultural din Acriș, județul Brașov, pare, pe dinafară, o construcție solidă, sortită să reziste celor mai năpraznice furtuni. Dacă vinturile puternice nu-l dărimă încă, nu e sigur că între timp el nu va ceda virturilor furibunde. E construit din birne, are o vîrstă respectabilă și nici spațiul nu mai corespunde noilor cerințe. De fapt, căminul din Acriș a devenit aproape impracticabil și cea din urmă dorință a localnicilor e de a-l supune unei reparații capitale. Hotărîrea este deja luată și nimic nu-i mai poate întoarce din drum pe locuitorii Acrișului. Conducerea comunei (satul aparținând de Vama Buzăului) are toate argumentele să readucă acest cămin în starea lui normală, căci activitatea culturală nu cunoaște răgaz. Cu sprijinul cadrelor didactice, căminul și-a întemeiat o brigadă artistică (instruită de Dana Aldea), un grup vocal (instruit de Csere Arpad) și o formație de dansuri, cărora le-a adăugat un montaj literar (realizat de Daniela Nițu). La confruntarea cu Budila de-acum câteva săptămîni, au fost prezente și formațiile din Acriș. Grupul vocal și brigada artistică s-au evidențiat cu deosebire, dar cea care a obținut sufragiile tuturor a fost Elisabeta Vlad, rapsod popular obișnuit cu scena de cîțiva ani buni.

Căminul din Acriș a început să obțină cele dintîi succese cu formația de dansuri. Cu cîțiva ani în urmă aceasta dădea spectacole și în localități mai îndepărtate, la Făgăraș, la Deva, viața culturală din Acriș fiind într-o efervescență continuă. Căminul are un taraf propriu, are costume pentru dansatori, numai scena e cam mică, iar în sală nu încap mai mult de 100 de persoane. Totuși, artiștii amatori din Acriș nu s-au lăsat descurajaj și, la ultima ediție a Festivalului Național „Cîntarea României”, ei au obținut locul al III-lea la faza finală. Dacă printr-unul din ziduri se vede afară, zice directorul adjunct Alexandru Ionescu, la fel de adevărat este că, atunci cînd te uiți dinafară înăuntru, ai ce vedea. Asta cînd activitatea căminului este în toi. Acum, reparația capitală a căminului este aprobată și în această acțiune un mare sprijin a venit tot din partea primăriei care este hotărîtă să întemeieze la Acriș un nucleu cultural cu o activitate intensă. În sat au dat spectacole și Filarmonica „George Dima” din Brașov, și Casa de cultură din Bușteni, și Maria Ciobanu, și Benone Sinulescu, și chiar o formație de dansuri din Finlanda. Spectacole pentru toate gusturile și pentru toate vârstele. Pentru ca asemenea colaborări să fie însă mai dese și localnicii să nu roșească în fața oaspetilor, căminul trebuie să redevină ceea ce trebuie să fie: un spațiu cultural elegant, spațios, util. Și va redeveni.

Motive în plus

Sala de spectacole a căminului cultural din Răcari, județul Dimbovița, pare mai degrabă o sală de sport. E mare, înaltă, spațioasă. Numai lumina pătrunde lenes și chinuit prin multiplele ferestre tăiate în zid, care, seamănă cu niște oberlich-turi. Îmă închipui că un spectacol nu poate fi urmărit, chiar și în amiază mare, decît cu lumina aprinsă. Razele soarelui nu reușesc să scoată sala din penumbra. Nici o acustică prea bună

n-are acest cămin. Ca audiția să fie totuși îmbunătățită, pereții au fost zugrăviți în calciu. Altfel, cele 380 de locuri înseamnă un spațiu suficient pentru publicul spectator, suficient chiar și pentru cele douăzeci de scaune rupte, adăpostite în fundul sălii. Scena este construită în schimb după toate rigorile, cortinele funcționează impecabil. Numai fundalul s-a stricat și trebuie înlocuit. În dreapta scenei, ca o amintire a spectacolelor, așteaptă într-o liniște prăfuită o pianină pe placă de bronz. E veche, căutam un amator, zice profesorul Alexandru Sfeclă, cel care îl înlocuiește, în absență, pe Vasile Cubeică, secretarul adjunct cu probleme de propagandă, directorul căminului. Pînă să se găsească solicitantul, pianina așteaptă un nou spectacol dat de formațiile artistice din localitate. Ultimul a avut loc de Ziua copilului, la începutul lunii.

Căminul cultural din Răcari este, spre deosebire de altele, foarte dotat. Stația de amplificare funcționează ireproșabil, televizorul la fel, masa de tenis e în bună stare, chiar dacă, deocamdată, stă în sala de spectacole într-o rină. Dulapul din camera cu recuzite este plin cu costume populare, deși căminul n-are formație de dansuri. S-a pierdut tradiția, îmi spune interlocutorul meu, nici horă nu se organizează aici. Tinerii vin doar la discotecă, iar cei mai în vîrstă la serbări. În schimb, sala a fost plină cînd au avut loc spectacole date de ansamblul „Doina” al Armatei, de teatrul „Nottară”, de Florin Piersic, Ion Dolănescu și Narghita. Așadar, activitățile culturale nu lipsesc. Oamenilor le plac spectacolele, le place muzica, numai dansul nu-i imbie. Dacă așa e tradiția!

La etaj, sala de documentare și informare politică arată peste așteptări. Seturile de planșe sînt aduse la zi, presa poate fi răsfoită de oricine, fiind așezată în ordine pe masa de lectură. Este sigur că aici se desfășoară o activitate serioasă, căci, spre deosebire de sala de spectacole, cam prăfuită, aici se pot ghici peste tot urmele unei activități zilnice. La fel de îngrijită și de ordonată este și biblioteca, organizată după cele mai exacte criterii de biblioteconomie. De altfel, șirul de diplome pe care, cu diferite prilejuri, le-a obținut biblioteca arată că această sală nu e un depozit, ci un loc foarte viu, unde oamenii chiar sînt interesați să citească. Oamenilor din Răcari le place cartea. Le plac și scriitorii. De curînd, ei s-au întîlnit cu scriitorul Ion Brad care va conduce un cămin cultural al tinerilor creatori din comună, a cărei sedință de înființare a și avut loc. De organizarea căminului se va ocupa Florin Rotaru, specialist în cartieră la Oficiul pentru patrimoniul cultural național, un tînar cercetător născut aici, în Răcari. Căminul se va numi „Ion Ghiță”, în amintirea scriitorului care a locuit multă vreme în apropiere, la Ghergani, unde a și avut un palat și unde au poposit Alecsandri iar, mai tîrziu, Grigorescu. Inițiativele căminului cultural din Răcari sînt în creștere. Dotarea, spațiul suficient, arhitectura elegantă a clădirii sînt suficiente argumente pentru o activitate mai intensă.

Mai întîi

a fost cenaclul

Nu cred să existe prea multe orașe ale căror case de cultură să aibă un cenaclu literar

de forță și eficiența celui ce-și desfășoară activitatea în cadrul Căminului cultural din comuna Făget, județul Timiș. Înființat, cum spun documentele, acum 20 de ani, după cum afirmă unul din întemeietorii cenaclului, profesorul și poetul Ion Căliman, pe-atunci elev, actualmente secretar adjunct cu probleme de propagandă al Comitetului comunal de partid și director al Căminului cultural, cenaclul „George Gârda” se poate mîndri cu editarea, de-a lungul timpului, a cinci caiete literar-artistice, veritabilă performanță colectivă careia i se adaugă un fapt cu totul și cu totul ieșit din comun: în vitrina cenaclului sînt prezente 6 (șase) volume semnate de membrii grupării literare din Făget. Ar fi vorba de volumele **Inițiere în anotimp și Piatră înflorind**, poeme, de Ion Căliman. **Pe sub deal, pe sub pădure**, culegere de folclor din zona Făgetului, de Cornel Veselău, **Allegro ma non troppo**, fabule de Arcadie Chirșbaum. **Visul în lucru**, poeme de Nicu Silade, și **Clipe invinse**, poeme, de Ștefan Marinconi. Despre aceste cărți, ca și despre cenaclul „George Gârda” din Făget, revista noastră a mai scris în câteva rânduri. Ceea ce însă vrem să scoatem de-aecastă dată în evidență ar fi faptul că, vorbind despre cele 10 premii I, 7 premii II și 5 premii III obținute de artiștii amatori, ai Căminului cultural din Făget la cea de-a V-a ediție a Festivalului Național „Cîntarea României”, trebuie să avem

în vedere, în primul rînd, contribuția cenaclului literar la toate aceste prestigioase succese. Faptul în sine este confirmat de altfel și de cea de-a treia diplomă specială pentru activitatea deosebită acordată cenaclului făgetean. „Cenaclul nostru, afirmă cu deplină temeritate Ion Căliman, s-a constituit de-a lungul timpului într-un ferment al vieții culturale de pe cuprinsul întregii comune. Cele 10 sate ale Făgetului au beneficiat la modul cel mai direct cu puțință de sprijinul membrilor cenaclului care au elaborat montaje literare, scenarii de spectacole, texte pentru brigăzile artistice. Poeziile noastre s-au transformat în numeroase texte de cîntece pe care foarte tîna noastră formație de muzică ușoară „Acord” le-a inclus în repertoriul său. Sîntem pe cale să înființăm, o formație de muzică populară care va prelua și va valorifica un folclor local cum puține zone se pot mîndri că-l au. Aceste două formații vor continua, la un alt nivel și dintr-o perspectivă nouă, ceea ce a înfăptuit și ceea ce va înfăptui și de-acum încolo, firește, celebra noastră orchestră „Făgețeană”, orchestră care, înființată în 1954, a adus în fața întregii țări, prin concertele susținute la radio și televiziune, dulceața cîntecului bănățean, cu precădere a celui din zona Făgetului”. În altă ordine de idei, pentru că, firește, activitatea Căminului cultural nu se limitează la trecutul, prezentul și viitorul muzicii din Făget, prezentă nu numai pe scenele diverselor concursuri din țară, ci și în străinătate, cum ar fi la „Sărbătoarea dansului din Rudolstadt” (R.D.G.), la „Festivalul folcloric” din Zagreb (Iugoslavia) și la un festival asemănător din Gorizia (Italia). Între cele mai de seamă formații se numără ansamblul de obiceiuri și datini din Brănești, grupul vocal folcloric din Bătești, grupurile de colindători din Povergina, Bu-

nea Mare și Temirești și, bineînțeles, celebra dubași din Făget, formație care, electrizînd oricare spectacol folcloric, își începe concertele sale de percuție și vechi colinde românești cu-aceiași tulburător vers: „Fie să renască toți acei de-un neam!”. Și cînd scriem ansamblul de obiceiuri și datini din Brănești, sau ne referim la montajul literar-muzical din țirg intitulat „Vatră de olari”, trebuie să și explicăm cîte ceva, altfel ne-am afla în fața unor simple denumiri. Un obicei adus pe scenă ar fi, de exemplu, **lumirea copilului**, sau trecerea prin colac, un ceremonial prin care copilul se desprinde de frageda pruncie și trece în lumea jocului astfel: printr-un uriaș colac de griu, în timp ce comeseții cîntă vechi cîntece de practică agricolă, copilul, abia deprins să meargă, intră în lumea propriu-zisă a copilăriei. Sau, un alt obicei, intitulat iarba „vinului”: fetele caută o anume plantă pe care, într-o anume zi a anului, dis de dimineață, o vor scufunda într-o apă neîncepută și, în timp ce grupul cîntă **Pe rouă nescuturată**, ele vor rosti aceste tulburătoare versuri: „Cu rouă mă spălai / de dragoste mă-ncărcai!”. Cu alte cuvinte, grație atenției pe care cenaclul a acordat-o dintotdeauna culegerii folclorului din zonă, grație scenariilor scrise în spiritul celui mai adînc respect față de tradiție, sînt scoase la lumină, arătate în toată fabuloasa lor frumusețe, datinile și obiceiurile prin

vorbă între ei și așteaptă să se deschidă căminul cultural. Cei mai tineri, care n-au făcut încă armata, merg la discotecă; cei care au trecut și peste acest hop se duc la horă. La căminul cultural din Vama Buzăului fiecare sfîrșit de săptămîna înseamnă muzică și dans. Holteiilor le cîntă taraful căminului, care acompaniază și formația de dans a comunei; celor mai tineri le cîntă magnetofonul. N-au nici o șansă să le țuie urechile, fiindcă stația de amplificare nu funcționează. Tehnica are picioare scurte. Altfel, sala căminului este destul de încăpătoare. Are 340 de locuri, o scenă în bună stare de funcționare, cu o cortină asijderea. Numai fundalul e cam deteriorat, dar persoanele răspunzătoare, Alexandru Ionescu, directorul adjunct al căminului, cel care îl înlocuiește de cîțiva timp pe responsabilul de drept, și primăria comunei, Georgeta Bană, au și luat măsurile cuvenite. Pînă a fost deja cumpărată. Se va schimba și sistemul de funcționare a fundalului, pentru a se evita ferfenitirea lui rapidă. Lîngă căminul cultural din Vama Buzăului există și o scenă în aer liber, unde au loc spectacolele prilejuite de serbări cîmpenești. În fiecare toamnă, aici se desfășoară Concursul crescătorilor de animale, ajuns acum la ediția a treia, urmat de manifestări folclorice specifice zonei.

În timpul unei săptămîni, locuitorii comunei pot participa și la alte activități instructiv-educative, fiindcă un cămin cultural nu este doar un ring de dans, ci și un loc de informare și instruire. Sistematic, oamenii se întîlnesc cu diverși specialiști, pentru a discuta împreună numeroase subiecte privitoare la viața lor de fiecare zi. Ei nu mai vin acum la cămin, ca altădată, doar să se uite la televizor, fiindcă în fiecare casă există un astfel de aparat. Vin aici ca să discute și să afle cît mai multe lucruri despre legislație (ultima conferință a fost despre acordul global), istoria mișcării muncitorești, circulație (în urmă cu cîteva zile localnicilor li s-au prezentat cîteva filme despre circulația căruțelor și bicicletelor pe drumurile publice) ori, în fine, despre probleme sanitare. Punctul de documentare e în permanență la dispoziția cetățenilor și, cînd nu sînt invitați specialiști din altă parte, cadrele didactice și conducerea primăriei se întîlnesc mereu cu oamenii pentru a dialoga despre cele mai arzătoare chestiuni.

În pas cu această activitate se desfășoară și aceea artistică. La căminul cultural din Vama Buzăului cîteva formații și-au dobîndit de-acum o vechime apreciabilă. Sprijinul cel mare vine din partea profesorilor și învățătorilor, fie că mulți dintre ei sînt membri ai acestora, fie că le coordonează în calitate de instructori. În spectacolele căminului apar în mod constant un grup vocal (instruit de Mioara Neagovici), o brigadă artistică, premiată anul trecut (instruită de Vasile Caplan), o formație de dansuri populare (instruită de Georgeta Mirică), un colectiv de obiceiuri populare (instruit de Marilena Butuței) și o formație de teatru (instruită de Tănase Stoica). În urmă cu trei săptămîni, toate formațiile au participat la concursul intercomunal și au concursat cu cele ale căminului cultural din Budila. Primăria Georgeta Bană, care e foarte curioasă de activitatea căminului și se interesează îndeaproape de tot ceea ce se întîmplă, zîmbește malițios către Viorica Cîjorogor secretarul organizației de partid din școală, cînd începem să povestim despre această confruntare, ceea ce înseamnă că ceva a nemulțumit-o. E semn bun însă că primarul nu se îngrijeste doar de activitatea economică a comunei, ci și de aceea culturală, și asta o face din cea mai adîncă convingere. Directorul școlii, Alexandru Ionescu, responsabilul de fapt cu activitatea căminului, confirmă buna colaborare cu primăria, așa înci nu mai are decît o dorință: să fie sprijinit pentru a redobîndi terenul, unde se adunau tinerii pentru a-și petrece în chip sănătos ceasurile libere. Cultura, zice el, trebuie sprijinită și de sport.

La sfîrșit

de săptămîină

Cei mai mulți tineri din Vama Buzăului sînt navetiști. Pleacă dimineață spre Intorsura Buzăului ori spre Brașov, iar seara se întorc acasă. Duminică rămîn în comună, unde stau de

PAGINA REALIZATĂ DE
VICTOR NIȚĂ
RADU G. ȚEPOSU

atelier literar

G. Dumitrescu

D. Subic : Intrebările, multe și diverse, pe care vi le (și ni le) puneți nu pot căpăta răspuns decit prin lectură. Trebuie să citiți cit mai mult, mai variat și, în același timp, într-un sens oarecum sistematic (folosind drept reper și ghid chiar manualul de școală). Textele trimise nu sînt lămuritoare ar putea fi unele aptitudini incipiente, dar felul (de care pomeniți, de altfel) de „a vă juca în scris cu vorbele” pune lucrurile sub semnul îndoielii. Vom vedea mai clar, desigur, în viitoarele manuscrise (mai exigent alcătuite și selectate).

R.C.R. : Partea cea mai interesantă pare a fi, deocamdată, dispoziția spre umor (mai ales cînd nu e concurată/bruiată de un fel de metaforism zgometos, ostentativ, cu mult „nisip în angrenaj“...).

Rupal : (Referitor la ultimele două trimiteri), citatul pe care ni-l oferiri datează din 1948 (iar versurile la care se referă sînt încă și mai vechi). Restul e tăcere. Din versurile trimise, s-ar putea reține „Don Juan” (Mulțumiri și felicitări pentru bunele gânduri !)

Arip : E o curată bătaie de cîmp, cu fel de fel de „melci care-și

inoadă miinile la ceață” și alte bazaconii. Un drum greșit, care în nici un caz nu duce spre adevărată poezie.

E. Nicușor — Birlad : N-am reușit să vă descifram în întregime manuscrisele.

Alina Ionescu : Dacă doriți neapărat părerea noastră în această chestiune, ei bine, pentru noi, lipsa unei formule de adresare la începutul unei scrisori („Stimate tovarășe”, „Dragă domnule”, „Tovarășe redactor”, etc., etc) reprezintă o lipsă de politețe, de civilizație. E, într-un fel, ca și cum ai da buzna într-o casă fără să bați la ușă și să spui „bună ziua“...

T. Duia : În primul rînd, ar trebui să vă sfătuiți cu redacțiile culturale mai apropiate, spre a verifica valoarea textelor, măsura în care ele ar putea prezenta interes pentru forurile mai înalte la care vă referiți. Apoi, dacă va fi cazul veți putea găsi cu ușurință calea spre aceste foruri.

Marinela Iacob : Spațiul restrîns de care dispunem și mulțimea de corespondenți care ne scriu (și care au dreptul cu toții la un răspuns !) ne împiedică să desfășurăm aici toată eleganța, sollicitudinea și estetica epistolară care (eventual

s-ar conveni... Trebuie să recurgem la abrevieri de nume, la formule telegrafice, la răspunsuri fixe pe categorii de nivel, etc., etc., pentru a scurta, pe cit posibil, întirzierea (uneori neîngăduit de mare) a răspunsurilor noastre. Vă cerem scuze pentru dezamăgirea produsă, dar în ce privește poeziile premiate la multe din puzderia de concursuri din toate colțurile țării, e foarte greu, adesea, să conțati pe o adeziune mai largă decit a juriului care le-a premiat...

George Tănase, Ioniță C.-George, V. Acatriței, Aurel Drăghici, Cezar Manea, Denisa Dumitrașcu, Oreste, I. Gunea, V. Turbatu, Fl. Slobozeanu, Gh. Tighel, C. Mares, M. F. Vizitiu, D. R. Ion, Dan Persa, V. N. Toma, Gheorghe M. Daniela Pasip, Mihaela Ivan, M. Angelica, I. Ibreă, Lucian Birdean, D. Florian, Marin I. Albu, Corneliu Anca, Ion Bejan, Lum. Zarea, Eug. Iovlev, Gr. Sidor, Stelian Nicolescu, M. Juc, V. Schirger, Silviu Lungu, I. Stoian, E. Hannelore, Alexandru Alexe : Încercări de nivel modest.

GEO DUMITRESCU ■
N.R. Manuscrisele nu se inapoiază.

DRUMURI

Cu brațele încercate
De istorie
Alergi de-a-ăitea veacuri
Vibrînd...
Și cite întrebări
Răspunsuri
Reversări de lumină
În inima ta
Oltule !...

INA BUCULEI

LA VREME

Ai intrat în gîndul meu
ca într-un templu
cu rîndurile sub streșini
și te-am cuprins imediat
în definiția lucrului
făcut la vreme
s-ar conveni să stăm acum
la un pahar de lumină
să tragem cite-o dușcă
poate chiar la gura sobei
cu focul pîlpîind
din paturi de pușcă...

EMIL ACHELĂRIȚEI

REGĂSIRE

Ții mințe
Ce ne-am promis
Odată, demult ?
Că atunci
Cînd va trece
Timpul
Pe la noi pe stradă
Îl vom opri
Să-l rugăm
Să nu mai treacă,
Sau dacă nu,
Să plecăm și noi cu El,
Să rămînem copii...

Știi ce greu
Te-am găsit ?
Toate probele astea :
Zidul Conveniențelor,
Țesătura Minciunilor,
Masca Fardurilor,
Le-am trecut atît de greu
Și știi...
Doar atît

Vreau să-ți spun :
Între timp
A trecut
Timpul.

VICENȚIU VANCEA

ȚINTĂ

Fără apărare
și aproape de bună voie
Sînt ținta în care
cea care se hrănește cu tine
Memoria — înghițitoarea de flăcări,
aruncătoare de cutite
își azvirle duioasele proiectile.

ILEANA BIJA

CINTEC

Amintirea întunericului se mai ghicește
ineă
pe sub uși în timp ce
developezi miresmele florii
și ascuți surisul iubitei pe bandă
de magnetofon
(e o zi obișnuită, într-un secol
cu totul obișnuit — doar citeodată
ciocolata
are gust de sîrmă ghimpată)
îți cauți deci — în dicționare perfect
alcătuite —

IULIAN BOLDEA

FACTOR DE RISC

Ce imprudență
ce croare de calcul
să cobori sub arcuirea poemului abia
isprăvit
cînd cuvînte prea grele vor trece
deasupra ta
spre memoria lumii...

COSTIN GRIGORAȘ

Profesorii din Satu Mare

„Lumea basmului — un tărîm pe care ninge mereu cu frumusețe”

(Urmare din pag. 9)

purile le simțeam cum se succedau cu o repeziune nemaipomenită.

— **Vă mai aduceți aminte primul desen ?**

— Cum să nu ? Am desenat la trei ani pe testamentul bunicii.

— **Ce anume ?**

— O capră. Un animal ireal. Are ceva și de drac dar și ceva angelic.

— **Cum a fost la școală ?**

— La început am învățat la școala din Ucea de Jos. Apoi, ne-am mutat la Sibiu. Eram înalt și voinic. Îi întrecam cu un cap pe toți din clasă. Mi-a priit ieșitul la iarbă verde.

— **Veneați dintr-o pustietate. Cum v-ați acomodat cu orașul ?**

— Marea descoperire pe care am făcut-o a fost muzeul Bruckenthal. Drumul pînă la el a fost primul drum pe care l-am învățat. Vizitarea muzeului m-a impresionat teribil. Pe vremea aceea acolo erau și numeroase piese de mobilier care îi sporeau farmecul. Apoi, am început să descopăr dantelăriile orașului. Am început să observ arcadele, porticele, coșurile caselor. În Sibiu era o mare diversitate de coșuri. Dacă se aflau trei pe-o casă fiecare avea altă formă. Iar patina de oraș vechi era fascinantă. Părea o scenografie din altă lume. Mi se înfățișau kilometri întregi de poveste.

— **Ieșeați din Sibiu ?**

— Da. La Rășinari, unde locuia bunica. Ce m-a uluit acolo au fost colinele. Din pricina lor perspectiva funcționează alurea. Cînd desenam mi-am dat seama cu stupeoare că se poate așeza o casă peste o altă casă fiindcă așa se vede dintr-un anumit unghi.

— **Pe urmă, a urmat Clujul.**

— Am nimerit într-un oraș mai mare care însă n-avea poezia Sibiului. Dar m-am bucurat cînd am aflat de existența unei grădini botanice. Iar la muzeul Donath, la secția etnografică am văzut construcții aduse din Maramureș. Cunoașterea lor mi-a deschis un orizont pe care nu-l bănuisem pînă atunci.

— **Vă povestiți viața ea pe un basm. Nu cumva s-a sfîrșit atunci cînd ați venit la București ?**

— Dimpotrivă. Trebuia să-mi născocesc mai departe povestile. De fapt, la București am venit prima oară în clasa a VIII-a. N-aveam nici o rudă sau vreun prieten unde să trag așa că am

dormit patru nopți în gară. Am vizitat Muzeul de artă, expozițiile și-am desenat Ateneul. Drumul acela a fost hotărîtor pentru opțiunea mea de a veni și a mă stabili în Capitală.

— **Cînd v-ați format ca artist plastic alți trecut prin mai multe etape. Care anume ?**

— I-adevărat, am trecut prin mai multe etape fără să mă socotesc însă format. Îmi mai trebuie 5-6 ani pentru a ajunge la ceea ce cred eu că mă va reprezenta cu adevărat.

— **Totuși, există de pe-acum ceva care vă face inconfundabil.**

— Desenul e baza tuturor întreprinderilor în plastică. Cred c-am ajuns prin anul 1965 să-mi formeze un anumit stil de a desena. Acesta nu s-a mai modificat de-atunci. Dacă s-a mai schimbat ceva, e vorba de o anumită seriozitate și profunzime a lui.

— **Cum se ajunge la un anumit stil ?**

— Nu există, bineînțeles, nici o rețetă. E vorba de o îmbinare a posibilităților pe care le ai cu puterea de a comunica. De foarte mare importanță este să te faci înțeles. Altfel se-ajunge la niște rebusuri ce pot fi cu mare greutate descifrate.

— **După ce-ați învățat temeinic desenul, ce-a urmat ?**

— Am încercat să-l îmbrac în culoare. Cam pe vremea aceea a început și pasiunea mea pentru cercetarea istoriei frumuseții chipului uman în artă.

— **Din istoria artei se poate desprinde și o istorie a omului.**

— Cu siguranță. E pasionant să-l urmărești pe om, din cele mai vechi timpuri și pînă azi, așa cum e el reflectat de arta plastică. Îl poți descoperi în timp ce-și desfășoară activitățile cotidiene, în momente de sărbătoare sau de cumpănă, înfrînt sau biruitor.

— **De ce vă interesează atît de mult lumea basmului ? Ce mai poate vorbi ea unor oameni ai secolului XX ?**

— Dimpotrivă, tocmai în acest secol e mai acută nevoia de poveste. Ca o compensare pentru tehnizarea excesivă. E un teritoriu în care mai toți oamenii simt nevoia să se retragă în clipele lor de singurătate, de reverie. Nu e numai lumea noastră, a celor care au crezut în ea la timpul potrivit, ci și lumea copiilor noștri, o lume în care sîntem adesea invitați și-n care nu putem intra dacă n-am rămas cu inima și sufletul în interiorul ei. În sfîrșit, pentru

că lumea basmului este teritoriul cel mai pur, un tărîm peste care ninge mereu cu frumusețe și simțire curată.

— **Ați cunoscut îndeaproape viața satului, obiceiurile, arta populară. Lucrările dumneavoastră sînt evident marcate de contactul fertil cu apa vie a acestui izvor numit folclor.**

— M-am născut la țară și, ca orice ardelean, sînt convins că veșnicia s-a născut la sat. M-aș referi, dacă ar fi să vorbesc de un anume contact cu arta populară românească, la măiestria vechilor zugrăvi pe sticlă din Mărginimea Sibiului. Am privit nu numai cu ochii ci și cu sufletul superbele lor relatări plastice. Întru totul egale, după opinia mea, cu cele mai cunoscute prezentări ale Renașterii chiar.

Am descoperit acest lucru cu uimire cînd am făcut o lungă vizită de studiu și documentare în Italia. Descoperam Italia, o frumusețe continuă, dar îmi aduceam aminte de tulburarea cu care privisem lucrările vechilor meșteri din Mărginimea Sibiului. Contactul cu folclorul trebuie să fie un lucru profund și nu exterior. Multe din lucrările mele conțineau în ele acest contact la modul decorativist. Personajele erau îmbrăcate în costume populare, aveau un aer ușor hieratic și o puritate sufletească specifică personajelor văzute de artistul popular. După acea vizită în Italia, după reconsiderarea atitudinii mele față de folclor, mi-am dat seama că trebuie să adîncesc această legătură, trebuie să-i găsesc adevăratul ei sens. Cît de mult sau cît de bine voi reuși nu știu. Dar o fac cu inima curată.

— **Mi-ați vorbit despre o idee insolită în legătură cu una din viitoarele dumneavoastră expoziții. Cum va arăta ea ?**

— Dumneavoastră spuneți că e o idee insolită. Eu spun că e o idee aproape imposibil de realizat. Imposibil pentru că expoziția ar trebui să fie ideală. Într-un spațiu mai mare sau mic, ar urma să fie expus un singur tablou. Un tablou pe care să-l consider perfect din toate punctele de vedere. Un tablou asupra căruiă să nu mai revin cu nici o tușă. Un tablou care să spună despre mine totul. Iar împrejurul lui, o sumedenie de schițe care să ilustreze devenirea însăși a tabloului. Așa ceva, din păcate, nu se poate realiza. Dar se poate realiza oricînd o expoziție pe care pictorul să o intituleze atelier și în cadrul acestei expoziții în fața citorva zeci de tablouri, toate în curs de a fi continuate și desăvîrșite, să poată avea loc tot felul de dialoguri și de dezbateri privind evoluția însăși a pictorului.

EUGEN SIMION ■

Una din dovezile limpezi că torța chirurgiei românești, aprinsă sau purtată de o gaură întreaga de „monștri sacri” precum „Loma Ionescu, Făgărășanu, Amza Jianu, Burlui, Juvara, Gavrilu, Setaeck s.a., se gasește pe niște bune se numește Zeno Popovici. La nici 37 de ani (n. 1910), acesta a publicat o monografie, „Traumatismele esofagului”, care n-a fost doar cea dintâi la noi, ci și una din primele pe plan mondial, neapăsată de timp, se vede, dacă prin și pretențioasele „encycopedie medico-chirurgicale (M.I.S.) și „Chirurgie urgentă” (Milano) au citat-o în 1981 și, respectiv, 1984. Ba, mai mult, unii dintre specialiștii reputați ai domeniului, francezul Jean Perrotin, a afirmat despre ea că adună „cu adevărat o statistică mondială”. Acea prioritate, ca și alte merite din sfera chirurgiei esofagiene și faringiene (Jean Noel Maillard: „Leucemie de deschidere au fost sintetizate de Popovici, după riscul lezării nervilor regionali”), i-au adus fostului șef de lucrări de la I.M.F. București o largă recunoaștere științifică, materializată (și) în alegerea ca membru al Societății internaționale de chirurgie (Basel) și a celeia de boli ale esofagului (Tokio).

Dacă n-ai reținut, repetăm precizarea: fostul șef de lucrări. Ea se impune pentru că, de la 15 ianuarie 1988, medicul primar Zeno Popovici nu mai lucrează în cadrul Spitalului de Urgență din Capitală, unde s-a format și perfecționat, ci la Sibiu, ca șef al secției de chirurgie (reunită) de la Spitalul județean! Am folosit cu intenție semnul exclamării pentru că, de regulă, drumul unui chirurg de elită, și Zeno Popovici trecea socotit așa, e invers: către București! Optând pentru Sibiu, doctorul Popovici n-a avut nici un alt motiv (familial, de sănătate etc.) în afara celui profesional. Vine o vreme, ne-a explicat, cînd simți că poți de unul singur și cînd orice tuteiă, cit de generoasă, riscă să te plafoneze. Multu-

mindu-le măștrilor mei, cărorora le voi rămîne totdeauna dator, indeobște profesorilor Ion Turai, Dan Gavrilu și Iuliu Șuteu, am considerat că pot prelua frielele unui serviciu, vi-sind să întemeiez aici, la Sibiu, un centru național pentru chirurgia esofagului. Am găsit atît o deosebită înțelegere din partea forurilor medicale locale (dr. Elena Pirvu, director al Direcției sanitare județene, dr. Gheorghe Nandriș, directorul

rurgia, „la Sibiu se întimplă ceva”. Într-un răstimp scurt, a efectuat, în premieră pentru orașul de pe Cibin, 20 de esofagoplastii, intervenind cu succes pînă și în situații în care de obicei se speră puțin. Aici se cuvine a recurge la o paranteză, spre a sublinia că, deși crescut la școala (care e, de fapt, școala românească) inegalabilului Dan Gavrilu, a cărui esofagoplastie e socotită de-acum clasică, doctorul Po-

esofagoplastia cu colon”, văzînd recent lumina tiparului în Franța, la Paris („Journal de Chirurgie”) și, respectiv, Lyon. De asemenea, i s-a acceptat o comunicare la Congresul Societății internaționale de boli ale esofagului (al cărui membru este, alături de dr. Carol Stanciu din Iași, singurii români), ce se va ține la München sub președinția japonezului Nakayama (care e și președintele societății), la 14-15 septembrie.

rapeutice superioare. Vor rămîne, acceptă chirurgul, cîteva mici cicatrici, ca și invizibile, dar omul va putea să respire și să mănînce, într-un cuvînt, să fie om normal.

Impresionează la Zeno Popovici nu doar o muncă științifică de anvergură, ci și respectul cu care vorbește despre orașul care l-a primit cu brațele deschise. Cu toate că n-a fost niciodată un centru universitar medical, îl auzim, Sibiu a contat în ansamblul chirurgiei noastre, nu de ieri, de azi. Unul dintre fondatorii chirurgiei sibiene, Ober, a concurat cîndva pentru o catedră la Viena cu marele Billroth, creatorul procedurii de rezecție gastrică. Mai nou, Ilvancenco s-a distins ca un redutabil chirurg toracic, ca și Spătaru, deosebit de complet, ca și Onaca, din Sighișoara, care a avut la un moment dat o cauzistică superioară chiar celeia a lui Hortolomei. N-am venit aici să imit pe nimeni, dar doresc din tot sufletul să demonstrez că o chirurgie de ținută și de anvergură se poate face, în condițiile de azi, și în afara tradiționalelor clinici universitare. Voi dovedi, și n-o luați ca o ambiție deșartă, ca o vanitate, că Sibiu e un oraș unde dezvoltarea unei chirurgii moderne, funcționale, bazată pe o asidua muncă de cercetare și o creativitate continuă, este imediat posibilă. Pentru că, și cu asta am pus punct, dacă omul sfințește locul, atunci el sfințește și sala de operație. N-am nici o clipă impresia, vă rog să mă credeți, că lucrez în provincie. Geografic, da, dar științific, nu!

Primele semne sînt, fără îndoială, îmbucurătoare. Pentru că, înainte de a cere, Zeno Popovici înțelege să dea. Sănătate bolnavilor, lumină colegilor mai tineri, grație cărora nădăjduiește să transforme Sibiu, cit mai repede cu puțin, într-un centru de referință al chirurgiei românești pe esofag. Să-i urăm spor la treabă!

VIDIU IOANIȚOIA

Bun venit la Sibiu, doctore, și spor la treabă!

Spitalului județean), cit și, la nivelul colegilor, o înaltă competență profesională, colegii numindu-se Nicolae Cristian, Cornel Munteanu, Cristian Vințilă, Marcel Costache, Doru Dumitrescu și așa mai departe.

Astea sînt, firește, vorbe, obligatoriu frumoase, nu-i așa?, în cazul unui nou venit. Dar doctorul Popovici n-a fost nici-cînd doar adeptul vorbelor. Abia sosit la Sibiu, omul s-a și pus pe treabă. A redeschis secția de chirurgie a Filialei U.S.S.M. Sibiu, care părea amenințată de amorteală. Minat de ambiții mari (dar plauzibile), a ieșit dimpreună cu colegii la diferite manifestări medicale din țară (Timișoara, Piatra Neamț etc.) și din străinătate, demonstrînd că, în ceea ce privește chi-

popovici a cutezat să se abată de la normele maestrului (care utilizează în esofagoplastii pilorul și marea curbura a stomacului), ajutîndu-se în înlocuirea esofagului de colon. N-a fost, firește, simplu, dar Zeno Popovici, cum zice cu modestie, s-a descurcat. Adevărul e că, prin studiile angiografice asupra vascularizației colonului, el „a adus o contribuție capitală la coloesofagoplastie”, citatul aparținînd celebrului profesor parizian Paul Orsoni.

Dacă a ieșit, cum spuneam, în țară, s-a încumetat să iasă și peste hotare, două dintre lucrările sale, una referitoare la „ulcerul cologastric după esofagoplastie” și alta despre „o formă rară de ocluzie după

Ea înfățișează un procedeu original pentru combaterea refluxului după esofagoplastie, știut fiind faptul că tocmai acest reflux, datorat înlăturării „cluzei cardiale”, pune cel mai adesea în pericol reușita intervenției.

La Sibiu, doctorul Popovici și-a reluat preocupările, privind un nou model de faringoplastie. Curent, se operează prin gît (cervical). Cel despre care scriem a imaginat un procedeu „sui-generis”, prioritate românească, care va soluționa, crede, problema faringelui artificial. Calea preconizată, presupunînd secționarea buzei inferioare, a mandibulei și a limbii, e una mai directă (lucrezi „la ciel ouvert”) și, ca o consecință logică, cu rezultate te-

Hotărît lucru, faza experimentărilor a fost depășită. La dispoziția celor dornici să-și construiască instalațiile de biogaz pentru gospodăriile individuale sau pentru colectivități se găsesc proiecte complete, care includ cele mai bune soluții verificate de practică și care garantează la o execuție și exploatare corecte atingerea parametrilor propuși. Neîncrederea că investind muncă și materiale nu se obțin efectele dorite a fost înlăturată de instalațiile executate și în funcțiune, unele din ele de cîteva ani, și care și-au dovedit pe deplin viabilitatea. Ultimul recensămînt al instalațiilor de biogaz făcut în februarie anul acesta a arătat că în țară funcționează la acea dată 327 de instalații de toate tipurile. La ora aceasta, după informațiile noastre, cifra este mult depășită, în ultimul timp instalațiile de biogaz răsărînd precum ciupercile după ploaie îndeosebi în județele unde acțiunea a fost mai temeinic organizată. La realizarea multor instalații de biogaz în gospodăriile individuale și mică colectivități — cămine, creșe, cantine, grupuri sociale — au contribuit într-o mare măsură specialiștii Institutului de Chimie Alimentară, care au avut în planul de lucru întocmirea unor proiecte pentru instalațiile destinate îndeosebi gospodăriilor populației și micilor colectivități și care au acumulat în timp o bogată experiență. În cadrul institutului își desfășoară activitatea un colectiv de cercetare-proiectare pentru tehnologii neconvenționale și probleme energetice. Informațiile oferite de inginerul Vasiliu Nicolă, șeful colectivului vor fi extrem de utile celor care se interesează de problema biogazului.

Pe lângă instalațiile de biogaz cu caracter industrial, au stat în atenția institutului nostru și cele destinate populației și micilor colectivități. Institutul de chimie alimentară a fost nominalizat de către Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie responsabilul acestui program. Cercetarea și proiectarea s-a finalizat prin apariția a patru proiecte tip. Fste vorba de proiectele Nr. 1806-C1, C2, C3, C4, pentru instalații de producere a biogazului cu un volum de fermentare utîlă de 5, 10, 25 și 50 metri cubi. Cele de 5 și 10 mc sînt destinate gospodăriilor individuale, iar, cele de 25 și 50 mc micilor colectivități. În proiectele tip sînt incluse cele mai noi și mai bune soluții, rezultate în urma experimentărilor pe instalațiile existente

care au jucat rolul de stații pilot. Proiectele cuprind toate detaliile necesare execuției, măsurători, deșeurile, Teoretic, în fiecare județ trebuie să se găsească 3 exemplare din fiecare proiect, cite unul la Consiliul Popular Județean, Institutul de proiectări județene și la Direcția generală a agriculturii și industriei alimentare. Pentru trecerea la execuție, este nevoie de o simplă adaptare la teren.

— Care sînt parametrii pe care-i asigură proiectele tip?

— Voi da datele care interesează în ordinea capacității: 5; 10; 25 și 50, referindu-mă la lucrări executate în regie parțială, cazul cel mai frecvent. Valoarea investiției în lei: 6 500; 9 800; 67 900; 88 300. Durata de recuperare în ani: 6,68; 4,78; 4,09; 3,47. Costul biogazu-

general, toate materiile prime ce se utilizează la producerea biogazului constituie deșeurile necesare, a căror îndepărtare și distrugere au constituit întotdeauna o problemă, ele fiind poluante pentru mediul înconjurător. Producerea de biogaz din aceste deșeurii imbină în mod fericit acțiunea de depoluare a mediului cu aceea de valorificare energetică a materiilor poluante. În plus, nămolul fermentat și apa de nămol, rezultate din producerea biogazului, constituie fertilizanți de primă calitate pentru terenurile agricole. În urma procesului de fermentare, materiile prime pierd doar carbon, hidrogen și oxigen, eventual sulf. Ele ies din fermentație îmbogățite în principalele elemente fertilizante, și anume: azot, fosfor, potasiu,

care pot fi considerate exemple pozitive.

— Deci, sîntem în faza cînd informația a depășit realizarea, cînd din punct de vedere teoretic totul este pus la punct. Care sînt problemele care mai trebuie rezolvate pentru ca numărul instalațiilor de biogaz să fie într-un timp cit mai scurt din ce în ce mai mare, pentru ca aportul acestei energii neconvenționale să fie mai substanțial?

— Asigurînd asistența tehnică pentru proiectele tip avem posibilitatea să ne deplasăm la zeci și zeci de instalații. Trebuie spus că rezultatele cele mai bune le au județele unde acțiunea a fost mai temeinic organizată, unde consiliile populare s-au angajat mai ferm. În județele Olt și Argeș funcțio-

stalație se găsea un grup social și o cantină. În fiecare județ ar trebui să existe la ora asta unități profilate pentru execuția și montarea prefabricatelor. De seriozitatea acestor întreprinderi depind calitatea, uniformitatea și simplificarea execuției, scurtarea termenelor de dare în folosință. Deși în prima fază au prins mai mult instalațiile pentru gospodăriile individuale, în special cele de 10 mc, în urma apariției proiectelor tip, județele solicită din ce în ce mai mult instalațiile de 25 și 50 mc, prevăzute cu microcentrală termică automată care asigură un randament superior Județul Dimbovița are în plan 20 de asemenea instalații. Există interes, se face și treabă. Nu este suficient să construiești o instalație pentru ca aceasta să dea rezultatele dorite. Mai trebuie și s-o exploatezi corespunzător. Nu s-a inventat încă o sobă care să dea căldură fără s-o alimentezi.

— Care sînt recomandările pe care le faceți alît posesorilor de instalații și, mai ales, celor care-și vor construi în viitorul apropiat instalații de biogaz.

— Calitatea execuției trebuie să fie corespunzătoare. Ea se poate obține prin respectarea întocmai a proiectelor. Improvizările n-au dat rezultate. Ele înseamnă muncă inutilă, timp irosit, bani pierduți, descurajare. Importanță este înțelegerea tehnologiei — exploatare, alimentare conform instrucțiunilor. Însușirea ei se poate face foarte simplu: citind broșura editată de revista Tehnium Alegerea tipului de instalație potrivit care să răspundă necesităților atît ca sursă de materii prime cit și din punct de vedere al consumului trebuie să se facă cu discernămint. Trebuie să se asigure o mai fermă angajare în acest domeniu a consilierilor populare. C.A.P.-urilor, a unităților în care se pretează construirea și exploatarea eficientă a instalațiilor de biogaz. Altfel spus, mai sînt locuri în care mentalitatea privind folosirea surselor de energie neconvenționale în general și a biogazului în cazul nostru trebuie schimbată.

În concluzie, posibilitățile de realizare a unor instalații de biogaz eficiente și rentabile au fost demonstrate cu prisosință. La o construcție și o exploatare corespunzătoare nereușitele sînt excluse. Avantajele nu vor întârzia să apară. Totul este să ne implicăm cu hotărîre ca în orice treabă din care nu avem decît de cîștigat.

OPREA GEORGESCU

Din nou biogazul

Acum teoria trebuie să devină practică!

lui în lei pe metru cub: 0,37; 0,28; 0,25; 0,15. Combustibil disponibilizat în tone combustibil convențional pe an: 0,45; 0,9; 6,25; 12,5. Și în sfîrșit echivalentul în buteli gaze lichefiate pe an, o comparație elocventă, care se face frecvent: 27; 54; 374; 748 bucăți. Totuși o lămurire este necesară. Prin regie parțială se înțelege situația cînd terasamentele și transporturile se execută de către beneficiari. Diferența substanțială între performanțele instalațiilor de 5 și 10 metri cubi pe o parte și a celor de 25 și 50 metri cubi pe altă parte se explică prin aceea că primele două lucrează în regim criofil, procesul de fermentare are loc între 12 și 20 de grade, iar cele de 25 și 50 metri cubi lucrează în regim mezofil, fermentarea producîndu-se la temperaturi optime de 30-35 grade, asigurate de o microcentrală termică automată.

— Din datele furnizate de dumneavoastră reies clar avantajele de care se bucură cel care și-au construit astfel de instalații.

— Ar mai trebui amintite efectele depoluante și fertilizante ale nămolului rezultat în urma producerii biogazului. În

aflate într-o formă ideală pentru a fi asimilate de plante. Nămolul fermentat în procesul de metanogeneză este un regenerant ideal al humusului. Experimentări amănunțite au demonstrat că prin utilizarea ca îngrășămint a nămolului și apel de nămol fermentat din instalații de producere a biogazului se obțin sporuri substanțiale de recoltă. Cetățenilor sau colectivităților care doresc să-și construiască instalații de biogaz le mai stă la dispoziție o broșură, consacrată construcției și utilizării instalațiilor de biogaz editată de revista Tehnium în 50 000 exemplare, în care se dau explicații amănunțite privind factorii care influențează producția de biogaz, materiile prime folosite, criteriile de alegere și dimensionare a instalațiilor, tipurile și principiile de funcționare, construcția și consumurile de materiale, reguli de exploatare și înțrînire, defecțiuni, cauze, remedieri. Eu și colegul meu, inginerul Alexandru Grigoriu, am căutat în această broșură să lămurim toate aspectele legate de acest tip de instalații. Broșura mai cuprinde și o listă de instalații în funcțiune de diferite tipuri

nează la ora asta sute de instalații. Un număr mic, nesemnificativ de instalații au fost construite în Sectorul Agricol Ilfov, Timiș, Arad, Covasna, Constanța. Satu Mare nici nu și-a trimis pînă acum delegații să ridice proiectele tip. Cele 10 instalații din Sectorul agricol Ilfov au fost executate și amorsate, dar fiind amplasate în pripă, la beneficiari care n-au nevoie de ele n-au fost exploatare corespunzător. După prima încărcătură au urmat reclamațiile. Au fost reamorsate dar situația nu s-a schimbat prea mult. La C.A.P. Otopeni s-a construit o instalație de 10 mc. Clopotul a fost executat greșit. În loc să se înlocuiască clopotul defect s-a dat dispoziție să se mai construiască o instalație lingă cantină. Au acum două instalații de biogaz, una lingă alta, care nu sînt exploatare. La fel la C.A.P. Buftea, Bragadiru, Afumați. Unor C.A.P.-uri li s-a impus construirea unor instalații de 5 mc care nu le sînt folositoare, cînd ele ar fi putut alimenta instalații de 25-50 mc. Am întîlnit în țară cazuri în care instalația producea biogaz și am fost chemat la fața locului pentru că nu știau ce să facă cu el, deși, alături de in-

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● În ultimii doi ani în zona comunei noastre tratamentele chimice împotriva dăunătorilor s-au intensificat, obligându-ne pe noi, apicultorii, să ținem albinele închise în stupi pe o perioadă neîntreruptă de 7-9 zile, cit ține executarea stropirilor. Situația a fost aproape identică și în ce privește viermii de mătase. Anul acesta consiliul popular comunal ne-a avertizat într-o singură lună de 5-7 ori (mai mult alarme false!) să ținem albinele închise 5 până la 7 zile, lucru pe care noi l-am și făcut, dar albinele n-au putut rezista și au murit în masă otrăvite sau sufocate. Am scris probe doveditoare, am sesizat Laboratorul veterinar județean de unde ni s-a răspuns că de vină nu ar fi tratamentele cu pesticide care au fost aplicate culturilor agricole, ci condițiile specifice neprielnice din această primăvară buclucașă. Oare acesta să fie adevărul? Noi credem că de vină este mai degrabă ușurința cu care au fost aplicate astfel de tratamente, neținându-se seama de respectarea strictă a regulilor obligatorii în acest domeniu, și vrem să se ia măsuri cu cei care ne-au pricinuit pagube, pentru ca pe viitor să fim scutiți de astfel de neplăceri. (Ion Alecsandrescu din comuna Tufeni, județul Olb).

● Cu privire la rezolvarea scrisorii adresate revistei noastre de Marieta Tudorica din Buzău, Consiliul Municipal al Sindicatelor Buzău ne informează: În urma discuțiilor purtate cu factorii de conducere din întreprinderea unde lucrează, petenta a fost repartizată, pentru o perioadă de 3 luni, în aceeași secție, dar pe un alt tip de mașină care solicită eforturi mai mici, așa cum a cerut, urmînd a fi ajutat de o muncitoare nou încadrată. În ședința comisiei de pensii și asigurări sociale, care a avut loc recent, i s-a comunicat măsura luată, fapt cu care femeia n-a fost totuși, de acord, declarîndu-se nemulțumită.

● La Constanța, în port, a luat ființă, nu de prea multă vreme, un laborator de psihologie navală. După cum ne informează colaboratorul nostru Prohor Ivanu, este primul laborator de acest fel, cu misiunea de a contribui la eliminarea factorilor de risc în domeniul transporturilor navale. Aici sînt supuși unor examinări psihologice complexe, periodice, toți navigatorii din flota maritimă comercială, candidații la examenele de admitere în liceele și institutele de marină, precum și oamenii muncii de pe platforma portuară. Testările se efectuează pe baza unor studii și cercetări științifice realizate de specialiștii laboratorului, la locurile de muncă ale subiecților, și ele oferă posibilitatea de a cunoaște componentele personalității și nivelul aptitudinilor tehnice ale acestora, de a depista din timp și, eventual, a corecta unele anomalii.

● Urmare semnalelor critice din articolul „Să zîmbească ei, dacă le dă mina!”, apărut în Flacăra din 23 mai a.c., Cooperativa „Fotografia” București ne comunică: 1. Pentru nerespectarea instrucțiunilor care reglementează activitatea foto ce se desfășoară în cadrul caselor de căsătorii, Barbu Tania a fost sancționată cu „avertisment”; 2. Referitor la situația necorespunzătoare consemnată la unitatea nr. 58, din bd. 1 Mai nr. 42-45, cei în cauză se fac într-adevăr vinovați de încălcarea prevederilor statutului cooperatiei și au fost sancționați în consecință după cum urmează: Neacsu Ștefania cu diminuarea retribuției prin retragerea unei trepte pe timp de o lună, Dimitriu Jorj — diminuarea retribuției cu 5 la sută pe o lună, Cioranu Rodica — retragerea unei građații pe o lună. Situația va fi analizată și în adunările generale pe secții din luna curentă.

● Noi, Tințar Mazilu Titus, și ceilalți locatari ai blocului 16 C din Ploiești, bd. Republicii nr. 122, vă aducem la cunoștință că, încă din ziua de 21 ianuarie 1986, ascensorul blocului nostru cu 10 etaje nu mai funcționează datorită defectării trolului și, cu foarte intervențiile noastre la ICRAL — unitatea care verifică periodic și repară astfel de utilaje — nu am reușit nici până astăzi să remediem această neplăcută situație. Conducerea ICRAL-ului, începînd de la director, inginer șef și pînă la responsabilii de compartimente, nu a arătat nici un fel de înțelegere față de necazul nostru și ne-a tratat cu

indiferență, în sensul că nu a luat nici o măsură pentru a repune în funcțiune acest indispensabil ascensor. A fost lăsat totul doar pe seama maistrului de la dispecerat care, la rîndu-i, în neputință și necunoștință de cauză, a așteptat sine die rezolvarea problemei.

● Primim de la Direcția comercială a județului Dolj: Din cercetările efectuate de Consiliul popular al orașului Bălești și din verificarea evidențelor noastre a reieșit că, în ziua de 19 iulie 1982, a fost repartizată o butelie aragaz pentru apartamentul nr. 15 din str. 30 Decembrie, bl. 7 B, sc. 1, iar petentul Andrei Dumitru din Bălești a devenit noul locatar al respectivului apartament abia în 1982 (deci, altcineva beneficia-se de sus-numita butelie — n.n.). Menționăm că, în conformitate cu instrucțiunile legale în vigoare, buteliile aragaz se repar-

țințarilor. Cum am deschis ușa atelierului, meșterul-gestionar, pe care am aflat ulterior că-l cheamă Marian Bălăceanu, m-a primit cu răceală: „...Îmneata ce poștești? I-am explicat ce și cum. „Aaaa — mi-a răspuns meșteșugarul cu aceeași jumătate de gură —, numai pentru atîta lucru?!... N-avem! O ușă, o fereastră, eventual un toc de ușă puteam oferi. Altceva, numai cu aprobarea expresă a tovarășului director; așa că mergeți dv. la dumnealui”. Am ieșit stingher, simțînd cum mi se strecoară-n suflet inoiala: oare, pentru deschiderea zilnică a ușii atelierului i-o trebui meșterului tot aprobare directorială? ... (Tilică Butnariu, București, str. Zboina Neagră nr. 9).

● Răspunzînd unui grup de oameni ai muncii de la IEP-MTTC Constanța, care ni s-a adresat rugîndu-ne să-i sprij-

Inspectoratul județean Caras-Severin al Ministerului de Interne, cu privire la cele sesizate în scrisoarea ce ne-a fost adresată de Bitea Nicolae și Bitea Floarea din Moldova Nouă, ne face cunoscut că, în urma verificării situației, s-a aprobat petentului și soției sale eliberarea permiselor de mic trafic în posesia cărora vor intra după depunerea chitanțelor de achitare a taxelor aferente.

● Un grup de iubitori ai cărții care locuiesc în căminele de nefamiliști ale I.U.C.F. Rimnicu-Vilcea, ne informează că, în 1983, în incinta căminului nr. 2, se înființase o filială a Bibliotecii județene Vilcea, cu scopul de a facilita celor peste 600 de tineri locatari ai acestor cămine servirea și împrumutul cu cărți. „A fost o inițiativă bună — apreciază semnatarii misivei în rîndurile cărora distingem numele subinginerului Ionel Iancu, strungarului Iulian Meșan și frezorului Marin Olaru —, păcat însă că a funcționat ireproșabil doar pînă la data de 8 mai 1985, cînd bibliotecarul a fost transferat în alt loc de muncă. Din acel moment știm că filiala sau punctul de difuzare a fost preluat de o bibliotecară din cadrul bibliotecii județene care pînă astăzi n-a deschis nici măcar o dată biblioteca în folosul nostru. Oare care să fi fost scopul acestei filiale? De a ființa ca „maga-zie”, cum de altfel scrie pe ușă, sau de a ne potoli setea de cultură, de cunoaștere? ... Se zice că i s-a pus gînd rău: unii chiar vor s-o desființeze, dar noi nu dorim acest lucru, ci, dimpotrivă, vrem să se reactiveze, să devină de un folos real”.

● De la Combinatul de îngrășăminte chimice „Azomures” din Tirgu Mures primim următorul răspuns la articolul critic publicat în Flacăra din 14 aprilie 1986 privitor la lipsa din comerț a seturilor AZOCOLOR: I.R.M. București a contractat în trimestrul I a.c. cantitatea de 16.000 asemenea seturi și i-au fost livrate 16.170. Cantitatea de hirtie color contractată de menționata întreprindere comercială în aceeași perioadă nu este corelată cu numărul de seturi necesare, cererea fiind mult mai mare. Atragem atenția că și în perioada următoare I.C.R.M. București nu a corelat corect cantitatea de hirtie fotografică color cu seturile necesare prelucrării. Se impune deci ca cei în măsură să refacă neîntirziat comenzile, astfel încît în magazine să existe seturile necesare prelucrării întregii cantități de hirtie fotografică color.

● Ne adresăm acestei reviste, rugîndu-vă ca, în puținul spațiu pe care-l aveți la dispoziție, să transmiteți mulțumirile noastre celor deplin îndreptățiți și, totodată, să faceți cunoscut tuturor cititorilor modul deosebit în care sînt primiți, tratați și îngrijiți bolnavii internați la Spitalul-cămin „Izvorul” din comuna Vinători de Giurgiu, spital pe care-l conduce cu remarcabilă competență și răspundere dr. Moisescu Stelian. Ne bucurăm de condiții deosebite de cazare și masă, de multă curățenie și ordine, dar mai ales de ambianța sinceră, prietenoasă oferită de întregul personal medico-sanitar, care se străduie să-și facă pe deplin datoria, să ne asigure cele mai eficiente tratamente. Semnează: Neață M. Aurică, Bratu Marin, Ciobanu Aurin, Scarlat Gheorghe, Tonțoi Dumitru, Neagu Andrei, Băzăuanu Valeriu, Predei Anghel.

● Ministerul Muncii, Direcția Generală de Asigurări Sociale, Pensii și Asistență Socială, cu privire la scrisoarea lui Ceteraș Teodor din Reghin, str. M. Eminescu nr. 47: Scrisoarea precedentă adresată direct ministerului de către cel în cauză a fost considerată apel împotriva deciziei nr. 4321 din 31.I.1986 a Comisiei de pensii a cooperativei meșteșugărești Mureș. Acest apel viza două perioade referitoare la vechimea în muncă realizată în sectorul de stat. Cazul a fost su-

pus Comisiei centrale de pensii care, în ședința sa din 24.V. '86, a hotărît luarea în considerare a perioadei 31.VIII.1946 — 6.VIII.1948, lucrată de petent în calitate de îngrijitor animale la Primăria Orosfaia-Teaca, precum și a perioadei imediat următoare (6.VIII.1948 — 5.I.1950) de îndeplinire a obligațiilor militare ca vechime în muncă utilă pentru pensia de asigurări sociale. Prin urmare, scrisoarea anexată a fost rezolvată favorabil.

● Alexandra și Gheorghe Dițescu din București, str. Zamfir Marcu nr. 50, Pe 30 decembrie 1984 s-au adresat centrului nr. 78 al Cooperativei „Tricolux” din șos. Colentina, Complexul Teiul Doamnei, pentru a-și confecționa două pulovere de lînă. Lucrătore-gestionară Popovici le ia măsura, primește acontul de 300 lei și aproape un kg de lînă pură. La data stabilită pentru probă, surpriză: li se spune că solicitarea nu li se poate onora pentru că... lîna nu mai este bună. Atunci, omul a cerut lîna și cei 300 de lei înapoi, dar a fost refuzat categoric, spunîndu-i-se să se adreseze la Centrală. Au trecut deja mai bine de 18 luni și nimic; clientului care s-a adresat și Centralei nu i s-au restituit nici banii și nici materialul.

Pagină realizată de MIHAI STĂNESCU

Poșta redacției

Chesnoiu Maria — satul Stroesti, com. Arcani, jud. Gorj: Rectificarea numelui este absolut necesară și trebuia făcută de mult. Explicați situația într-un memoriu adresat consiliului popular, cerînd amînarea stabilirii dreptului. Dar totul înaintea căsătoriei fiicei ● Stan P. Ion — com. Văcărești, jud. Dimbovița: Cuantumul alocației este corect stabilit. ● Stratulat N. Maria — com. Viișoara, jud. Vaslui: Pentru că nu sînteți încadrată conform Codului Muncii, puteți beneficia timp de 6 luni de la deces de pensie de urmaș. Solicitați D.J.P.M.O.S. întocmirea dosarului. ● Farkas Marian — Galați: Știți că nu există boli, ci bolnavi, deci nu mai întirziati și mergeți urgent la medicul specialist. ● Roșculeț Gh. Gheorghe — com. Motoșeni, jud. Bacău: Este obligația dv. ca în fiecare an să depuneți adeverința de încadrare în muncă și să achitați taxa de impunere anuală pentru activitatea meșteșugărească pe care sînteți autorizat să o desfășurați. ● Zetea Alexandru — București: La numeroasele dv. întrebări cu privire la testament și înfiere puteți afla răspuns de la un notar de stat și de la autoritatea tutelară. ● Ene Nicolae — Galați: Cererea dv. nr. 50/8559/martie 1978 va putea fi soluționată după darea în exploatare, în 1987, a noii centrale telefonice din cartierul Gh. Doja. ● Șandor Adalbert — com. Eremitu, jud. Mureș: Pentru reconstituirea vechimii în muncă e obligatoriu să prezentați comisiei măcar o dovadă a existenței unui raport de muncă. ● Țirea Maria — com. Fărău, jud. Alba: Procurați act de vechime pentru perioada respectivă, depuneți-l cu cerere la Oficiul de asigurări sociale și pensii și vi se va recalcuła dreptul. ● Suiu Dumitru — Galați: Informați-vă la Direcția comercială a județului dacă nu cumva butelia trebuia predata de către cetățeanul cu care ați schimbat locuința. ● Chiriac Gheorghe — Tulcea: Cercetările au stabilit inexistența infracțiunilor reclamate de dv. și s-a dispus neînceperea urmăririi penale. ● Gorgovan Maria — com. Valul lui Traian, jud. Constanța: Prezențați-vă la sediul Oficiului forțe de muncă în vederea obținerii dispoziției de repartizare.

REGHINA VĂRVICI

Puiul de vidră

M-am decis să vă trimit aceste rînduri în urma unor întîmplări trăite în desele mele descinderi în mijlocul naturii. Sînt bibliotecar la un liceu din Tirgu-Jiu. Timpul liber, atît cit e, mi-l petrec mai mult în astfel de peregrinări, deoarece sînt un împătimit al apelor și munților. Asta în toate anotimpurile. Mai rare sînt descinderile mele cînd sezonul de pescuit este închis, dar și în această perioadă mă refugiez totuși, din cînd în cînd, în împărăția minunată, reconfortantă, a măcuței naturii, pentru a revedea vadurile riurilor, pentru a le asculta susurul, respirația. La fel ca mine, știu, sînt foarte mulți care iubesc această superbă natură a patriei. Și adesea o protejează ca pe bunul cel mai de preț.

Dar iată și revolta ce mă chinuie. Anul acesta, încă din luna mai, cum a început mai tare căldura, pe cursurile unor ape din județul Gorj au apărut nestîngerii braconierii, dușmani de temut ai faunei piscicole, înarmați cu cele mai năstrușnice unelte. Alături de Șușița, Jaleș, Bistrița, Orlea, Cerna și Tismana, Motrul, riul ce mărginește la sud-vest județul de poalele Paringului și Vilcanului, este cel mai grav afectat de faptele nesăbuite ale acestui tip de răufăcători. Pornind din vecinătatea satului Glogova și pînă la confluența Motrului cu Bulba, indivizii acestia, certaiți cu cele mai elementare norme care guvernează echilibrul firesc dintre om și natură, descind adesea, uneori chiar în miez de noapte, pe albia riului împușcînd toile, otrăvind păstrăvii sau practicînd „pescuitul” cu ajutorul curentului electric furat direct din rețeaua de înaltă tensiune. Tot pe vadul acestui frumos riu, pornind de sus, din zona Cornul Pietrei-Padeș, și pînă la Cloșani, braconierii sînt găsiți, mai ales duminică, devînd cursul apei din vad și lă-

sînd pe uscat toate victiile subacvatice, otrăvind radniile cu var, clor și cu alte substanțe chimice, folosind exploziv procurat pe căi, dubioase, utilizînd pentru răstociri chiar agregate grele (ifroane cu cupă), proprietatea unor întreprinderi din zonă, parcate de cele mai multe ori ilegal la domiciliul acelora care le au în primire.

Cu excepția celorlalte cursuri de apă enumerate la începutul acestor rînduri, pe văile cărora s-au mai făcut controale, însă și acestea destul de sporadice, Motrul a fost total neglijat în această privință. Iată de ce, în primăvara ce abia s-a încheiat, datorită prea deselor incursiuni ale braconierilor, au dispărut vidrele, zeci de mii, chiar milioane de puiți de pește de diferite specii, precum și mii de exemplare de pești adulți, aflați în plină perioadă de depunere a icrelor. Cel mai mult m-au impresionat însă doi pui de vidră abandonai de mamele lor.

Sînt, deci, motive temeinice pentru amărăciunea mea, pentru a trage un semnal de alarmă și a striga: opriți-i pe braconieri! Dar nu mă limitez la atît și propun celor în drept, în primul rînd consiliilor populare și milițiilor locale, ocoalelor silvice și A.J.V.P.S.-ului Gorj, să ia neîntirziat măsuri ferme cu acei care au încălecat și încălcă legalitatea, în privința pescuitului pe riuul Motru, și nu numai. Vreau ca glasul meu să se audă și să-i îndemne pe toți și să-i mobilizeze întru apărarea sănătății, bogăției și frumuseții fără seamăn a naturii patriei noastre.

...Am văzut un copil plîngînd pe malul Motrului. Plîngea lîngă un pui de vidră.

TUDOR MAGUREAN
pescar sportiv din Tirgu-Jiu.
str. 8 Mai, bl. 6, ap. 29

tizează pe localități, în funcție de numărul apartamentelor date în folosință, iar listele nominale sînt aprobate de Comitetul executiv al consiliului popular local. Intrucît Ministerul Comerțului Interior a repartizat suplimentar o cotă de butelii pentru asemenea cazuri, s-a ivit astfel posibilitatea și petentului i s-a aprobat o butelie de gaze lichefiate care poate fi ridicată de la ICS Metalchimice Craiova.

● Consiliul popular al sectorului 6, Comitetul Executiv: La scrisoarea înregistrată la dv. sub nr. 3165/1986, prin care tovarășa Burcea Eugenia solicita rezolvarea stabilirii în municipiul București în urma căsătoriei, vă informăm că petenta a fost invitată la sediul consiliului popular și, în prezența dînzei, s-a discutat cu Circumscripția 20 Militie-Militari, sectorul evidenței, spre a fi primită cu actele necesare pentru schimbarea domiciliului în municipiul București.

● Pe 19 iunie a.c., dimineața, m-am prezentat în str. Feroviarilor nr. 34, la un atelier de tîmplărie aparținînd de ICRAL Pajura din sectorul 1, să-mi procur, contra cost bineînțeles, niște stinghii simple pentru a monta la fereastră bucătăriei mele o plasă de sîrmă împotriva muștelor și

nim în eforturile de îmbunătățire a transportului în comun pe traseul liniei 5 din orașul de pe malul mării. Consiliul popular al municipiului Constanța precizează: „Traseul și orarul liniei de autobuze nr. 5 (fost 33) au fost aprobate de comitetul executiv al consiliului popular local, în funcție de necesitățile oamenilor muncii din zona industrială respectivă și de cota de combustibil alocată I.T.L.C. Astfel, autobuzele de pe această linie circulă dimineața, între orele 5-8, de la cap de linie, din zona industrială, pînă la poarta nr. 2 port Constanța iar restul intervalului pînă la stația EAC de pe traseul liniei de tramvai, călătorii urmînd a face transbordarea în tramvaiul 101 care circulă pînă la Gară. Menționăm că, în cursul anului 1987, pe traseul liniei nr. 5 se vor introduce troleibuze, asigurîndu-se în acest fel condiții optime de transport pentru locuitorii cartierului.”

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Fie-ne, totdeauna, cerul țării senin!

Zbor de pace

Reprezentanții României: Mielu Fețeanu, Mitu Marles, Ioan Diaconu

Oprîți la Monument!

Am trecut pe lângă locul acela de nenumărate ori. Și nu am oprit. În goana mașinii îmi spuneam „data viitoare am să opresc!”. Mereu „data viitoare”. Culmea este că din șuvoiul mașinilor ce se scurgeau și dintr-un sens și din celălalt nu am văzut nici una oprită, deși există și o parcare.

Și a venit o zi cu soare, cu cer senin; senin de se vedeau muntii, senin, tocmai bun de zbor. Venind dinspre București, pe varianta Ploieștilor, am văzut, la Strejnic o mulțime de mașini trase pe dreapta, iar ocupanții urmăreau zborul unor planoare. Atunci am fost sigur că a venit „data viitoare”.

Am oprit la locul unde, în plin cimp, înconjurat de spițele coapte, se află un monument, un vultur, împrejmuit cu un gard vopsit în seninul cerului, ai cărui stîlpi de susținere sînt pale de elice stilizate. Stăteam în liniștea aceluia loc privind mașinile ce treceau grăbite în și dinspre munte și mă gîndeam că, poate, pe șosea ar trebui să existe, un panou care să indice locul unde se află monumentul închinat vulturului de la Binținți, Aurel Vlaicu, cel care a pierit în încercarea lui de a trece primul, în zbor, Carpații. Cînd treceți pe șosea spre Valea Prahovei, oprîți o clipă aproape de Cimpina unde, pe stînga, se află monumentul ce cinstește unul din pionierii aviației românești.

DAN DĂNUȚ DORU ■

P.S.
Anul acesta se implinesc 80 de ani de cînd un alt român, Traian Vuia, a decolat, primul în lume, cu mijloace proprii.

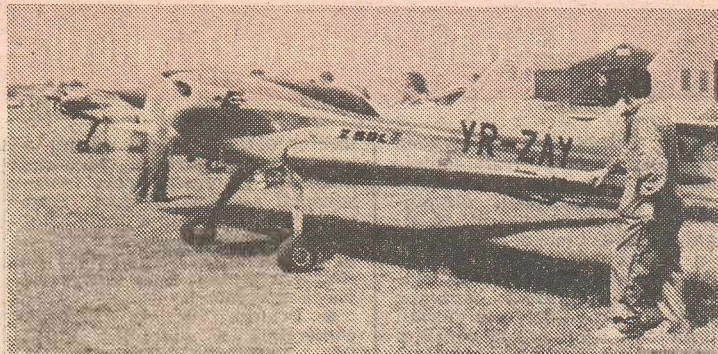
Anul 1986 este un an plin de aniversări ale aripilor românești. Au trecut 80 de ani de cînd Traian Vuia se ridica de la pămînt pentru prima dată în istorie pe cîmpia de la Montesson cu un aparat construit de el, mai greu decît aerul. Se implinesc 100 de ani de la nașterea savantului român Henri Coandă, inventatorul avionului cu reacție. Cu 50 de ani în urmă Alexandru Cătană ocupa locul I la pilotaj, la Miami, în Concursul celor două Americi.

În aceste zile se implinesc și 50 de ani de la înființarea Aeroclubului „Gheorghe Bănculescu” de la Strejnic — Ploiești.

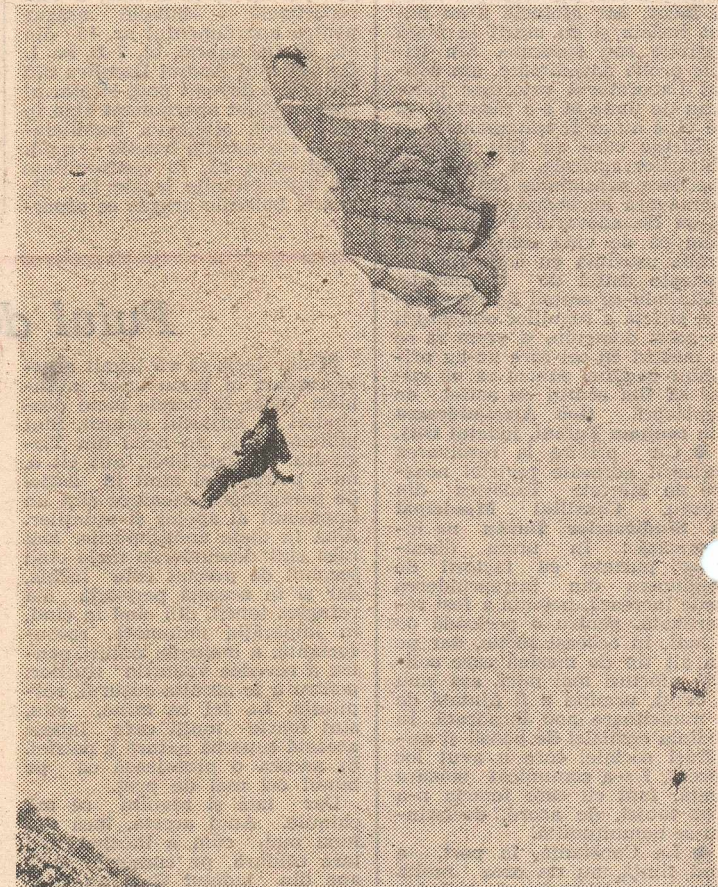
Sărbătoarea aeroclubului ce poartă numele primului pilot care a zburat pe distanța București—Madagascar purtînd proteze la ambele picioare a fost marcată printr-un concurs internațional de acrobație aeriană. Au fost prezenți piloți din R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă, R.P. Ungară, R.D. Germană, U.R.S.S. și România.

Duminică, 29 iunie, cei mai buni piloți ai țărilor participante s-au întrecut în măiestria lor într-o demonstrație de virtuozitate, de acrobație aeriană. Tot aici au fost prezentate în acțiune și noile creații ale acronauticii românești: planorul de acrobație IAR-35, motodeltaplanul IAR-42 și noi parașute tip clasic și tip aripă.

VICTOR RADULESCU ■

4 aparate legate într-o formație de zbor de 4 inimi curajoase — înainte de decolare

După o cădere lină...

...o povară de mătase

Cea mai fascinantă aspirație umană: cucerirea cerului

Irigarea terenurilor agricole se face din cele mai vechi timpuri. De atunci, generații după generații au perfecționat sistemele, ajungîndu-se astăzi la cele practicate în mod curent. Și totuși, actualele sisteme de irigare prezintă în unele cazuri greutăți în exploatare. Montarea, demontarea și mutarea repetată a conductelor și aspersoarelor necesită multă muncă. Accesul în culturile de o anumită densitate este greoi dacă nu imposibil și duce la deteriorarea acestora. Terenurile în pantă nu pot fi irigate cu actualele sisteme. Irigarea este condiționată de existența sursei de apă în apropiere. Dacă sistemele folosite pe scară largă astăzi nu trebuie schimbate, se simte nevoie în anumite situații să fie completate cu altele. S-ar mai putea aduce ceva

nou în acest domeniu? Se pare că da.

Inginerul Ion Bezuș-Citireag, din cadrul Cercului Inginozității, patronat de Sectorul 4 al Capitalei, și-a pus tocmai această problemă. După părere

noastră, soluția găsită merită toată atenția. Este vorba despre un arc realizat din segmente de țevă, legate prin racorduri de cauciuc flexibile sau din vertebre-balamale, care se pot rula sau derula cu ajutorul unor cabluri acționate de un trolie. Prin tracțiune, cablurile rigidează construcția.

Punctul de plecare al arcului poate fi o platformă mobilă, care prin rotire dirijează arcul în direcția dorită. Arcul, avînd o greutate de 100—150 kilograme, are o deschidere de 100 metri. Deci, în jurul platfor-

mei se poate asigura udarea pe suprafața unui cerc cu raza de 100 metri. Alimentarea se poate face cu un furtun flexibil dintr-un canal de irigare sau dintr-o sursă autonomă. Instalația poate fi montată pe platforma unei autocisterne.

Sistemul evită accesul în culturile dense și poate fi folosit cu eficiență îndeosebi în perioadele de secetă pentru udarea culturilor de pe terenurile neracordate la sisteme de irigații. Într-o grădină de legume prevăzută cu o rețea de alee cu latura de 200 metri se poate

care poate uda numai o suprafață semicirculară. Ingeniozitatea sistemului stă în modul de realizare a arcului. Acesta ar putea fi folosit și pentru construirea unor pasarele provizorii peste cursuri de apă, ca element de acoperiș pentru solarii, cupole de circ etc.

Ion Bezuș-Citireag a construit o machetă a arcului pe care o va expune la Salonul Cercului Inginozității din toamna aceasta. Să mai amintim că inginerul Ion Bezuș-Citireag, membru al Comisiei guvernamentale pentru realizarea roboților, a pus la punct un nou tip de motor cu ardere internă cu piston oscilant și un vehicul de concepție proprie, capabil să se deplaseze pe orice fel de teren.

OPREA GEORGESCU ■

Arcul care aduce ploaie

mei se poate asigura udarea pe suprafața unui cerc cu raza de 100 metri. Alimentarea se poate face cu un furtun flexibil dintr-un canal de irigare sau dintr-o sursă autonomă. Instalația poate fi montată pe platforma unei autocisterne.

Sistemul evită accesul în culturile dense și poate fi folosit

asigura udarea întregii culturi. După plierea arcurilor, instalația devine gabaritică și poate fi transportată pe drumurile publice. Instalația asigură o udare asemănătoare cu cea naturală din ploaie, de sus în jos. Tot pentru situații speciale, inginerul Bezuș-Citireag a imaginat un aspersor direcțional,

Pe Platforma Fizicii de la Măgurele

DESCOPERIRI RECUNOSCUTE CA PRIORITĂȚI MONDIALE

Îndelungi ani de căutări au dus la confirmarea existenței unei forme de radioactivitate necunoscută până acum: radioactivitatea cu emisie de ioni grei. Descoperirea, prevăzută teoretic dar neconfirmată experimental de către specialiști până anul trecut, repune în discuție noțiunile clasice despre modulele de dezintegrare a nucleelor atomice.

Fără a avea pretenția de a face un istoric, ni se pare potrivit să reamintim că, încă de la sfârșitul secolului trecut, s-a observat faptul că nucleele emit ceva. Fenomenul acesta de dezintegrare spontană a nucleelor diferitelor atomi a fost denumit radioactivitate naturală. Experimentele efectuate de Pierre și Marie Curie au dus la stabilirea mai multor tipuri de radioactivitate: alfa, beta și gamma. Radioactivitatea alfa, modelul clasic, presupune transformarea unui nucleu X într-un nucleu Y, cu emiterea unei particule alfa relativ ușoară, compusă din doi protoni și doi neutroni. Nucleul Y, rezultat din descompunerea nucleului X, rămâne aproape la fel de greu ca și el. În 1940 a fost descoperit un alt tip de dezintegrare: fisiunea nucleelor. În acest caz, nucleul nu se mai transformă într-o masă grea și una ușoară, cum se întâmplă în radioactivitatea alfa, ci în două fragmente de mase relativ apropiate.

Cercetările au continuat, iar anul 1970 a adus evidențierea unor tipuri de radioactivitate. Se avea în vedere emisia de protoni, neutroni și așa-numite emisii beta întinziată, urmată de emisii de doi neutroni. Teoretic, era prevăzută și emisia de doi protoni. Descoperirile au atras atenția și, în mod firesc, a crescut preocuparea pentru fenomenul de radioactivitate naturală.

Cercetătorii români au abordat, încă din 1938, o serie de probleme legate de fisiunea nucleară, radioactivitatea alfa și radioactivitatea beta. În cadrul Institutului de Fizică Atomică, aproape 20 de ani de asemenea cercetări au creat, pe de-o parte, un număr de specialiști în problemele respective, iar pe de altă parte rezultate care amplează și de înalt nivel, care puteau sta la baza unor noi descoperiri. Un moment semnificativ a fost, pentru întregă această activitate, anul 1978, când a fost întocmit un contract cu Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie, iar un colectiv de cercetători condus de dr. Valentin Ceausescu și-a reunit forțele. S-au impus preocupările de a stabili aspectele comune ale unor fenomene observate și s-au fundamentat prin modele teoretice comune rezultatele obținute până atunci.

În 1980, în cadrul Școlii de vară de fizică nucleară de la Brașov, avându-l ca director pe dr. Valentin Ceausescu, apoi într-un articol publicat între comunicările Institutului de la Dubna, U.R.S.S., se fac referiri la un nou tip de radioactivitate. Autori: D.M. Poenaru, M. Ivașcu, A. Săndulescu, M. Popa, D. Mazilu și un cercetător vest-german, W. Greiner.

Întreaga lume științifică începe să ia cunoștință de concluziile la care ajungeau specialiștii români. „De mulți ani — scrie revista „Science et Vie“ din ianuarie 1985 — diferite lucrări consacrate experiențelor de fizică semnalau că fisiunea nucleelor grele este însoțită uneori de radiații, altele decât alfa, cărora nu se reușe să li se identifice natura. Într-o comunicare apărută în Uniunea Sovietică și tradusă imediat în Statele Unite la sfâr-

șitul anului 1980, autorii — un grup de cercetători români și un teoretician din Frankfurt — recenzau un număr însemnat de astfel de fenomene, până atunci semnalate izolat... La sfârșitul studiului lor, autorii comunicărilor din 1980 prevesteau existența unei forme de dezintegrare a nucleelor grele, intermediară între dezintegrarea alfa și fisiune, propunând apropierea celor două probleme diferite”.

— Ne-am pus problema radioactivității naturale alfa prin aceleași modele ca și fisiunea nucleară — declară dr. Marin Ivașcu, director general al Institutului Central de Fizică. Această și pentru că modelele de dezintegrare alfa existente până atunci prevedeau valori diferite de cele obținute experimental, Trebuia, deci, avut în vedere un model de fisiune foarte puternic asimetric, dat fiind că dezintegrarea alfa prevede descompunerea nucleului în particula alfa (nucleu foarte ușor) și un alt nucleu destul de greu, spre deosebire de fisiunea nucleară propriu-zisă, în care nucleul inițial se descompune în două nuclee, chiar dacă nu egale ca masă, în orice caz, numai ușor diferite. Între produsele de fisiune nucleară găsim Cesium 137, Iod 131, dar și Stronțiu 89 și 90. De fapt, produsele de fisiune se situează pe o curbă caracteristică, ce se prezintă sub formă de șă. Trezind să se explice prin același model fisiunea nucleară și radioactivitatea alfa, a apărut în mod natural întrebarea dacă nu cumva nucleul se poate descompune emitind ioni grei cuprinși între particulele de dezintegrare alfa și nucleele de fisiune. Au fost efectuate calcule prin același model — așa-numit de fisiune puternic asimetrică — a probabilității de emisie a unor nuclee (ioni grei) de Carbon, Neon, Siliciu, Magneziu, Argon, etc. Modelul, el însuși perfectiionat ca să explice foarte bine toate tipurile de radioactivitate alfa măsurate experimental, dar și fenomenele de fisiune, a arătat că există probabilități mai mari de emisie a anumitor nuclee, precum Carbon 14, Neon 22, Magneziu 28, Siliciu 32, Calciu 48. Aceste previziuni se făceau în anii 1978—1980. Au fost primite, la vremea aceea, cu destul de multă rezervă de către literatura de specialitate. Noi am continuat însă perfecționarea modelului teoretic. S-au făcut calcule laborioase pentru diverse variante de descompunere a nucleelor, publicându-se între 1980—1985 peste douăzeci de articole științifice legate de fenomenele studiate.

În 1985 a apărut primul rezultat experimental care confirma descoperirea teoretică susținută cu 5 ani înainte. Un grup de cercetători de la Oxford a pus în evidență, în 1984, radioactivitatea prin emisie de Carbon 14. La puțin timp după aceea, cu un dispozitiv experimental mai perfecționat, un grup de specialiști din Franța, de la Orsay, a confirmat experimental englez. Mai apoi, un alt grup de cercetători din Statele Unite a evidențiat altă radioactivitate prin emisie de Carbon 14, cit și emisia de nuclee de Neon 22 și 24.

Atunci a fost și momentul recunoașterii, în revistele de specialitate, a meritelor cercetătorilor noștri, „Physics in Action” consemnă anul trecut: „Se pare că, fără a fi cunoscut de Roșe și Jones, un grup de teoreticieni români (A. Săndulescu, D. Poenaru și M. Ivașcu) împreună cu teoreticianul german W. Greiner, au prezis în 1980 că nucleele mai grele ca plumbul pot să se dezintegreze prin ioni mai grei ca particulele alfa. Procesul, definit ca «fisiune puternic asimetrică» de către autori, explică unitar dezintegrarea alfa, fisiu-

nea spontană și emisia de nuclee de masă medie”.

— Lucrând la Institutul unificat de la Dubna, A. Săndulescu și D. Hașeganu, cu colaborarea unor institute din Uniunea Sovietică, au pus în evidență emisia de nuclee de Neon și eventualitatea emisiei de nuclee de Magneziu și Siliciu. S-a confirmat, astfel, existența unui fenomen real de radioactivitate cu emisie de ioni grei, fenomen deosebit de important atît prin faptul că solicită o revedere a teoriilor de formare și descompunere a nucleului atomic, cit și prin aceea că, explicînd cele două fenomene fizice — fisiunea și dezintegrarea alfa — care păreau total diferite, confirmă la această scară aspectele de unificare a forțelor fundamentale. O serie de laboratoare continuă cercetările pentru a pune în evidență radioactivitatea prin alte tipuri de ioni grei, căutînd să se găsească fundamentarea modelului elaborat de noi prin aspectele de structură a materiei nucleare. Ultimele cercetări capătă importanță mai ales dacă ne gîndim la posibilitatea existenței unor rezonanțe puternice în radioactivitatea de ioni grei. Asta ar face ca fenomenul să capete semnificație în procesul de dezvoltare a energiei nucleare. Un asemenea tip de radioactivitate ar putea, în acest caz, folosi direct deplasării sarcinilor a însăși particulelor nucleare care sint ioni grei emisi în asemenea fenomene. Este numai o ipoteză în momentul de față. Avantajele pe care le-ar aduce societății umane merită eforturile care se fac în acest moment pe plan internațional pentru aprofundarea acestui fenomen.

Specialiștii Institutului Central de Fizică se ocupă, în prezent, de încă o problemă semnificativă pentru fundamentele fizicii în ansamblul său.

Elucidarea ei ar explica întregul fenomen al radioactivității nucleare. S-a emis ipoteza radioactivității prin emisie de particule elementare — pioni și muoni. Modelul elaborat de noi (autori: D.B. Ion, R. Ion Mihai, M. Ivașcu) consideră că în zona fiziunii simetrice se emit în afara produselor de fisiune și o a treia particulă, elementară, cel mai probabil pioni neutri sau pioni cu sarcină electrică. Calculele arată că un asemenea fenomen este cu o ordine de mărime mai mare (de 10 ori, de 100 de ori) decît radioactivitatea cu emisie de ioni grei. Acestea sint, deocamdată, previziuni teoretice care constituie doar motive de încurajare pentru experimenterii, să efectueze măsurători care să pună în evidență acest nou fenomen. Importanța lui este cu totul excepțională, dat fiind faptul că aceste particule elementare sint așa-zise particule de schimb pentru forțele nucleare. Confirmarea fenomenului susținut în modelul nostru teoretic ar pune problema reanalizării și reclassificării forțelor nucleare responsabile pentru anumite fenomene și, totodată, reformularea și transformarea unor teorii de mare amploare și utilitate în momentul de față în fizică. Inițial, ca și în primul caz, descoperirea a fost primită cu reținere. Modelul este acum în curs de publicare într-o revistă de mare circulație. Este rîndul măsurătorilor experimentale să dea decizia finală asupra justetei modelului propus.

Oricum, putem aprecia că aceste două noi descoperiri ale fizicii românești vin să se adauge la rezultatele de prestigiu pe care fizica nucleară din România le-a obținut în ultimii douăzeci de ani.

LIANA MOLNAR ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

De la „focul viu“ la chibriturile cu fosfor

În Munții Maramureșului și ai Bucovinei s-a păstrat pînă în primele decenii ale veacului nostru un obicei cu rosturi adînci. Cînd se urcau primăvara la stînele din munți, ciobanii aprindeau cel dintîi foc (pe care-l numeau „focul viu“) prin frecarea unor lemne, iar apoi oile erau minate să treacă peste flăcări — erau „afumate“ — pentru ca, în cele din urmă, păstorii să sară și ei de trei ori peste foc. De la acest „foc viu“ erau ulterior aprinse toate celelalte focuri ale stînelor din apropiere.

Desigur, la început de veac XX ciobanii dispuneau și de alte mijloace, mai lesnicioase, de a aprinde focul — amare și chiar chibrituri. Dar perpetuarea străvechii tradiții avea multiple explicații: trecerea oilor și ciobanilor, prin flăcări era presupusă a-i căli contra potrivnicilor pe care aveau să le întîmpine o vară întregă (atacul lupilor, furtuni, inundații etc.) și în același timp, în felul acesta, se celebra iscusința prin care, cu secole în urmă, oamenii pămîntului românesc făceau să țîșnească focul indispensabil existenței lor.

Cel mai simplu procedeu consta în frecarea a două lemne bine uscate pînă ce începeau să ardă mocnit. Dar nu era singurul. În zona Someșului între cele două lemne era introdus un al treilea lemn, care era apoi tras înainte și înapoi, iar cînd se încingea, era apropiată iască, care se aprindea de îndată. Un alt sistem consta din introducerea capătului unui băț rotund, nu prea gros, în ușorul porții grajdului, celălalt capăt intrînd într-o scîndură; o sfoară petrecută după băț îl răsucea apoi cu repeziune, asemenea unui sfredel. Iasca aflată în crăpătura din capătul bățului aflat în ușorul porții lua curînd foc. În fine, în valea Tașabor, din Maramureș, într-un băț de brad, infipt în pămînt, era fixată, în partea superioară, o scîndurică de brad bine uscată, găurită la mijloc; în gaură se punea puțină iască, iar scîndurica era învîrtită pînă ce iasca se aprindea. Există și o variantă în care scîndurica era învîrtită cu o manivelă, fixată într-un par infipt în sol. Tiberiu Morariu, Simion Florea Marian, D.A. Vasiliu, Ion Vlăduțiu s-au ocupat în detaliu de acest obicei și de semnificația sa materială și spirituală.

Tot în domeniul aprinderii focului, mai trebuie să consemnăm un moment interesant, puțin cunoscut, legat de o incontestabilă contribuție românească, datorată unui vrednic ardelen. Ne aflăm la Viena, în anul 1836, (acum 150 de ani). În laboratorul de chimie al Școlii Politehnice, profesorul Meissner face experiențe pentru a aprinde oxidul de plumb, prin frecare cu sulf, în prezența a numeroși studenți. Încercările sale eșuează însă. Unul dintre studenții reia, după ora de laborator, experiențele. Singur între rețorte și eprubete, el își dă seama că nereușita dascălului s-a datorat alegerii greșite a sulfului; înlocuiește sulful cu fosfor, îl pune în vîrful unui bețîșor — și iată-l obținînd, în aceeași zi, cele dintîi chibrituri cu fosfor, și astăzi larg utilizate.

Inventatorul chibriturilor cu fosfor este tocmai acest student, Ion I. Irimie (1817—1895), născut în comuna Leta Mare, din județul Bihor, fiul lui Ion Irimie, autor de scrieri de agricultură și administrator al proprietăților statului din Săcueni și Leta Mare. Ion I. Irimie este unchiul marelui cărturar care a fost Iosif Vulcan.

A urmat studiile secundare mai întîi la Oradea, apoi la Debrețin. Studiile superioare le-a efectuat la Viena și la Berlin, dovedindu-se un student strălucit și uimindu-și dascălîi prin originalitatea ideilor sale și cultura științifică pe care reușise să și-o însușească de timpuriu. Invenția chibriturilor cu fosfor atrage atenția asupra sa — după ce inițial nimeni nu luase în seamă născocirea sa (și el fusese nevoit să o vîndă la prețul derizoriu de 60 de forintzi!) În 1840, îl aflăm director al unei fabrici de chibrituri, care a funcționat timp de opt ani, asigurîndu-i o stare materială prosperă.

Norocul nu îi suride însă multă vreme. Adept al ideilor generoase ale pașoptiștilor, se alătură, împreună cu fratele său Iosif, trup și suflet, cauzei revoluționare. Apropiat de L. Kossuth, de a cărui încredere deplină se bucură, este numit de acesta „inspector al fabricilor de stat“ (1848—1849). În această calitate, organizează și dezvoltă pulberăria de la Oradea, unde produce nu doar explozii — unii după rețete proprii —, ci și tunuri, puști, muniții de tot felul.

Odată cu înfrîngerea revoluției, are mult de suferit, iar munca sa științifică nu se mai bucură de nici un sprijin din partea oficialității. În primii ani este chiar persecutat, urmărit, întemnițat, iar ulterior nu mai îndeplinește decît funcții obscure. A lucrat de pildă în calitate de contabil al Morii de aburi „Istvan“ din Oradea, apoi a fost tehnician la o moară din Debrețin, între 1868 și 1872 devenind totuși pretor de Bihor. Cu mijloace rudimentare, a mai efectuat unele experiențe de chimie la morile unde a activat, obținînd rezultate care au stîrnit interesul specialiștilor.

Să amintim și faptul că Ion I. Irimie s-a numărat printre primii la noi care a publicat lucrări de chimie, așa cum a arătat regretatul profesor clujan I. Al. Maxim. Menționăm, dintre acestea, *Über die Theorie der Chemie im Allgemeinen und die der Schwefelsäure insbesondere* (Berlin, 1838). În 1847 a apărut la Oradea primul fascicol din lucrarea sa *Elemente de Chimie* (200 pagini), concepută ca o amplă operă de sinteză, dar rămasă neîncheiată, datorită adversităților politice de care s-a lovit în urma activității sale revoluționare.

Oricum — cînd scăpărăm chibritul spre a aprinde focul, să ne amintim de I.I. Irimie din Bihor...

I. M. ȘTEFAN ■

P.S. În articolul închinat lui Ștefan Gheorghiuță, se va citi: „mecanicianul, inginerul și matematicianul...“, în loc de „mecanicul, inginerul și matematicianul...“, cum din greșeală a apărut.

Doi medici români elogiați la Tirana

● La Tirana, în 23 și 24 iunie, a avut loc prima Conferință de medicină și farmacie a Albaniei. Printre cei 600 de participanți, au fost și invitați din România, Grecia, R.D.G., Ungaria, Suedia. Din partea specialiștilor români au susținut referate academiștii Constantin Anastasatu, directorul Institutului de fiziologie, și profesorul doctor docent Agripa Ionescu, șeful Clinicii de chirurgie plastică și reparatorie. Lucrările participanților români s-au bucurat de un deosebit interes.

Ce facem cu timpul liber

La sfârșit de săptămână

În continuarea anchetei noastre, alte răspunsuri la această întrebare actuală

Natura îți oferă soluțiile.

Mai rămîne să „ai ochi“ să le vezi

Un tinăr grăbit, pe care l-am oprit din drum întrebându-l unde este zona de agrement a orașului Giurgiu, îmi răspunde sec: „Îmi pare rău. Nu știu“. Se apropie de mine un bărbat între două vârste, bronzat, cu aer sportiv, și un bătrîn. Mă adresez celui dintîi și primesc un răspuns prompt: „La Perla“. „La Perla? Ce e acolo?“, întreb. „Un strand și un restaurant. Să știți însă că sint cam departe de aici“. Bătrînul se grăbește să adauge: „Dacă vreți să ieșiți într-un loc frumos în afara orașului, puteți merge în pădurea Bălănoaia“. Le mulțumesc și plec spre strand.

Drumul pînă acolo măsoară vreo 3 sau chiar 4 kilometri. Strandul se află în port, pe malul Dunării. Se știe și cheamă (cum precizează anunțul de la intrare) „Dunărea“. Programul: zilnic de la ora 8 la 18. Lunea închis. Spre surpriza mea (obișnuit cu vinzoleala din strandurile bucureștene), locul e, însă, aproape pustiu. Îmi privesc nedumerit ceasul. E duminică, ora 9. Inventariez dotările strandului: două bazine de înot, unul pentru copii, celălalt pentru adulți. Apa din ele este curată și, datorită culorii albastre în care sint vopsiți pereții bazinelor, îți dă o plăcută senzație de răcoare. Plaja este suficient de mare. În stînga descopăr cîteva terenuri pentru volei, tenis și minifotbal (de la șeful bazei, Gheorghe Niculescu, aveam să aflu că în dotarea strandului nu există însă și o plasă pentru teren). Pe marginea bazinelor sint instalate 12 dușuri care, constat, funcționează toate. Între timp, pe poartă a intrat un grup de copii. Se dezbracă în grabă și plonjează în bazin. Peste tot e curat. Grupurile sanitare sint îngrijite, vestiarul spațios. Lipsesc însă obișnuitele cabine în care te poți schimba. De altfel, după cum mi-a spus Gheorghe Niculescu, nici vestiarul nu prea e folosit. „Toți s-au obișnuit să-și așeze hainele lingă locul unde stau pe plajă. Sau lingă bazin. Deși în anunțul de la intrare scrie că folosirea vestiarului e obligatorie“. Pe jos nu e nici o hirtie aruncată. Sint suficiente coșuri de gunoi. Nu există totuși nici un umbrar sub care să te poți feri de soare. Mai mult, strandul nu oferă nici un obiect de închiriat. Or, ar fi normal, să poți închiria aici o umbrelă, un șezlong, o minge, un joc de șah, măsuțe și scaune pliante ș.a. Argumentul pe care mi l-a dat șeful bazei, că s-a renunțat la închirierea obiectelor pentru că destul de multe erau înapoiate de vizitatori stricate, nu mi se pare convingător. Nu este normal să renunți la o activitate utilă, specifică locurilor de agrement, doar pentru că mai sint unii care nu înțeleg să folosească în mod civilizată lucrurile închiriate. Între timp s-a deschis și chiocșul din incinta strandului. Poți cumpăra de aici biscuiți, napolitane, bomboane, pateuri sau suc de la gheață. Ora 10,30. Au mai apărut vreo zece tineri. Văzîndu-mă mirat de numărul mic al vizitatorilor, casierul Marin Niculescu, mă lămurește: „Nu există nici un mijloc de transport în comun din oraș pînă aici. Cîteodată mai vine o cursă, dimineața, dar I.J.T.L.-ul „uită“ că oamenii mai trebuie să se șt întorcă seara în oraș. Și astăzi am sunat la I.J.T.L. Ne-au promis că vor trimite două autobuze. E aproape 11 și nu a ajuns nici măcar unul“. În apropierea

strandului există un loc de unde te poți imbarca pe un vaporas, „Callatis“, foarte cochet, care îți oferă o plăcută călătorie de o oră pe Dunăre. Dar pentru ca vasul să plece în cursă trebuie, condiție logică, să aibă pe cine transporta. Or, cel puțin în această zi, absența autobuzelor promise privează această frumoasă zonă de agrement de lingă Dunăre de afluența firească de vizitatori. Nici la ora 12, cînd am părăsit strandul, nu veniseră mai mult de 25 de persoane.

Plec spre cel de al doilea loc care-mi fusese sugerat. Pădurea Bălănoaia. Revin în centrul Giurgiului și o apuc, apoi, pe drumul ce duce spre Ghimpați. După vreo 5 kilometri, întîlnesc în stînga șoselei, o pădure. Cum alta, mai departe, nu vād, trebuie să admit că am ajuns, deși nici un indicator nu marchează locul. Singura intrare în pădurice este un drumeag pietruit. O apuc pe el în urma unui biciclist care are la spate o ladă cu sticle de bere goale. În mod sigur merge la popas, îmi zic. Și nu m-am înșelat. După nici o sută de metri, ajungem la o tonetă aparținînd UJCOOP-ului Giurgiu unde este mare animație. Se vinde

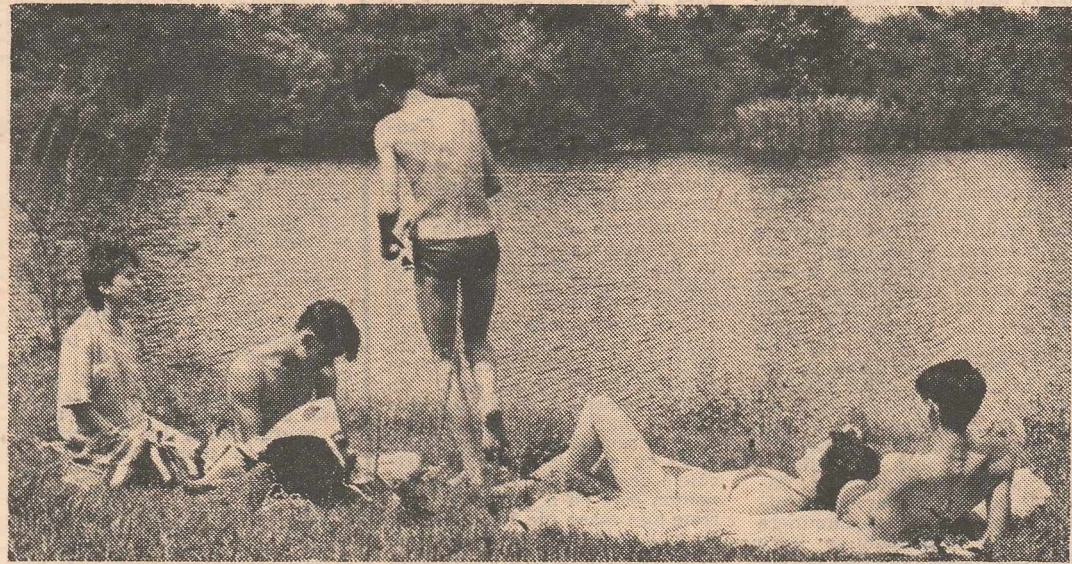
Lăutarii, scaunul și programul

Cel mai îndrăgit loc de petrecere a timpului liber de către ploieșteni rămîne parcul natural Bucov „la umbră“ cărui s-a realizat un adevărat complex de agrement, denumit „Dacia“. Au la îndemină, odată ajunși aici — și reușesc s-o facă apelînd la două trasee de autobuze, 14 și 38, și la trei minicare, toate pornind din centrul municipiului — trei lacuri, pentru pescuit sau plimbarea cu bărcile, o scenă în aer liber unde artiștii amatori oferă gratuit celor prezenți spectacole artistice, antrenante și o grădînă zoologică în apropierea debarcaderului. Bucovul, spun ploieștenii, este pentru ei cum e Snagovul pentru bucureșteni, avînd însă avantajul unei distanțe mai mici. În sfîrșit, ca în orice complex de agrement nu lipsește un restaurant „Parc“ al I.C.S.A.P.-ului, cochet și atrăgător în urma modernizărilor din ultimul timp, care are o terasă acoperită cu 400 locuri, plus alte

ja. În zilele normale, adică, cele cu soare, este lume cită frunză, venită nu numai din Ploiești ci și din comunele vecine — Bucov, Valea Călugărească, Albești, Urlați.

La o altă masă, doi pescari amatori, dotați cu cele mai sofisticate amulete, se întrețin în fața unei beri. Doi lăutari, hotărîți să le alunge tristețea, le cîntă la ureche. Chelnerii îi alungă. Ei se fac că pleacă. După scurt timp, reapar, alipindu-se altei mese. Un fel de joc de-a v-ați ascunselea care stîrnește buna dispoziție a celor prezenți.

Vizităm punctele de atracție ale Bucovului. Ajungem și la plajă. În spatele restaurantului Bucov, al cooperației de consum, lume „ca la meci“. Se vinde bere. Acolo, pe loc, în picioare, la botul calului, cum se spune!, „De ce nu intrăți în restaurant și stați în ploaie?“ — l-am întrebat pe unul din consumatori. Pentru că acolo nu se mai servește! Asta-i situația! — zice ridicînd din umeri. Ne îndreptăm spre local. În ușa, un scaun. Ne strecurăm pe lingă el și intrăm. Înăuntru, o singură masă ocupată cu doi clienți. Serveau fripturi. „Vrem și noi ceva de

Fotografii de ELENA GHERA

bere. Afară se prăjesc cirnați la grătar. Mă interesez dacă în afară de această tonetă a cărei firmă te anunță, cam pretențios!, că te afli la „Popasul Bălănești“ mai există aici și altceva. Nu există. Iar toneta este deschisă doar în unele duminici, funcționînd pînă se epuizează stocul de bere. Am un sentiment de regret. Locul este într-adevăr foarte pitoresc. Copacii, nu foarte deși, nici foarte înalți, îți oferă o umbră luminoasă la adăpostul căreia ești tentat să rămiți multe ceasuri. Locul este însă, din păcate, neamenajat. Și cu puțin efort ar putea fi transformat într-o bază de agrement! Cîteva mese și scaune din lemn și, de ce nu, cîteva căsuțe tip camping.

Ce am aflat, deci, în cele cîteva ore în care am încercat să mă recreez la Giurgiu? Că, de fapt, agrementul propriu zis se limitează aici la un strand, e drept foarte îngrijit, dar dotat (încă) insuficient și izolat de centrul orașului nu atît prin distanță, cit prin lipsa de interes a I.J.T.L.-ului. E cam puțin. Mai ales că există, m-am convîns, locuri în care natura singură îți oferă soluțiile. Rămîne doar să „ai ochi“, și, firește, bunăvoință.

ALEXANDRU ȘERBAN

600 amplasate sub cerul liber. Și cum ei vin la iarbă verde își pot procura, din mers, mititei, frigărui, crenvurști, cirnăciori sau bere și răcoritoare apelînd la alte 20 de bufete volante plasate de cei din alimentația publică în locurile fierbinți. Jos, la plajă au la dispoziție încă un bufet al I.C.S.A.P.-ului, un restaurant al cooperației de consum, dincolo de lac, un altul...

Cum sperăm ca în acea zi de duminică ploaia ce se pornise să intre în rîndul ploilor trecătoare, ne-am instalat pe terasa restaurantului „Parc“, urmărînd, ca la un spectacol, puțînii clienți veniți care cu bicicletele, care cu autobuzele sau mașinile propriete, cu aceeași speranță în suflul, a înseninării timpului. Cei ai casei se pregătiseră ca pentru o zi de vîrf, zi în care, dacă n-ar fi fost ploaia, le-ar fi trecut pragul peste 30 000 de clienți!

Stăm de vorbă cu o tinără familie de ploieșteni, Dascălu. Și-au făcut un obicei, ne spun, să vină în fiecare duminică aici. De ce doar aici? Pentru că, pe lingă o masă bună, cu preparate întotdeauna proaspete și variate, servită în mijlocul naturii, se recrează cu adevărat făcînd sport, plimbîndu-se cu barca, coborînd apoi la pla-

mincare, ce ne puteți oferi?“ — ne adresăm tinărului din spațiile vitrinei-bufet. „Nu servim, n-ați văzut scaunul?“ — răspunde pe un ton zeflemist care nu permite replică. Insistăm, nu este încă ora de închidere; ne puteți da măcar o gustare rece? „E închis!“ ni se răspunde. Nu am văzut pe ușa nici un program afișat!, continuăm noi dialogul. „Ce mai trebuie program dacă am pus scaunul! Și apoi, v-am spus, nu servim, nu e clar?“

Nu era clar. Aflăm, în final, că tinărul, care mai are atîtea de învățat nu numai despre felul de a face comerț, ci și despre felul de a se comporta cu oamenii, este ospătar și se numește Alin Ștefan; șeful de unitate, Constantin Breslașu plecase mai devreme din cauza ploii. Rămăseseră, de fapt, doar 3 din 8: el, colega lui și vinzătorul de bere. Cam cum motivează omul de pe scaun lipsa lui de respect față de cumpărători? Nu ne-a servit, zice, intrucît ei, clienții, vin, se uită ca la Muzeul Satului (!!) și după ce-i omoară cu întrebările nu servesc nimic; dacă nu au clienți, cum să servească?!

Ca și cînd noi am fi aterizat aici direct din lună!

GEORGETA ȘTEFANESCU

În loc de concluzii

Și totuși, ce facem cu timpul liber? Întrebarea persistă, iată, mai ales după raidul întreprins de redactorii noștri care au constatat, în locurile unde au fost martori oculari, prea puțină imaginație, un prea mic interes și preocupare din partea celor responsabili cu organizarea agrementului față de această treime a vieții noastre. Agrementul nu este, se știe, o modă, este un concept mai larg ce incumbă o triadă de scopuri — reafacerea forței de muncă, menținerea stării de sănătate a populației, satisfacerea unor obișnuințe și deprinderi culturale. Este, ca atare, nu doar o chestiune personală, ce îl privește pe fiecare, ci una socială, interesînd societatea în ansamblu. Un capitol însemnat al nivelului nostru de viață. În amplul program de sistematizare a tuturor localităților țării, și mai ales a celor urbane, asigurarea și amenajarea zonelor verzi și de agrement din interiorul ca și din perimetrul adiacente acestora se bucură de atenția și grija cuvenite, încît să putem vorbi despre existența unor veritabile centuri de agrement din jurul marilor și micilor orașe.

Există totodată o preocupare constantă a conducerii de partid și de stat pentru creșterea bugetului de timp liber prin reducerea săptămîinii de lucru, ce urmează ca, pînă în anul 1990, să ajungă, la 42 de ore, ceea ce înseamnă că vom dispune de mult mai largi posibilități pentru odihnă, pentru cultură, pentru sport, pentru împlinirea personalității fiecărui membru al societății.

Ce facem, așadar, cu timpul liber?

Unde și cum îl petrecem? Care ne sint aspirațiile și nevoile? În ce măsură organizații vin în împlinirea lor cu servicii adecvate?

Dar se cunosc aceste nevoi?

Cu siguranță Da, ne argumentează, cu datele unui studiu temeinic întreprins de un grup de cercetători științifici ai Laboratorului de cercetări sociologice din cadrul Institutului central de cercetare, proiectare și directivare în construcții, tinerii sociologi Gabriela Mihaela și Traian Cernescu. Studiu care se referă exact la tema pusă și de noi în discuție și anume „Organizarea zonelor de agrement (parcuri, stranduri, lacuri) în vederea îmbunătățirii modului de utilizare a timpului liber al populației din Municipiul București“. Deci, beneficiarul temei de cercetare: primăria Capitalei, edilii orașului cu 2 milioane de locuitori, orașul industrial și orașul universitar cu cealaltă populație: ei, flotantă care, în cea mai mare parte a timpului dintr-un an, apelează și beneficiază tot de zonele și dotările, pentru agrement din intravilanul și extravilanul Bucureștiului. Dar, concluziile sint perfect valabile și pentru toate celelalte localități urbane, mai ales cele ce cuprind „proponeri pentru îmbunătățirea metodologiei de sistematizare a zonelor de agrement din aria periurbană“.

O primă concluzie ar fi aceea: că din punct de vedere al spațiului, Capitala, ca mai toate orașele țării, se încadrează, ba chiar le depășește, în norme internaționale pentru aglomerările urbane, de a asigura între 17 și 25 metri pătrați de spațiu verde pe cap de locuitor. Foarte important de reținut este rezultatul sondajului privind utilizarea acestora. Peste 86 la sută din populația activă frecventează cel puțin odată pe lună un parc sau o zonă verde. Important, deocarece, această nevoie de ieșire la aer curat, într-un spațiu liber, mai larg și mai deschis decît peluza ori scuarul din fața sau din apropierea blocului, se corelează cu faptul că 90 la sută din populație preferă, nu cum mai cred unii sofisticăți ori saturați de aglomerație, locurile „virgine“ din natură ci „zonele amenajate“. Citeadinului de azi nu-i mai este suficientă doar iarbă verde de acasă (unde puțînii mai pot să se întorcă, chiar dacă fac parte din prima generație de urbani); el vrea să se deconecteze practicînd sporturi, găsînd puncte de interes turistic, servicii de cultură, servicii pentru odihnă, servicii comerciale, ca și numeroase alte facilități ale civilizației moderne. Mai concret, studiul a relevat nevoia unor terenuri de sport cit mai diverse, pentru toate vîrstele și toate sporturile, inclusiv cerința instalării unor mese de șah în unghiuri mai retrase, mai liniștite, sub copaci umbroși, mai

indepărtate de lumea deslăntită a vobeiștilor, să zicem sau a tereurorilor de joacă pentru copii. Atât cei ce se deplasează cu autoturismele, dar mai ales cei care găseseră plăcerea petrecerii sfârșitului de săptămână pe două roți, cu bicicleta ori motoreta, precum și cei care merg cu transportul în comun vor să-și poată procura în locurile unde poposesc materialul sportiv necesar, să-l poată închiria, să nu fie nevoiți să-l tîrască de-acasă, kilometri întregi, să nu se împovăreze cu tot soiul de echipamente, mingi pelete... Lucru absolut posibil, dacă unitățile de închiriat obiecte sportive și-ar muta, vara, unele servicii și birouri — ca și iarna la munte — în zonele consacrate agrementului. În spațiile cu mare vald turistic la sfârșit de săptămână. Mulți și-ar petrece nu doar o simbrătă și o duminică la Buda, pe malul Argeșului, ori lângă aripa pădurii, la kilometrul 36, pe magistrala Piteștiului, ori la Moara Domnească, ori la Căldărușani, ori în preajma Palatului Udriște Năsturel, dacă ar dispune de amenajările de la Snagov, spre exemplu. S-ar dezaglomera acest nod al minivacanțelor bucurestene, atât de sufocat de lume încît, în loc să respire aer curat, poți să suferi un șoc de agorafobie. Cum precizează interlocutoarea noastră, sociologul Gabriela Mihaela, această largă investigație de masă a cerințelor populației constituie o „inepuizabilă sursă de idei pentru amenajarea inspirată și rentabilă — atât pentru cetățean ca beneficiar cit și pentru organizatori pentru comerț, cluburi sportive, cluburi și case de cultură, pentru cooperarea meșteșugărească și de consum — a spațiilor de agrement”.

Organizarea pe categorii de preferințe, după categorii profesionale și de vîrstă ar putea să creeze un specific, să dea farmec și inedit unora dintre acestea, să specializeze și să profileze altele, oferind un echilibru între zone. Se cer biblioteci în aer liber (și de ce nu s-ar înființa cînd există experiența aceleia din Cîsmișii?)!, se solicită refugii pentru ploaie (chioșcuri inspirate, cu o arhitectură care să dea personalitate locurilor respective), căsuțe de camping (în toate zonele perurbane), perimetre delimitate și anume amenajate pentru corturi, și minisate de vacanță dotate cu puncte de apă potabilă, cu toalete publice, tonete pentru desfacerea mărfurilor... (Comerțul stradal, bazarele și-ar afla atât de bine vazăle și menirea aici). Se propune chiar și un mod mai savant de dispunere a băncilor din parcuri, grădini și păduri periurbane cu funcții de agrement. Mai expuse către aleile de promenadă pentru cei din locuri de muncă solitare), mai retrase, chiar ascunse de boschete pentru cei înclinați spre reverie și visare, pentru cei care vin să lucreze, să studieze în aer liber.

O fațetă a agrementului la care sînt dator să mediteză atât arhitecții, specialiștii în sistematizare și arhitectură peisajeră, inginerii horticoli din serviciile domeniului public, cit și cei ce se ocupă (sau ar trebui s-o facă) de agrementul sfîrșitului de săptămînă. Să vadă ceea ce este atât de vizibil în constatările din articolele apărute și anume că, în afară de ceea ce oferă mama-natură și unele unități de alimentație publică, prea puține zone de agrement, chiar și din jurul Capitalei, au acele dotări necesare petrecerii unui timp liber la nivelul cerințelor populației. Nu, să nu ni se argumenteze, cum unii dintre organizatori o fac, „Da, dar ne trebuie investiții, ne trebuie bani!” Experiența întreprinderii „Autobuzul” poate să dea o replică, să arate că este vorba de tactica strălucirii. Cu preocupare, cu fantezie și prin munca obștească a beneficiarilor, a tinerilor din uzină, și-a amenajat o bază proprie de agrement în preafrumosul loc de pe malul Argeșului, în apropierea comunei Buda. Ei și-au construit astfel modelul lor cultural și prin el un cult al petrecerii timpului liber în natură și în mod activ. O experiență similară am întîlnit în micul oraș Ialomițean Tîndărel, o alta, demnă de preluat, există și la Tg. Mureș și o alta la Timișoara. Toate cite există și mai ales cele care nu există ridică însă, o altă întrebare: cine răspunde de organizarea agrementului, de buna gospodărire a ceea ce avem? Dirijorul cu rol de a ține în mîinile și concepția sa concertul instituțiilor cu responsabilități în acest domeniu? Ar fi domeniul public, nu-i așa?

CICI IORDACHE-ADAM

Pentru a recunoaște cu ușurință un om ai nevoie să reții chiar și numai un amănunt semnificativ. Pe Constantin Costiniuc, administratorul blocului G 8 din cartierul bucurestean Titan, îl recunoști după servietă. O servietă roșcovană, mare, plină și mereu deschisă, proprietarul ei temindu-se probabil că i-ar strica fermoarul deschizînd-o de sute și sute de ori pe zi. Servietă aceasta este depozitarul speranțelor citorva zeci de familii din blocul mai sus amintit, familii care s-au mutat încă din februarie și care nici pînă azi nu pot beneficia de apă caldă și gaze. Sint, adică, în servietă cu pricina o multime de nume și numere de telefon (din care s-ar putea constitui, în eventualitatea unei riguroase ordonări, un veritabil îndrumar pentru proaspeții aleși în funcția de administrator), adrese către nenumărate instituții, alte însemnări privind stadiul lucrărilor, memoriile și scrisori (una dintre acestea fiind expediată și revistei noastre).

Sînt o multime de lucruri care-i nedumiresc pe locatarii blocului G8. Nu-i poartă pe ei nici un chip să priceapă de ce constructorul e neglijent, de ce e nevoie de remedieri la o clădire nouă-nouă și, lucrul cel mai important pentru ei în momentul de față, de ce se întîrzie atât de mult darea în funcțiune a punctului termic și pornirea gazelor. Administratorul le spune o multime de lucruri, știe sumedenie de povești privind practica întîrzierilor, a purtatului de colo-colo, dar aceste istorisiri, cit ar fi ele de hazlii ori de pline de tîlc, nu pot ține în nici un fel de cald (mai ales la propriu). Am avut posibilitatea să ascult, depănate pe indelele, o serie întregă de pătani prin care a trecut respectivul administrator, însumarea drumurilor făcute de el pe la diferite întreprinderi și unități (pentru rezolvarea problemelor locatarilor, firește) atîngînd o cifră, dacă nu astronomică, oricum de domeniul sutelor de kilometri. Pretutindeni era recunoscut după geantă, ajungînd, cu încetul, să devină într-un fel „de-al casei” peste tot pe unde colîndă. Dar asta fără nici un fel de eficiență.

Ne-am decis, în urmă cu

cîteva zile, să refacem o parte din traseul atît de bine cunoscut lui Constantin Costiniuc, încercînd să aflăm (el — pentru a nu știu cîta oară, eu — pentru prima dată) care sînt cauzele întîrzierilor și care sînt obstacolele care stau în calea bunului și firescului mers al lucrurilor.

Am început drumul de la întreprinderea de rețele și instalații de distribuție a gazelor naturale din strada Cavafii Vechi. Aici — conducerea era într-o sedință, astfel încît am urmat sfatul inginerului Ion Pașculea (unul dintre nenumărații specialiști care îl cunoșteau pe administratorul nostru și al cărui nume figura pe interminabila listă din servietă cu speranțe). Ingerul Pașculea semnase recepția lucrărilor efectuate de către întreprinderea antrepriză de instalații, constatînd că totul este în ordine, și,

Servietă cu speranțe

în consecință, se poate trece la deschiderea gazelor. Dosarul fusese trimis, la secția I din Bulevardul Mărășești, de unde trebuia ca o echipă de lucrători să treacă la efectuarea bransamentelor. Așadar, la drum!

Nici la secția din Bulevardul Mărășești n-am putut afla pe cineva din conducere, șeful de secție însuși fiind plecat pe teren. Dar informații am găsit. Precise și utile. Dosarul pentru deschiderea gazelor la blocul G8 era, într-adevăr, acolo, purtînd numărul 1101. Dar lucrările nu puteau începe. De ce? Foarte simplu. Deși instalatorul autorizat al întreprinderii, Ilie Constantin, și inginerul Pasculea semnaseră recepția, maistrul Gheorghe Cîncă, deplasat în cartierul Titan, sesizează lipsa a trei calote, a tije de perete și faptul că terenul e denivelat, lucruri care împiedică începerea lucrărilor de deschidere a gazelor. Cum s-a făcut, în acest caz, recepția? Sau, mai bine zis, de ce s-a făcut? Drept răspuns, ni se oferă o listă cu alte 16 cazuri similare, deficiențele datorîndu-se celor care au efectuat lucrările, întreprinderea cea mai des pomenită fiind

I.A.I. București. Fapt pentru care pornim către sediul acestei întreprinderi, în Calea Victoriei (nu pe Splaiul Unirii, cum am fost îndrumați; în servietă administratorului Costiniuc existînd, cum altfel?, și adresa și numerele de telefon și numele celor care s-au ocupat de problema blocului în cauză. Adăun și aici o serie de lucruri importante și precise. Cel mai important este acela că, odată făcută recepția, întreprinderea de instalații nu mai are nici în clin, nici în mincă, nici ieri, așadar cu întreprinderea de gaze. Apoi, obiectele pe care le formulează acum cei de la gaze sînt neîntemeiate, remediile necesare fiind niște amănunte fără importanță, e vorba, în fond, de o șicanare și punere pe drum a unor oameni care ar merita un altfel de tratament. Și, la urma urmelor, întreprinderea de instalații e interesată numai de

conducța subterană, lucrările exterioare urmînd a fi efectuate de către întreprinderea antrepriză de construcții edilitare. Să facă ei ceea ce trebuie, ce le revine ca executanți!

Așadar, problema gazelor e ca și rezolvată! Dacă se fac repede remediile respective, se va face, la fel de repede, și deschiderea. Totul e cum nu se poate mai limpede. Atîta doar că, mergînd înapoi la Titan și cerînd sprijinul inginerului Porojan, de la I.A.C.E.D., vedem, cu ochii noștri (mirați, să recunoaștem) că toate remediile înscrise pe dosarul blocului G8 nu sînt necesare! Există și calote, terenul e nivelat, există și tija de perete... Atunci? Telefonăm iarăși la unitatea din Bulevardul Mărășești. Spunem ce și cum. Poate că s-or fi făcut între timp, ni se răspunde. Bine, să zicem, dar gazele cînd pot fi pornite? Păi, să vedem, o să mai trimitem un mastru să constate cum stau lucrurile și într-o săptămînă-două poate se rezolvă.

Mai rămîne apa caldă. Mergem, pentru a vedea ce mai trebuie întreprins, la secția Titan, de pe Șoseaua Cățelu,

alte sesizări, deși se refereau la primirea de ambalaje, avuseseră aceeași soartă. Cit privește sesizările referitoare la ambalaje, responsabilul m-a condus întîi în magazin, apoi în spate, lîngă autoturismul său. Munți de sticle, navete, box-paleti, „I.C.R.A. Industriilor, zice, în ciuda obligațiilor ferme, nu vrea să le ridice. Cînd nu are mijloace de transport, cînd nu are spațiu de depozitare. Cînd noi rezolvăm transportul, trebuie să discutăm cu ei, pentru că riscăm să le ducem și să ne întoarcem cu ele. Zic că n-au loc. Și eu țin în spatele magazinului sticle și ambalaje în valoare de 250.000, fără nici o supraveghere. La noapte le poate lua oricine”. Trebuie să recunoaș-

te să cumpărăm? În primul rînd observ că de multe luni reclamațiile nu merg la serviciul comercial. Oare pentru ce mai există acest jurnal? Această întrebare scrisă de un cumpărător în chiar jurnalul unității nr. 55 atrăgea atenția asupra unui adevăr foarte simplu. În Jurnalul cumpărătorului nu se uită decît cei care sesizează. Altfel, cineva i-ar fi răspuns, ar fi negat, ar fi dispus o măsură sau ar fi infirmat cele sesizate. Dar și această sesizare, legată chiar de modul de rezolvare a sesizărilor, a rămas nerezolvată. Drept pentru care am plecat și noi pe drumul care ar trebui urmat de aceste opinii. Propuneri, sesizări și reclamații ale oamenilor muncii. Adică am făcut o vizită la I.C.L. Ali-

secție a G.I.G.C. Șeful secției, inginerul Cucuiu, ne oferă doar informații, cum sa spun, confidentiale. N-ar avea voie să le ofere, nu e împuternicit pentru așa ceva, trebuie să sîm de vorbă cu inginerul Gheorghe Dabela de la direcție, care știe tot așa de bine ca și eu toate datele problemei. (Am discutat și răspunsurile au fost identice aceluia primice la secție). Care ar fi aceste date? Din capul locului trebuie spus — și inginerul Cucuiu a spus-o cu fermitate — că încă nu poate fi vorba de distribuția apei calde intrucît lucrările nici măcar n-au fost recepționate. Nici punctul termic, nici canalul primar și nici canalele de distanță, care leagă între ele blocurile noului cvartal, de la G1 pînă la G8. Cine i-a pus pe oameni ăștia să se mute cînd au văzut că n-au apă caldă și gaze?, se întrebă interlocutorul meu și sint că trebuie să-i răspund: la fel de simplu și de ferm: nevoia.

Înapoi la G8. Același inginer Porojan — pe care locatarii au prins a-l îndrăgi pentru că pune suflet în tot ce face, a dat o mină de ajutor în permanență și, mai întîi de toate, a fost în permanență prezent pe șantier — ne conduce să vedem modernul punct termic, apoi canalele nerecepționate. Singurul lucru care ar mai trebui făcut ar fi un post trafo, unde să se instaleze un generator, lucrare care ar fi de competența și intră în sarcinile Antreprizei de construcții montaj nr. 2. În principiu, mi se spune, dacă toată lumea ar fi acționat cu seriozitate, respectînd strict morala profesiei, dacă toți constructorii, instalații și ceilalți implicați în lucrările care au avut loc s-ar fi ținut și la zecile de familii care sînt frustrate de niște corințe de elementară civilizație, totul ar fi fost gata demult.

Drumurile administratorului Costiniuc vor mai continua (nu prea mult, i-am dori), iar speranțele din nelipsita lui servietă vor continua să îmbobocescă. Dar o satisfacție tot are: a primit noi promisiuni.

Dincolo de ele însă, rămîne răspunderea celor care aveau obligația să lucreze repede și bine, serios, așa cum ne-au învățat constructorii noștri.

DAN MUCENIC

tar A 17 avea două referitoare la ambalaje, iar din cele 49 de sesizări de la unitatea nr. 55 nu avea nici una. Chiar nici una? Nu, deși merg aproape în fiecare zi pe la această unitate, a spus el. În general, eu cum știu ce scrie în ele! Ce? am întrebam noi. „Cam ce scrie și în procesele verbale întocmite de echipele de control obțesc. De ambalaje știe toată lumea. De mărfurile dosite, la fel. În loc să scrie în Jurnalul cumpărătorului, mai bine dădeau telefon la miliție”. Adevărul este că situația de la cele două magazine este posibilă și pentru faptul că merceologul care răspundea de ele socotea sesizările ca pe niște lucruri arhicunoscute spre a mai fi băgate în seamă.

Cu o atitudine de genul „Eu ce să le fac? Le atrag atenția”, sesizările cumpărătorilor și Jurnalul aferent se reduceau la o formă scrisă de a-ti da cu părerea. Or, nu-l este nimănui îndăgut să ignore legi și dispoziții, modalități deja încetățenite în societate de a contribui la bunul mers al treburilor obștii. Am prezentat situația de mai sus și directorului I.C.L. Alimentara 3, Florin Dumitrescu. „Dacă oamenii au sesizat și nimeni nu le-a răspuns, e vina noastră. Înseamnă că sistemul nu funcționează. Sesizarea cumpărătorului nu a mai ajuns pînă la noi, darămite să se întoarcă și să determine o rezolvare. Singura soluție e să luăm măsuri”. Nu știm ce măsuri s-au luat la I.C.L. Alimentara 3, dar situația din cele două magazine nu e cituși de puțin singulară. În ultima vreme Jurnalul cumpărătorului a rămas un caiet în care scriu mulți și citesc puțini, o formă simbolică de a-ți spune părerea. Or nu părerile interesează, cit mai ales rezolvarea sesizărilor, creșterea gradului de civilizație. Și chiar dacă par arhicunoscute, chiar dacă sînt scrise stingaci sau neglijent, nu stilul sesizărilor contează, nici măcar vinovatul schimbarea situației, îmbunătățirea serviciilor, a stării de lucruri din unele magazine. Căci Jurnalul cumpărătorului nu este un moft. E o modalitate serioasă de intervenție în treburile obștii.

CORNEL NISTORESCU

Nu e vorba de jurnal, ci de idee!

tem că în privința ambalajelor responsabilul avea dreptate. Cum ele reprezintă o chestiune mai complicată asupra căreia vom reveni pe larg, am rămas la prima nedumerire. Jurnalul cumpărătorului, această formă concretă de participare a omului simplu la bunul mers al activității. În primul moment am crezut că e vorba de o neînțelegere. Responsabilul, în nepăsarea sa, a ignorat însemnările cumpărătorilor. Pentru edificare, am făcut o vizită la alt magazin din apropiere. La unitatea nr. 55 din complexul alimentar 35 am primit Jurnalul cumpărătorului imediat după ce l-am cerut. Abia cînd l-am răsfoit ne-am dămîrit. Nu mai avea nici o filă liberă. Din 17 februarie 1986 pînă în 15 iunie fuseseră scrise 49 de sesizări. Nici una nu se bucurase de vreun răspuns. Am căutat-o pe responsabilă. Bineînțeles, nu era. Așa că am încercat s-o cunoaștem după caracterizările scrise ale cumpărătorilor. „În această unitate se cară marfă la diferite sacose de către persoane străine de unitate. Ne întrebăm, oare noi care așteptăm civilizată nu avem vote

mentara, sector 3, instituția care are în subordine aceste magazine și este obligată să vegheze la aprovizionarea, funcționarea și organizarea comerțului.

Cum se rezolvă sesizările oamenilor muncii? Cu cită seriozitate e tratat acest drept al omului simplu, această formă de democrație, de participare la bunul mers al treburilor obștii? Andrei Pătrașcu, șeful serviciului Comercial III din cadrul amintitei instituții ne spunea că responsabilii de unități au obligația de a se prezenta cu Jurnalul cumpărătorului și cu registrul unic de control la registratură. Acolo ei depun un cupon de sesizare, cuponul urmînd să conțină o sinteză a opiniei cumpărătorului. Treccm peste faptul că amintita sinteză e realizată de chiar cel vizat, adică de responsabil. De la registratură, cupoanele sesizărilor se distribuie pe servicii, iar serviciile comerciale le distribuie merceologilor care au sarcina de a se ocupa de rezolvarea lor. Cum de cele două unități răspundea economistul Florentin Pavel, i-am solicitat cupoanele sesizărilor din ultima vreme. De la magazinul alimen-

Comentariul
săptămânii

Pace și dezarmare (XVIII)

A. I. P. la calea jumătate

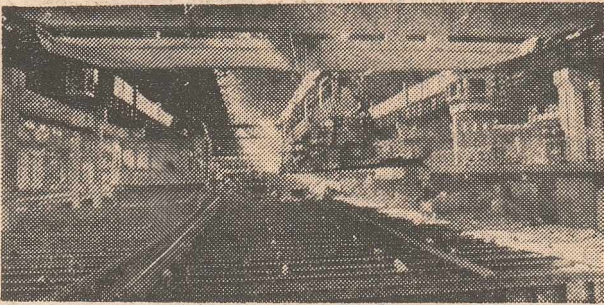
Aflat, ca orice segment de timp, sub semnul implacabilului Saturn, Anul Internațional al Păcii a ajuns, iată, la calea jumătate. În cele șase luni împlinite ale lui au existat, pe șantierele A.I.P., numeroase împliniri. Este vorba de acțiuni, activități și luări de poziție în favoarea păcii și a dezarmării, pentru înlăturarea pericolului unui război pustiitor. Aici se încadrează și inițiativele și apelurile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, privind dezarmarea nucleară și chimică, privind reducerea armamentelor clasice și a efectivelor militare, privind celelalte componente ale procesului de făurire a păcii. La fel, putem aminti propunerile făcute de statele participante la Tratatul de la Varșovia la Consfătuirea care a avut loc nu de mult la Budapesta. Se poate spune că Anul Internațional al Păcii a realizat nimic concret, a dinamizat factori politici și forțele favorabile păcii și destinderii. În același timp însă, nici pe frontul dezarmării, nici în cadrul forumurilor de negocieri nu s-a realizat nimic concret. Dimpotrivă, cursa înarmărilor a continuat ca și cum nici n-ar fi existat un An Internațional al Păcii, situația internațională s-a deteriorat și mai mult.

Reprezintă toate acestea un motiv de îngrijorare pentru locuitorii globului? Da, reprezintă. Fără îndoială că am fi preferat să fie altfel, că am fi dorit să se fi realizat unii pași concreți în direcția dezarmării. Dar împrejurarea că astfel de pași nu s-au făcut încă nu micșorează cu nimic importanța și utilitatea declarării anului 1986 ca An Internațional al Păcii. Pentru că, privind lucrurile în față, așa cum sînt, omenirea nici nu se aștepta ca totul să se rezolve repede, prin simpla scurgere a anului curent sub firma de Anul Interna-

țional al Păcii. A fost de la bun început și este și acum limpede că drumul spre dezarmare este anevoios, greu, că dezarmarea nu se va putea înlături într-un singur an. Pe planul acțiunilor concrete vor fi, evident, mai mulți ani internaționali ai păcii.

Însă 1986 este un An Internațional al Păcii deschizător de serie și de drumuri, este cel ce pune o piatră de temelie și de hotar. De aceea, de la el s-au așteptat și se așteaptă multe, în orice caz, mult mai mult decât s-a realizat până în prezent. Se așteaptă renunțarea la amplasarea de noi rachete cu rază medie de acțiune în Europa, începerea retragerii celor existente, inițiative concrete în înghețarea bugetelor militare, încheierea cu rezultate bune a convorbirilor de la Stockholm, de la Viena și de la Geneva, încetarea ostilităților în războaiele care au loc în prezent în lume, lichidarea focarelor de încordare de pe glob, renunțarea la militarizarea Cosmosului. Toate acestea au menirea de a face ca Anul Internațional al Păcii să-și merite pe deplin numele. Sînt, de aceea, de mare actualitate îndemnul președintelui României: „Anul Internațional al Păcii trebuie să nu rămînă un an de declarații și proclamații. Asemenea declarații, oricît ar fi de frumoase, nu vor putea schimba cursul periculos al evenimentelor. Noi considerăm că Anul Internațional al Păcii trebuie să determine acțiuni și înțelegeri concrete, reale în direcția opririi cursei înarmării, a dezarmării și a asigurării păcii! Numai așa se va răspunde însemnătății acestui An, voinței popoarelor! Numai așa vom face ca, într-adevăr, acest An să marcheze un început spre dezarmare, spre încetarea confruntărilor și trecerea pe calea colaborării pașnice, spre dezarmare, spre o lume a păcii, fără nici un fel de arme!”

ION D. GOIA ■

R.P.D. Coreeană: La Complexul metalurgic Hwanghae

Întîmplări de vacanță

După un mic dejun à l'anglaise luat pe terasa însoțită a hotelului și o baie inviorătoare în piscina cu apă de mare, un cuplu elvețian aflat în vacanță în strania Sicilie a hotărît să-și petreacă ziua vizitînd, în liniște și fără grabă, centrul orașului Palermo. După o jumătate de oră de mers și de admirat statui, case, monumente și alte obiective interesante, el a constatat că-i lipsește portofelul. Atunci, fără liniște și în grabă, cei doi și-au luat mașina din parcajul hotelului și s-au deplasat la comisariatul central de poliție pentru a depune plîngere. Primiți cu multă înțelegere și asigurați că deși nu este un caz singular se va face imposibilul pentru recuperarea pagubei, turiștii, mai liniștiți puțin, s-au îndreptat spre mașina parcată în fața intrării. Din nou stupeoare. Din automobil aflat în fața instituției imputernicite cu apărarea ordinii și a legalității dispăruse aparatul de fotografiat lăsat, imprudent, au spus poliștii, pe bancheta din spate. Un nou demers în fața unor reprezentanți ai legii amuzați, care i-au îndemnat să redacteze o nouă plîngere care, probabil, urma să aibă aceleași șanse de rezolvare ca și prima. Din nou salutați cu cordialitate de oamenii legii cei doi s-au îndreptat spre mașina care trebuia să-i poarte la hotel, singurul loc în care se simțeau în siguranță. Dar, stupeoare! În locul automobilului, cei doi cuminți turiști din țara cantoanelor au găsit, fără să-și creadă ochilor, o caroserie prăbușită pe asfalt. Roțile dispă-

ruseră. Sub privirile înlăcrimate de ris ale carabinieriilor, care gustau din plin hazul momentului, soțul a deschis portbagajul ca să constate că și roata de rezervă fusese furată. Orice ați spune, să-ți fie furate, într-o singură oră, portofelul cu bani, aparatul foto și cele 5 roți ale mașinii e o întîmplare în stare să facă pe oricine să-și ia cîmpii. Pînă la urmă cei doi elvețieni au privit cu umor toată pătania, dar fără îndoială, pentru ei, Sicilia și-a pierdut farmecul.

Și alt cuplu, de data asta american, a avut o zi de vacanță dramatică. El, mare amator de golf, ea supusă și ascultătoare soției pentru care plăcerea soțului este și plăcerea proprie. Dimineața, pe răcoare, au părăsit hotelul din Thompsonville și s-au îndreptat spre circuitul de golf Crystal Mountain, unul din cele mai bune terenuri din S.U.A., cu denivelări, liziere de copaci, gazon perie, într-un cuvînt tot ce poate dori un jucător pasionat. El țîntea spre cea de-a 9-a gaură. Ea așezată într-un kart care transporta croșele și mingile, privea cu admirație mișcările elegante ale soțului care nici după vîrsta de 60 de ani nu-și pierduse agilitatea și forța. Mai ales forța. O lovitură puternică, prea puternică și total neinspirată a proiectat mingea de golf în timpla soției care a murit pe loc. E un accident nefericit, a afirmat soțul. Nu voi mai juca golf niciodată!

IOAN ROȘCA ■

Leagăn al civilizației moderne, Europa este și continentul celor mai mari stresuri, mai ales în perioada de după cel de-al doilea război mondial. Mai întii, este vorba de stresul atomic, iscat de faptul că Europa este un uriaș depozit de arme nucleare; de aici, năzuința europenilor de a stabili pe continentul lor zone denuclearizate ori de a declara Europa în întregul ei zonă denuclearizată. Urmează stresul chimic și stresul poluării, cu tendințele de apărare ce decurg de aici. Dar stresul tabacic? Care sînt perspectivele creării în Lumea Veche de zone libere de fumul de tutun? Deocamdată doar norvegienii și-au fixat obiectivul de-a deveni o națiune de nefumători pînă la sfîrșitul secolului. Dar ideea creării de „zone detașate” cîștigă tot mai mult teren.

În Europa occidentală, mișcările antitabacice se manifestă cel mai activ în Scandinavia, în Marea Britanie și în Irlanda. După ce vreme îndelungată eforturile ei au avut drept scop

tutunul s-a răspîndit pentru prima dată în Europa, au fost introduse vagoane pentru nefumători și se preconizează interzicerea fumatului în magazine și în clădirile publice. În toate țările Pieței comune a fost interzisă reclama țigărilor la televiziune. Se fac în prezent eforturi de a se limita și reclama stradală a produselor de tutun.

Scopul limitărilor introduse este de a reduce fumatul în general, dar mai ales în rîndul femeilor și al tinerilor de pînă la 16 ani. Cu toate că, de regulă, femeile fumează mai puțin decît bărbații, pasiunea pentru fumat are tendința de a prolifera, din cauza reclamei, care îndeamnă sexul slab să vadă în țigară simbolul emancipării femeii, al eliberării ei de vechile tabuuri sociale, care făceau din fumat un privilegiu al bărbaților. Cercetările specialiștilor au demonstrat că dacă un tînar sau o tînră nu se apucă de fumat pînă la vîrsta de 20 de ani, nu va fuma nici după aceea. În majoritatea țărilor vest-europene

No Smoking!

să determine guvernele să îngreudească reclama pentru țigări, ca unul din cele mai eficiente mijloace de reducere a numărului fumătorilor, în prezent mișcarea antitabacică are ca obiectiv principal evidențierea pericolului „fumatului pasiv”, adică a prejudiciului pe care îl aduc fumătorii persoanelor care nu fumează, dar care locuiesc ori muncesc împreună cu ei. În Marea Britanie, de pildă, 200 de persoane mor anual de cancer la plămîni, apărut ca rezultat al „fumatului pasiv”.

Potrivit datelor O.M.S., în partea de nord a Europei occidentale numărul fumătorilor, care cu 15 ani în urmă reprezenta 50 la sută din populația adultă, constituie astăzi numai o treime din această populație. În zona nordică s-au luat măsuri de apărare a nefumătorilor, interzicîndu-se fumatul în multe locuri publice. Însă în partea de sud a Europei, cu excepția Italiei, fumătorii continuă să reprezinte mai bine de jumătate din populația adultă. Dar și aici s-au introdus numeroase limitări cu privire la fumat. De exemplu, în Spania, de unde

minorilor de pînă la 16 ani le este interzis prin lege să fumeze. Cu toate acestea, numărul tinerilor din această categorie care fumează continuă să crească, la aceasta contribuind și introducerea de automate pentru vînzarea de țigări. Și răspîndirea fumatului în rîndurile tinerilor nu este singurul lucru care îi neliniștește pe partizanii creării în Europa de „zone detașate”. Mai este, și nu pe ultimul loc, și chestiunea interesului economic al unor factori politici de „a o lăsa mai moale” cu măsurile antitabacice. Fiindcă aceleași autorități care amenință cu introducerea de legi cu scopul de a limita fumatul ori de noi restricții pentru companiile care produc țigări, obțin de la acestea sume substanțiale sub formă de impozite directe și indirecte.

Însă în ciuda dificultăților, a împotrivirilor din partea celor interesați, mișcarea antitabacică din Europa se dezvoltă mereu și începe treptat să alunge norii de nicotină care planează de secole asupra Europei.

ION D. GOIA ■

Singur la Polul Nord

Cel mai nordic punct al Pămîntului continuă să exercite o forță de atracție irezistibilă. deși polul magnetic este situat mult mai departe decît cel geografic. În primăvara anului 1986, nu mai puțin de trei expediții au pornit, pe cele mai diverse căi și cu mijloacele pe care le-a socotit cele mai adecvate, spre Polul Nord. Două dintre aceste expediții au eșuat, cea de-a treia a reușit să-și atînză obiectivul fixat.

În luna februarie, șase reprezentante ale sexului frumos din Franța și Canada au început un marș spre Pol. Prima încercare s-a încheiat repede cu un eșec ca urmare a faptului că participantele au suferit serios degerături. Totuși, patru dintre curajoasele exploratoare arctice s-au hotărît să facă și o a doua încercare. De această dată proiectul lor a eșuat ca urmare a derivei gheturilor, după ce membrele expediției parcurseră 500 de kilometri în direcția Polului Nord. Aceste adevărate amazoane ale Polului au fost nevoite să se multumească cu rezultatele cercetărilor lor privind structura gheturilor și reacția organismului feminin la condițiile polare.

Cu un eșec similar, s-a încheiat și încercarea a doi piloți francezi care, plecînd din Canada, intenționau să ajungă la Pol cu ajutorul unor avioane ultrausoare. În decursul a șase zile ei doreau să parcurgă cu avionul 1800 de kilometri. Însă primul pilot, ziaristul Nicolas Hulot, a ciocnit aparatul de un munte de gheață, scăpînd cu viață ca prin minune, iar colegul lui, François Hubert de Chevigny a abandonat după ce timp de o săptămînă condițiile meteo au fost nefavorabile. Anul viitor, cei doi temerari vor încerca din nou să ajungă la Polul Nord.

Singurul succes din această primă jumătate de an a fost înregistrat de medicul francez Jean-Louis Etienne, în vîrsta de 39 de ani, care, plecînd din insula Ward Hunt, a străbătut pe jos, în decurs de 63 de zile, aproximativ o mie de kilometri și a atins punctul cel mai nordic al Terrei. A realizat această expediție de unul singur, pe schiuri, fără a recurge la tracțiunea cîinilor, stabilînd astfel un nou record. Toti „cuceritorii Polului” dinaintea lui fie că au făcut parte din expediții formate din mai multe persoane, fie că — așa cum s-a întîmplat în cazul faimosului explorator japonez Uemura — au fost însoțiți de cîini de tracțiune.

Jean-Louis Etienne a tras după sine, pe o sanie, un bagaj de aproximativ 50 de kilograme, infruntînd, în cursul marșului său, vijelii cu viteze de pînă la 100 de kilometri pe oră, precum și temperaturi de pînă la minus 52 de grade Celsius. La fiecare 14 zile el a fost aprovizionat cu alimente și alte lucruri necesare, parasutate din avion. După atingerea telului propus, același avion l-a readus pe vajnicul explorator în zone mai calde ale alobului.

După cum se știe, primul om care a reușit să ajungă la Polul Nord a fost americanul Frederic A. Cook, care a realizat această performanță la 21 aprilie 1908. Un an mai tîrziu ajunse acolo și compatriotul lui, Robert E. Peary. Între cei doi s-a declanșat o dispută care nu s-a încheiat nici măcar prin moartea lor, controversate cu privire la întietatea în cucerirea punctului extrem nordic al Pămîntului continuînd și astăzi. O serie de cercetări sovietice privind derivația gheturilor vorbesc în favoarea lui Cook. Aventura cuceririi Polului Nord rămîne și acum, la aproape opt decenii de cînd primul om a realizat această performanță, un titlu de glorie pentru cel care încearcă, pe această cale, să se autodepășească.

ROMEO NĂDAȘAN ■

ACCENTE
IN LUME15 minute
salvatoareProgresul științific
și tehnologic se mate-

rializează din ce în ce mai des sub forma unor aparate ingenioase, produse pe scară largă de industrie și destinate uzului curent. Societatea universală de produse chimice (Franța) a conceput un aparat portabil și autonom „Oxybloc” destinat unei intervenții rapide în caz de accident, cînd, primele îngrijiri date unui rănit constau adesea în a-i da

oxigen. Acest aparat se compune dintr-un generator de aluminiu tratat, de dimensiuni reduse (89×240 mm), permițînd plasarea lui în cutia de mînuși a mașinii sau într-un rucsac, și dintr-un cartuș de mărimea unei cutii de suc ce conține 60 litri de oxigen. Cartușul nu poate fi folosit decît o dată, timp de 15 minute.

Muzeul muzical

Amatorii de muzică ce vin la teatrul Scala din Milano pot, în pauze, să viziteze un muzeu aflat în incinta celebrei opere. În muzeu sînt expuse unele obiecte rare cum ar fi bagheta lui Toscanini, instrumente muzicale create de mesteri renumiți, portrete aparținînd unor Bellini, Donizetti, Rossini, Verdi, Puccini și altor mari

compozitori din trecut, făcute în timpul vieții lor. Vizitatorii muzeului se opresc îndelung la standurile în care se păstrează partituri vechi. Se află aici și un sector arheologic care conține monede antice grecești și romane precum și jetoane de fildeș care slujeau ca bilete de intrare la teatrele de altădată. Muzeul dispune și de o bibliotecă conținînd 100 000 de volume.

Multe din aceste cărți reprezintă ediții rare deosebit de valoroase care dau informații cu privire la evoluția culturii muzicale din Italia.

Longevivii
din Georgia

În Georgia (sud-vestul U.R.S.S.) se va deschide în curînd un muzeu mai puțin obișnuit. Este vorba de „Muzeul centenari-

lor”. El va reuni mai ales fotografii, portrete, sculpturi ale celor ce au atins secolul. Printre manifestările ce vor avea loc cu acest prilej se înscriu și spectacolele pe care le va susține în regiune ansamblul „Nartaa”, ai cărui membri (cîntăreți, muzicieni și chiar dansatori) au depășit 90, ba chiar 100 de ani.

ELENA GRECESCU ■

„Unchiul Vasia”

Intotdeauna este o adevărată plăcere să stai de vorbă cu „unchiul Vasia”. De fiecare dată, cu vorba blândă, domoală și caldă povestește cu mult haz întâmplări de viață, presărate ici și colo cu comentarii tehnice foarte documentate. Timbrul vocii sale ascunde cu greu modulațiile profesionistului, doar e cîntăreț de operă. Cu ocazia festivalului „Zilele șahului” de la Dortmund concurend alături, făcînd, desori, împreună drumul spre „Westfalenpark”, am încercat să-i smulg ex-campionului mondial Vasili Smilov câteva destăinări pentru cititorii revistei „Flacăra”.

Era în 1952, cam pe cînd se născuse actuala generație de mari maștri ce domină arena internațională. Mă aflam la Moscova în sala de spectacole de la „Bolșoi Teatr”, pentru un concurs profesional. La fel și ca și ceilalți 200 de concurenți și eu aveam mari emoții. Au început testările și, totodată, eliminările: după primul tur am rămas 30 de persoane, după cel de-al doilea doar 6 candidați. Eram și eu printre ei. Tremuram toți, pentru un singur loc, pe care l-a cîștigat cel care figura pe listă al șaselea, un individ a cărui voce nu-mi spunea nimic. Am rămas destul de trist, ambițiile mele scence suferiseră o lovitură teribilă. Ca atare, mi-am concentrat toate forțele pentru meciul de șah cu Mihail M. Botvinnik, care se juca peste vreo doi ani pentru titlul suprem. Munceam de zor cu gîndul la reușită, cum mă învățase tatăl meu, tot șahist. Cînd tocmai trebuia să încep „meciul vieții” mele, s-a prezentat la mine acel cîntăreț devenit între timp adevărată „stea” la „Bolșoi Teatr”. După ce mi-a urât succes, s-a recomandat. Nu era cazul! Îl cunoșteam bine! I-am zîmbit cu subînțeles: El cîștigase atunci o bătălie cu viața, acum era rîndul meu s-o cîștig. Doar că la șah!

M.M.: În ultimul timp, vi s-a întimplat tot mai rar să apăreți pe scenă spectacolelor de operă. Ați renunțat la profesia și pasiunea dv.?

V.V.S.: Am împlinit nu demult vîrsta de 65 de ani, ceea ce nu e puțin, dar nici foarte mult. Cauza este totuși alta: după eșecul despre care v-am vorbit, am fost mai mult șahist decît muzician. Totuși cînt. Anul acesta am fost invitat la marele turneu internațional de la Tilburg. Am fost foarte surprins cînd am citit afișul spectacolului festiv, al cărui prota-

gonist urma să fie, deși nu cunoșteam în amănunt toate partiturile! M-am descurcat foarte bine, dar recunosc că nu mi-a fost ușor. Aplauzele nu au lipsit, publicul a fost foarte darnic în ovaiții.

M.M.: Revenind la șah, la problemele actuale ale C.M., cum vi se pare noul campion al lumii?

V.V.S.: Pe Garri Kasparov îl simpatizez în mod deosebit, chiar dacă este singurul jucător din lume la care nu am cîștigat nici o partidă de concurs. De fapt, l-am învins o singură dată, dar într-un simultan. Avea pe atunci 11 ani și a fost furios că a pierdut. Imediat mi-am dat seama de calitățile sale excepționale de șahist și de luptător. Îmi place foarte mult Garri, e un tînar extrem de politicos și manierat, care are o ambiție de fier. E însă foarte nervos și se exteriorizează prea mult.

M.M.: Ați adus vorba de simultane. Ce părere aveți despre ele?

V.V.S.: E o cale foarte bună de selecție a tinerilor talenți. Pe Korcinoi l-am avut de două ori adversar în simultan. Ambele partide au fost remize, apoi el a crescut și mie mi-a fost tot mai greu să obțin cite o remiză! Pe Spasski, cînd l-am învins într-un simultan, a izbucnit în plîns. Avea doar 14 ani. Peste 4 ani, mi-a „suflet” locul întii în marele turneu internațional de la București. Am fost al doilea! Simultanele reprezintă și o formă excelentă de antrenament șahist, dar și fizic. Mi se pare foarte simplu să joc precis cînd am mai mulți adversari, intuiția mă călăuzește mai bine. În concursurile cu ceas și cu un singur adversar, e altceva: încep să filozofez, consum mult timp de gîndire, plînuiesc îndelung și, apoi, după ce îmi spun: „fie ce-o fi”, mut!

M.M.: Care este pronosticul dv. pentru viitorul meci pentru titlul suprem? Kasparov sau Karpov?

V.V.S.: După cum joacă amîndoi, se pare, că nu sînt departe de perfecțiune. E ca o trîntă între doi giganti. Șahul a evoluat imens. Kasparov are atîta tineret și are mai mult curaj de-a risca în fiecare moment. Mai demult, M. Botvinnik spunea că G. Kasparov poate juca excelent și chiar cîștiga atunci cînd e condus, lăsînd să se înțeleagă că liniștea pe care i-o dă avantajul este periculoasă pentru Garri. Kasparov s-a maturizat în joc, dar și ca individ. El deține acum privilegiul campionatului. Îi este suficient un „egal” pentru a rămîne în vîrf. Dar Karpov a învățat mult din cele două meciuri jucate deja. Rămîne de văzut dacă A. Karpov a găsit punctele nevalgice ale campionului. Va conta și forma lor sportivă. Oricum Kasparov are mai multe șanse decît în meciurile anterioare.

MARGARETA MUREȘAN

A fost odată un Mondial '86

Stabilind ordinea 1. Argentina, 2. R.F.G., 3. Franța, 4. Belgia, El Mondial '86 a părăsit stadiioanele Mexicului intrînd în amintire și, de ce nu?, în legendă. Cîștigînd (meritat, susțin comentarii) în fața R.F.G., cu 3-2, Argentina lui Maradona a dobîndit pentru a doua oară (după 1978) titlul suprem, echipa antrenată de Carlos Bilardo demonstrînd în finală că nu depinde numai de inspirația capitanului ei, ci că alcatuiește, cu adevărat, o echipă. Dealtfel, Maradona n-a izbutit în ultimul meci să înscrie golul care i-ar fi îngăduit să-l egaleze pe Lineker în clasamentul golgeterilor. El a trebuit să se mulțumească, la egalitate cu Elkjaer și Butragueno, cu locul 2 ● Auzită pe culoarele redacției (și „aprobata”): „Deși eliminată prematur, Brazilia a fost cea mai frumoasă formație a Mondialului. Singura care, prestînd un fotbal de clasă, îl lăsa și pe adversar să se exprime”. Asta cu adresă precisă la pragmatismul proaspeților campioni, primii nu doar în ierarhia mondială, ci și în privința simularilor, a tragerilor de timp, a „înghetării” jocului. Brazilia n-a plecat totuși cu mina goală, primind Trofeul fair-play, merit să răsplătească formația cu cei mai puțini jucători sancționați (avertizați, eliminați) ● Victoria Argentinei a stîrnit un val de entuziasm mai mare la Napoli decît la Buenos Aires! Motivul: temperamentul napoletani nu uită că Maradona e „al lor”. Va fi în curînd, se zice, și Burruchaga (autorul golului decisiv al finalei), care va renunța (oare?) la Nantes, la rugămintea lui Diego. Îl poate oare cineva refuza pe Maradona?! ● Franz Beckenbauer pare să fi primit cu fruntea sus înfrîngerea, recunoscînd că „am greșit și în prima repriză, cînd am așteptat prea mult, și în a doua, cînd am apelat exagerat la jocul la ofsaid. Elegant, antrenorul vest-german trece peste gravele erori ale portarului Schumacher, dîmnică (mai ales la golul lui Brown) de nerecunoscut! ● Mulți însă pun eșecul pe seama atmosferei create de „Kaiser Franz”, Rainer Kalb nefiindu-se să scrie în „France Football”: „De la o vreme, selecționerul (n.n. Beckenbauer) s-a schimbat. El se erzează din orice, iar răspunsurile sale sînt din ce în ce mai acide. N-are deplină încredere în echipa sa, deși ar trebui să-și asume slăbiciunile ei... Nu există nimeni la Federație care să-l frîneze sau îndrume pe Beckenbauer” ● Billy Bingham mai scoțian decît Ferguson! Asta pentru că antrenorul nord-irlandez a cerut 100 dolari pentru fiecare interviu „personal”! Destui au fost tentați să creadă că atitudinea lui Bingham, altfel sociabil, s-a datorat do-

l-a salvat „Kalfe” de critici. Cit despre Zico, el îi va imita (probabil) pe Socrates și pe Moser (de la Flamengo), mergînd să se opereze la „Cedars Sinai” din Los Angeles. El are probleme cu ligamentele interne ale genunchiului stîng, o primă intervenție (efectuată la Rio) nedînd rezultatele scontate ● Va spune ceva următoarea echipă: Mlynarczyk (Polonia, Bastia) — Liegeon (Algeria, Monaco), K. H. Förster (R.F.G., Marseille), Dimitrov (Bulgaria, Saint Etienne), Kourichi (Algeria, Lille) — Lerby (Danemarca, Monaco), Burruchaga (Argentina, Nantes), Ramos (Uruguay, Lens), Assad (Algeria, Mulhouse) — Francescoli (Uruguay, Racing), Litbarski (R.F.G., Racing)? E o reprezentativă „mundialistilor” care evoluează în campionatul Franței ● Nery Pumpido, por-

tarul Argentinei: „Nu înțeleg cum publicul a putut să aplaude golul egalizator al R.F.G.?!” E de mirare că nu înțelege: la 2-2 meciul se reînnoiește, iar în tribunele de la „Azteca” nu erau numai argentinieni! ● „Îmi pare rău pentru jucătorii. Ei au dat totul, luptînd admirabil” (Gerd Müller) ● Puțini știu că antrenorul care a triumfat cu Argentina, Carlos Bilardo, e de profesie medic. Ca fundăz (socotit foarte dur!), el a jucat la Estudiantes, cîștigînd de 3 ori campionatul și o dată Copa Libertadores. Ca o curiozitate: Bilardo a fost, înaintea Mondialului, cel mai contestat dintre cei 24 de selecționeri?! „Istoria” lui Bearzot cel din 1982 pare să se repete ● Pe lista primilor 10 ai Balonului de aur (obținut detașat de Maradona, 2564 de puncte față de 344 ale lui Schumacher) figurează 3 francezi (5. Platini, 7. Amoros, 9. Tigana) și un singur belgian, portarul Pfaff, pe care France Presse îl trece la R.F.G., gîndind că Pfaff apăra, în campionat, la Bayern München! D-ale fotbalului. ● Presa argentiniană s-a întrecut în superlative privind pe Maradona și compania. Pînă și „Ambulo financiero”, care nu dă niciodată un rînd despre sport, a titrat pe pagina întia: „Tara este fotbalul”. ● Pînă și celebrul cîntăreț de operă Placido Domingo a fîntat să-și dea cu părerea, manifestîndu-și indignarea că echipa Spaniei a fost silită să susțină 5 meciuri pe 5 stadioane diferite?! E s-a pronunțat și împotriva departamentului prin lovitură de la 11 metri ● Comentarii au fixat următoarea formație a Mondialului '86: Schumacher — Josimar, Julio Cesar, Bossis, Amoros, Fernandez, Maradona, Cuelmans, Carrea, Belanov, Laudrup. Așadar, fără Platini, fără Lineker, fără Elkjaer, fără Valdano! ● Foarte sigur cunoscutul interpret de muzică pop Rod Stewart a pronosticat: „Cîștigă Franța, Brazilia sau Uruguay”. La muzică e mai ușor! ● Peste 5000 de suporteri au așteptat echipa Argentinei luni după-amiază, pe aeroportul „Ezeiza” din Buenos Aires, întîmpinîndu-i euforic pe noii campioni mondiali. Observatorilor nu le-a scăpat amănuntul că aceeași echipă fusese condusă, la plecarea, doar de rude și prieteni într-o atmosferă de „tăcere amestecată cu pesimism”! ● Cum, odată cu Mondialul, dispăre și această rubrică, autorul ei ține să vă mulțumească dumneavoastră, stimați cititori, pentru atenția ce i-ați acordat-o (dacă...), iar colegilor din redacția Sport a Agerpresului pentru amabilitatea de a-i fi înlesnit accesul la unele știri. Următorul campionat mondial în 1990, în Italia.

OVIDIU IOANIȚOIA

Cronica șoselei

Un hotel pe... roți

„Misiunea ta, Alexandre, nu va fi ușoară deloc”. „De ce mă rog a mea și nu a noastră? Doar amîndoi trebuie să realizăm acest transport. Recunosc, să duci pe o platformă imensă, o veritabilă casă, mai curînd un bloc, nu e treabă deloc simplă”. „Nu întîmplător am spus, „a ta” și nu „a noastră”, pentru că eu mă simt rău, și la volan vei fi în consecință mai mult singur. O să mă întreb, de ce n-am spus la plecarea șefului de șantier că nu sînt în stare să conduc, să fac deplasarea, continuă Horia, în timp ce imensul autovehicul cu motorul de cîteva sute de cai, puternic ambalat, se cățara sprinten pe faimosul deal supranumit, nimeni nu știe de ce, al Gemenilor. Ei bine, n-am vrut să-l necăjesc pe cumsecadele nostru inginer, care nu avea, literalmente, cu cine să mă înlocuiască, toți șoferii fiind plecați. Doar cunoști și tu situația „răspîndirilor”. Miron e la șantierul de la Poiana Mare, Udrea la Prunișor, Baicu la Prisața și grupa de 11 șoferi, trimisă în sprijin pentru 10 zile celor de la Exploatarea Aluniș. Iar dormitorul trebuie, musai, adus, trebuia nu poate fi aminată pentru simplul motiv că muncitorii de la lucrările care vor începe peste o săptămîină colo jos, la Ripa lui Matei (și

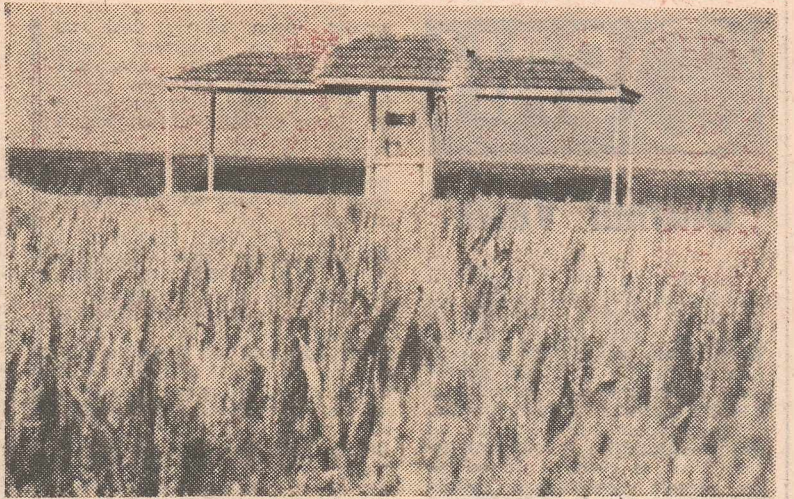
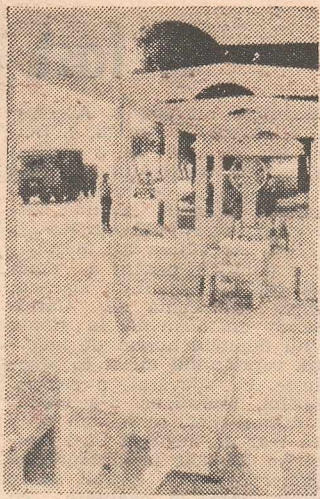
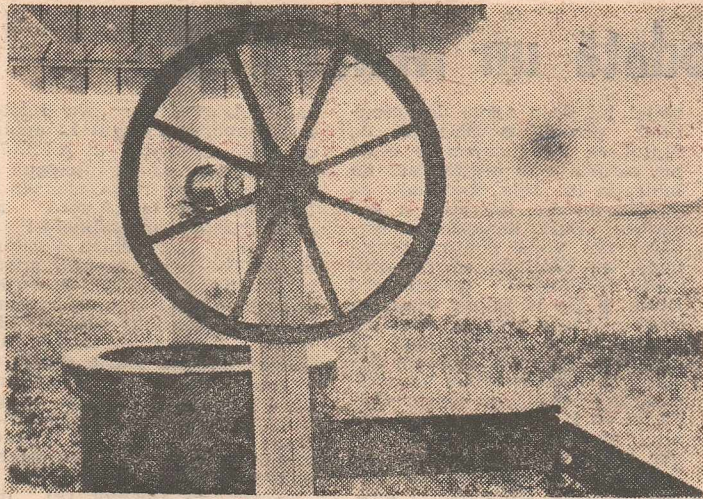
Horia arată cu mina poziția viitorului șantier), nu vor avea unde dormi. Mă chinuie ulcerul teribil. Nu pot minca, nu mă pot odihni, așa că spre deosebire de zecele, sutele de curse făcute împreună, cînd, cred că recunoști, și-am fost de ajutor, de data aceasta voi fi în mașină un simplu pasager. Cel mai mult m-am bazat însă pe prietenia ta și, de ce să nu recunosc, pe forța și teribila ta rezistență la drumuri lungi. Iartă-mă că-ți voi fi o povară”. „Ne descurcăm noi, Horia, vom cere ajutorul oamenilor de la secție pentru încărcarea căsoaiei. Cit despre condus, n-ai nici o grijă, doar știi ce curse am făcut împreună, cum am condus fără oprire, zi și noapte”. „Da, dar atunci eram doi, conduceam și eu. Ce-i drept, nu atît de mult ca tine, dar contribuam totuși și eu”. „Măcar să mă ții de vorbă, să nu adorm și tot e ceva! Ceea ce îți doresc din suflet, bunul meu prieten, e să-ți fie mai bine, să nu suferi atît”. „O, cit aș vrea acest lucru, dar uite, ca un făcut, nici calmantele astea mai puternice nu-și mai fac efectul. Mi-e frică și nu fie altceva mai grav decît ulcerul. Știl tu cum se cheamă?”. „Hai, lasă prostiile, e ulcer, mi-a spus și mie medicul”. „Ar fi păcat de copilașii mei. Trei căpoare blonde care abia așteaptă să mă întorc din cursele noastre atît de dese. De-ai ști cît de triști au fost înainte de plecare, cînd m-au văzut îndoindu-mă de durere. Prislea, îl știi pe Dănuț. Are numai 6 anișori. Ce crezi că-mi spune?”. „Și dacă eu îl rog pe tovarășul inginer să pună pe altcineva în locul tău, iar tu să rămîi acasă, să te faci bine, crezi că o să mă refuze?”

Am rămas perplex. Mă gîndeam la perspicacitatea copiilor de azi. S-a raliat și Eleonora. „Zău, Horia, copilul are dreptate. Cum o să pleci în halul ăsta?” M-am chinuit să schițez un zîmbet. Trebuia să le dau puțină încredere. Îmi trece, nu vă faceți griji, le-am spus. „Cînd au ajuns în primul oraș, Horia a coborît. „O să încerc să găsesc medicamentul pe care îl folosesc în cazuri de crize. Îmi va potoli cu siguranță durerile. Mă voi duce apoi la Nicolce, pensionarul nostru, om săritor și în același timp tare primitor. Acolo o să mă întind puțin. Te aștept după amiază la parcare din cartierul unde locuiește Nicolce. Veți încerca „blocul” fără mine. Te ajută ei, băieții de la secția de laminare. Sper ca pînă atunci să mai capăt puțină putere. Poate îmi face o supă Adela, soția fostului nostru șofer”. La ora convenită, Horia s-a dus în imensa parcare de la complex. Nici urmă însă de Alexandru. „Dacă omul nu m-a înțeles bine?” Timp de două ore a bătut tot orașul. Nimic, nimic. „S-o fi întîmplat ceva lui Alexandru? Vreo pană ori, mai rău, vreun accident? Asta conduce prea bine. Doar altul să nu fi intrat în el”. Horia a telefonat apoi la locul de unde trebuia încărcat „blocul”. „Alexandru? A plecat de mult! Să tot fie vreo trei ore. Da, l-au ajutat băieții de la laminare, răspunde portarul. Dacă a avut vreo pană? La noi totul a fost în regulă, mai tirziu nu mai știu ce s-a întîmplat. Da, a zis de matală, că ai rămas la un pensionar. Nu v-ai întîlnit? Curios! Spunea că vă găsiți la parcare de la gară”. „Care gară măi Fănică?” „Gara mare”. „A

ieșit o incurcătură clasa întia. Cred că m-a înțeles greșit”. „Îmi pare rău, nea Horică, mai ales că am auzit că ești cam bolnav. Ce să-ți zic? Doar sănătate și noroc”. Horia și-a dat curînd seama că n-are altă soluție decît să se suie în tren și să plece acasă. „Eu cu grija lui, cum se va descurca singur? Cum va înfrunta oboseala? El cu grija mea, gîndind că mi-a fost rău, că m-am internat în spital etc. La ce nu-l duce gîndul pe omul aflat într-o asemenea situație?” În tren, pe Horia începură din nou să-l năpădească gîndurile. Îi defilau în fața ochilor chipurile celor trei băieți, apoi al soției, o frumusețe cîndva, dar acum îmbătrînită înainte de vreme, cu șuvițele ei albe care inundaseră negrul părului. Apoi, ca într-un film, apăru Alexandru. Secvențe ale prieteniei lor, ale încercărilor prin care trecuseră în cei 15 ani de cînd lucrau pe remorhere-gigant, furtuna groaznică care împinzise șoseaua cu pietre, pe care le căraseră o noapte întregă ca să-și facă drum, vijelia teribilă care bari-cadase drumul cu trunchiurile pomilor. Și atunci petrecuseră ore întregi pe șosea, bicicuții de ploaia rece, pentru a semnalna celorlalți șoferi periculoasele obstacole. Apăru apoi chipul Nelei, fetița lui Alexandru, care se prăpădise ca urmare a unei peritonite. Și acum își imputa că nu putuse s-o ducă mai repede la spitalul județean. „Dacă aveam mai mult curaj, conduceam altfel și o salvam. Parcă-i un făcut, Alexandru, să nu pot face mai mult pentru tine. Uite, acum de pildă, frînt de oboseală, la volanul gigantului, încărcat cu alt gigant, pe un drum

greu cu serpentine strînse, cu urcușuri și coborîșuri dure, fără ajutorul meu, te îndreptî spre casă, spre șantier. În iunie, zilele sînt lungi, meditează Horia, Calea ferată e mereu paralelă cu drumul. S-ar putea să-l zăresc pe drum. Să-i fac un semn de încurajare devotatului meu prieten. Știu, scumpe Alexandru, din experiența mea cît valorează acest lucru. Tu ești un om cu voință puternică, pe cînd eu sînt mult mai slab. De aceea mi-e frică pentru tine. Vei încerca să învingi somnul, să treci granițele omeneșului. Vei putea? Cînd sînt lîngă tine, măcar încerc să te mai ponderez, dar azi nu pot. Ce păcat!” „Domnule, vă curge sînge din gură. Dar ce față palidă aveți! Sînteți bolnav, se vede de la o poștă. Se apropie gara. Vă ajut să ajungeți la spital. Aveți vreun diagnostic?” „Da, am ulcer, cred că a perforat”. Oamenii de suflet l-au ajutat pe Horia să ajungă la spital. Prima grijă a sa, cînd și-a revenit, a fost să întrebe de Alexandru. Povestea cursei de inapoiere i-a spus-o Tunsoliu, un alt coleg de serviciu, venit să-și vadă o rudă la spital. „La un moment dat, a ațipit, a rupt cîteva stîlpi de ghidaj dar și-a revenit imediat. Dacă mai înșirîta 20 de metri, îi găseam în fundul brăvastei, cu casa pe care o transporta căzută peste el. N-a nîtit nimic. „Modernul hotel” ambulant e instalat acum la locul lui. S-au mutat deja și muncitorii în el. Amănunte o să-ți dau însuși eroul întîmplării”. Alexandru, care după-amiază va fi la patul său. A aflat că ai ieșit eu bine din criză”.

VICTOR BEDA

Străveche vatră de piine și de istorie, Bărăganul Ialomițean, Cimpia Soarelui, cum cu dragoste i-au dat renume cronicarii zilelor noastre, se prezintă acum, în ajun de Cuptor, ca o uriașă grădină. O grădină cu 400 mii hectare, în care lanurile de griu dau mireasmă de piine caldă, floarea soarelui de pe cele 35 mii hectare avind chipul unui univers cu miliarde de sori, iar porumbul, sfecla de zahăr, soia și fasolea de un verde adinc aduc semnele unui an bun, an bogat în recolte și în bunăstare.

Cei ce străbat Cimpia Bărăganului de la Liliicii aflați la o aruncătură de piatră de Capitală și pină la podul ce unește Muntenia cu Dobrogea peste apele bătrînului Danubiu, între Giurgeni și Vadu Oii, în drumurile lor spre insoritul Litoral, sînt întîmpinați de fîntini. Fîntini sîpate de oameni, ridicate spre cerul pămîntului menite să potolească setea trecătorului și să vorbească despre hărnicia, dragostea și ospitalitatea prezente pe aceste meleaguri la tot pasul. Fîntinile — locuri de pomenire pentru toate generațiile — sînt astăzi în Bărăgan tot atîtea monumente, tot atîtea castele. Și tot aici a răsărit acum, a răsărit din munca și din gîndurile oamenilor. Gînduri cutezătoare și muncă eroică, iată semințele ce stau în străfundurile fiecărei fîntini. Din bătrîni se spune că cine face o fîntină nu are moarte. De acest lucru ne-am convins și noi. Fiecare fîntină poartă numele celui sau ale aceluia care le-au zidit.

Mulți însă nu știu cum era Bărăganul în urmă cu cîteva decenii. Martor ce au fost aceste meleaguri îl luăm pe cel trecut de curînd în al doilea secol, Panaît Istrati, cel care din cuvînte a realizat cele mai tulburătoare peisaje ce au deopotrivă

și culoare și viață. Redăm din Panaît Istrati acest citat-tablou: „Bărăganul e singuratic. Pe spinarea lui nici un copac. De la un puț la altul ai tot timpul să mori de sete. Nici de foame nu te apără. Iar dacă nu ești înarmat contra acestor nevoi ale gurii și dacă vrei să te afli singur du-te în Bărăgan. El e țînutul pe care românul poate visa și răbda în voie. Visări, gînduri, înălțare și pîntec gol, iată ce dă gravitate omului născut pe Bărăgan, această pustietate care ascunde apa în străfundul ei și unde ninic nu

producție din Grindu sînt în număr de 7. Să bei din fiecare de luni și pină duminică în cîte o zi.

Fîntinile de pe șosele, fîntinile-popas spun tuturor despre hărnicia și omenia țărănilor din Colilia și Ograda, din Muntenii-Buzău și Gh. Doja, din Girbovi și Manasia, din Mihail Kogălniceanu și Buchi. Ele au acele siluete ce te imbie la popas. În ultimii cinci ani, în județele Ialomița numai pe drumurile naționale s-au înălțat 120 fîntini.

Au făcut ialomițenii fîntini ca omul să-și potolească setea, dar nu au uitat nici cimpia, cimpie care în urmă cu cinci decenii se prezenta cu turmele de ciulinii care hălăduiau bezmetic pe spinarea crăpată a Bărăganului. Acum, omul zilelor noastre a potolit setea prin sistemele de irigații a unei suprafețe de 210 000 ha, care rodesc fără ce plantele să se mai uite rugător la cerul care nu a făcut și nici nu face pomeni.

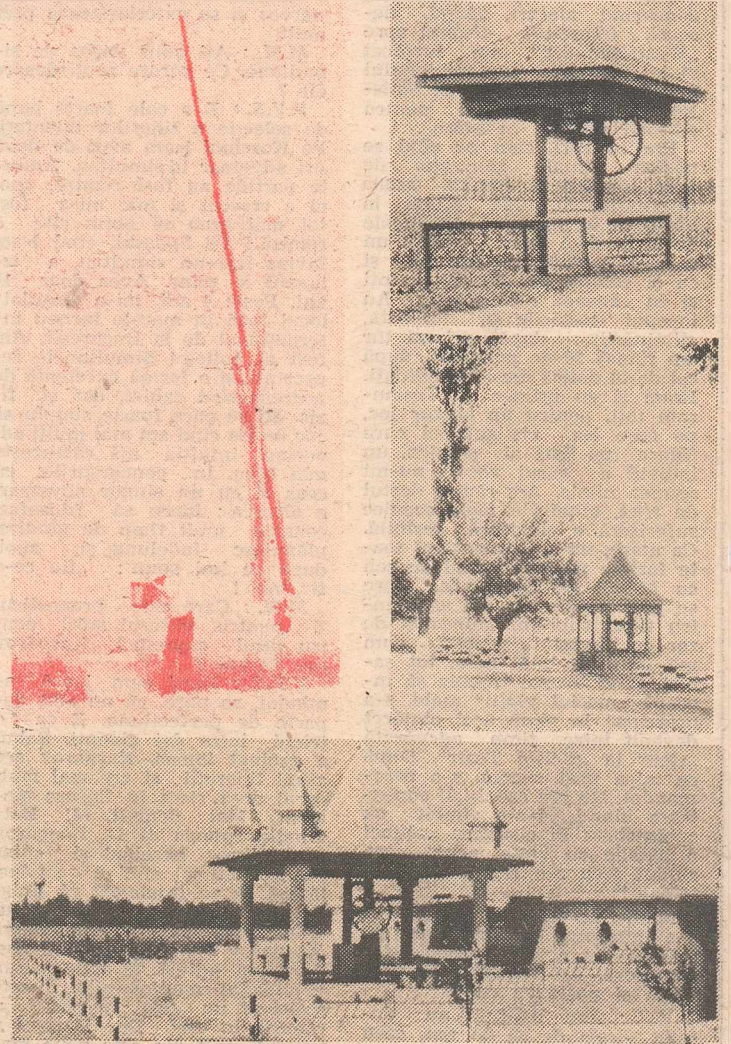
Dacă ar fi să se refacă astăzi secvențele din filmul „Ciulinii Bărăganului”, care a fost turnat în 1957 între Miloșești și Grindu, ar trebui să fie importați ciulinii. Ciulinii — semnul sărăciei cimpiei, tristă amintire — vor rămîne argumentul lui „asa a fost”. Acum griul, des ca peria, se lasă mîngiat de razele soarelui, unduind ușor sub vîntul ce cîntă în ciutura fîntinilor. Un singur lucru nu s-a schimbat în înfățișarea Bărăganului — vechile și rarele fîntini, care s-au păstrat și lîngă care s-au sapat multe, foarte multe altele, mai frumoase, mai arătoase. Fîntinile au în ele apa vie, fără de moarte, pe care cei care au pornit spre cerul pămîntului au știut s-o lase pentru nepoții și strănepoții lor, pentru viitorime.

MIHAI VIȘOIU ■

La fîntină, la izvor

răsare de la sine, nimic în afară de ciulinii. Acest peisaj îi era oferit trecătorului în urmă cu cinci decenii.

Cum se prezintă Bărăganul în anul 65 al Partidului Comunist Român o atestă peisajul contemporan, peisaj pe care-l întîlnești la tot pasul: dacă în urmă cu o jumătate de veac de la un puț la altul aveau tot timpul să mori de sete, pe șoselele județului Ialomița se află acum 365 de fîntini, una mai frumoasă decît alta, cu apă rece și cristalină, care primesc pe trecători ca un gînd bun, un gînd nerostit. Pe șoseaua nordului, ce leagă comunele Miloșești, Reviga, Cocora, Grindu, Valea Măcrișului și Girbovi, sînt 31 de asemenea fîntini. Pentru fiecare zi din lună cîte una. Și parcă făcute să măsoare timpul, fîntinile din jurul cooperativei agricole de

Fotografii de VICTOR RADULESCU ■

Instalație solară

Efortul, pentru valorificarea energiilor neconvenționale continuă. Aflăm astfel că la Intreprinderea de aparataje și accesorii din Alexandria (cel mai mare producător de captatori solari din țară) a fost asimilat în fabricație un nou tip de instalație solară: IST-6 cu circuit în termosifon. Pe lîngă un randament sporit de capturare a energiei solare (amănunt foarte important), instalația prezintă și avantajul că poate fi utilizată atît în agricultură, industrie, sectoare turistice și so-

cial-culturale, cit și în gospodăriile populației.

Noi tipuri de biciclete

Aflăm că în această vară fidelii bicicletei vor găsi în magazine noi tipuri moderne, capabile, afirmă cei care le-au produs, să satisfacă orice exi-

Ultima oră

gențe. Iată cîteva dintre ele: „Turist 1128” (executată în diverse culori, cu un nou tip de cadru și solicitînd un efort mai redus în timpul mersului), „Torpedo” (are o greutate redusă, 4 viteze și frînă la ambele roți), „Campion” (bicicleta de curse destinată atît sportivilor cit și amatorilor de ciclism,

10 viteze). Nici copii nu au fost uitați. Pentru ei, noutățile se numesc: „Pegas 1212” (prevăzută cu torpeda și cu toate elementele unei biciclete normale, destinată copiilor între 3 și 7 ani) și „Șoim”.

● La Rimnicu Vilcea a fost dată în funcțiune o nouă centrală telefonică cu 4 000 de linii.

Casa căsătoriilor

La Petrila sînt în curs de definitivare lucrările la Casa căsătoriilor. Cei care vor spune aici „da” o vor face, se înțelege, într-o ambianță foarte plăcută.

Invitație la Călimănești-Căciulata

Crește renumele stațiunii Călimănești-Căciulata? Noutățile cu care își întîmpină oaspeții în acest sezon estival cunoscuta stațiune balneoclimaterică vilceană sînt în măsură, se pare, să dea un răspuns afirmativ la această întrebare. Să consemnăm, deci, cîteva dintre ele. A fost repus în funcțiune, după ample acțiuni de modernizare și sporire a gradului de confort, pavilionul central care, între altele, beneficiază de o nouă bază de tratament ce include și două piscine, atît pentru kinoterapie, cit și pentru agrement. În cadrul clinicii balneare sînt aplicate și metode naturiste de tratament (apiterapie cu apă-lar-nil, apireven, propocept, mecalcin, apivitas etc. și fitoterapie) care se adaugă celor prin acupunctură. Pe malul sting al Olteului, într-un loc pitoresc, se va inaugura popasul „Arutela” cu o capacitate de cazare de 140 de locuri.

● În primăvara acestui an s-au plantat în Dej 800 000 de arbori ornamentali și arbuști. Într-un singur an mai mult decît în ultimii zece ani!

Rubrică realizată de ALEXANDRU ȘERBAN ■

Flori pentru coronite

Înainte de a mîngia frunțile premianților, florile sînt cele incele mîngiate de hărnicia și priceperea florarilor, acești anonimi care se străduiesc să ne strecoare în case, odată cu fiecare buchet de flori, o rază de gingășie, seninătate și bună dispoziție. Iunie, ca de fiecare dată, este luna micilor sau marilor evenimente din viața copilăriei și adolescenței, luna serbărilor școlare, a examenelor, a dărnării premiilor, a festivităților de absolvire a gimnaziului și liceului. Însotitoare discrete ale acestor bucurii unice, buchetele de flori le dau o strălucire aparte, inconfundabilă, fiind un veritabil semn distinctiv și un blazon nobil al trăirilor emoționante care populează acum spațiile școlilor noastre.

Primind sau oferind un buchet de flori, să poposim o clipă cu gîndul la cei care ni le apropie, care fac, de fapt, posibil, gesturile noastre de tandrețe și recunoștință. Printre ei, familia Maria și Dan Simion, florari vestiți ai Intreprinderii de sere Berceni — vestiți nu numai prin priceperea lor, ci și prin bunăvoința și căldura cu care știu să facă și să dea un buchet de flori. Nu întîmplător, deci, zilele trecute micii premianți ai cartierului Obor au luat cu asalt această încăpere a talentului și amabilității în care trudesce cu plăcere și din plăcere doi din făurarii frumuseții care însoțește bucuriile noastre. (O. Știre).

Flacăra, Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILA TELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10876, prsfr

București, Calea Griviței nr. 64-66.